

T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN HİZMETİÇİ EĞİTİM PROGRAMLARINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ
(Mardin İli Midyat İlçesi Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bayram GÜNEY

Malatya-2018

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM BÖLÜMÜ
SINIF EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN HİZMETİÇİ EĞİTİM PROGRAMLARINA İLİŞKİN
GÖRÜŞLERİ

(Mardin İli Midyat İlçesi Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bayram GÜNEY

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Hasan AYDEMİR

Malatya-2018

T.C.
İnönü Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Temel Eğitim Anabilim Dalı
Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Bayram GÜNEY tarafından hazırlanan Sınıf Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri (Mardin İli Midyat İlçesi Örneği) başlıklı bu çalışma, 21/06/2018 tarihinde yapılan sınav sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

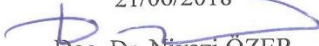
İmza

Başkan: Prof. Dr. Bürhan AKPUNAR
Üye : Prof. Dr. Feridun MERTER
Üye (Tez Danışmanı): Dr. Öğr. Üyesi Hasan AYDEMİR

ONAY

21/06/2018

Doç. Dr. Niyazi ÖZER
Enstitü Müdürü

ONUR SÖZÜ

Yüksek lisans tez çalışması olarak hazırlamış olduğum “Sınıf Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri (Mardin İli Midyat İlçesi Örneği)” başlıklı araştırmamın şekillendirilmesinde, hazırlanmasında ve yürütülmesinde bilimsel etik kurallarına ve akademik ölçütlere itina ile uyarak yararlanılan kaynakların her birinin metin içerisinde atfedildiğini onurumla belirtirim.

Bayram GÜNEY

TEŞEKKÜR

Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmada desteklerini hiç eksik etmeyen ve kıymetli tecrübelerini cömert bir şekilde paylaşan çok değerli hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Hasan AYDEMİR' e teşekkür ederim.

Ayrıca, araştırmayla ilgili düzenleme çalışmalarında yardımlarını esirgemeyen Prof. Dr. Nevzat BATTAL'a, Arş. Gör. Esra GÜNEY'e, Varol PALANCIOĞLU'na, Mustafa ÇINAR'a, Yalçın KARALI' ya, Hülya OTURAK EYECİSOY' a, Mikâil GÜNEY' e ölçek formlarının uygulanmasında, toplanmasında ve hazırlanmasında yardımcı olan; Oğuzhan AÇIKGÖZ, Ahmet ÇALĞAN, Serkan KÖK, Nadir ÖZEL, Abdullah CABA, Lokman AKBULUT, Şeyma ALBAYRAK, Refiye ÖZEL, Nilgün KAPUCU, Hatice ESİRİNGÜ, Cansu ARSLAN, , Pelin UYAR, Melek MUTLU ve Çağla ERKOCU'ya, üniversite hocalarıma, aileme, tüm sınıf öğretmeni meslektaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Bayram GÜNEY

ÖZET

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN HİZMETİÇİ EĞİTİM PROGRAMLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

(Mardin İli Midyat İlçesi Örneği)

GÜNEY, Bayram

Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hasan AYDEMİR

Haziran-2018, 109+XII sayfa

Bu araştırma Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda görevde bulunan sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılında Mardin ili Midyat ilçesinde görevde bulunan sınıf öğretmenlerini kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini ise tesadüfi olarak seçilen 270 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Araştırmada veri toplama aracı olarak Eyecisoy' un (2014) hazırladığı yüksek lisans tez çalışmasında kullanılan “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri” başlıklı ölçek, gerekli izinler alınarak uygulanmıştır. Ölçek, hizmetiçi eğitim programlarını; gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun boyutlarında toplamda 36 soruyla incelemiştir. Elde edilen veriler SPSS 16.0 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Tarama modeli ile nicel yöntemlerin kullanıldığı araştırmanın çözümlenmesinde Mann Whitney-U, Kruskal Wallis H ve Kolmogorov-Smirnov testleri uygulanmıştır. Alt boyutlardaki çoklu gruplandırmalarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edildiğinde ise ikişerli olarak Mann Whitney-U testi yapılmıştır.

Araştırmadan edinilen sonuçlara göre sınıf ğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili puan ortalamaları cinsiyet, eğitim düzeyi, hizmet süresi ve kadro durumu değişkenlerine göre farklılaşmamıştır. Medeni durum değişkenine göre evli öğretmenler beklenti alt boyutunu; bekâr öğretmenler ise yeterlilik ve sorun alt boyutunu kendi lehine farklılaştırmışlardır. Yaş değişkenine göre 31 yaş ve üzerindeki öğretmenlerin puan ortalamaları beklenti alt boyutunda 30 yaş ve altı öğretmenlere göre farklılaşmıştır. Hizmetiçi eğitim programlarına katılma sayısı değişkenine göre etkinlik, isteklilik ve yeterlilik alt boyutlarında 0-4 kez katılım sağlayan öğretmenlerin lehine bir farklılaşma görülmektedir. Okulun bulunduğu yer değişkenine göre sorun alt boyutunda köy okulunda çalışan öğretmenlerin lehine bir farklılaşma bulunmuştur.

Sınıf ğretmenleri hizmetiçi eğitim programlarının gerekli olduğunu ancak yeterince etkin olmadığını, sorun alt boyutunda kararsız kaldıkları puan ortalamaları ile belirtmişlerdir. En yüksek puan ortalaması beklenti alt boyutunda elde edildiği için sınıf ğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarından beklentilerinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Hizmetiçi eğitim, sınıf ğretmeni, sınıf eğitimi, eğitim, hayat boyu ğrenme

ABSTRACT

VIEWS OF THE CLASSROOM TEACHERS ON THE INSERVICE TRAINING PROGRAMS

(Sample of Mardin, Midyat)

GÜNEY, Bayram

Master's Thesis, Inonu University Educational Sciences Institute, Department of Primary Education, Department of Classroom Education,

Supervisor: Dr. Öğr. Üyesi Hasan AYDEMİR

June-2018, 109+XII sayfa

This research was conducted in order to determine the opinions of classroom teachers who are in primary schools affiliated to the Ministry of National Education on inservice training programs. The research involves the teachers of the class who are in duty in Midyat, Mardin in the academic year of 2017-2018. The sample of the study consists of 270 classroom teachers selected randomly.

The questionnaire titled "Opinions on Social Studies Teachers' Inservice Training Programs" used in the master thesis study prepared by Eyecisoy (2014) as a data collection tool in the research was applied with necessary permissions. The questionnaire consists of inservice training programs; efficiency, willingness, sufficiency, expectation and problem dimensions with 36 questions in total. The obtained data were analyzed by SPSS 16.0 statistical program. Mann Whitney-U, Kruskal Wallis H and Kolmogorov-Smirnov tests were applied in the analysis of the research using quantitative methods with the screening model. When a statistically significant difference was detected in the multiple groupings in the sub-dimensions, the Mann Whitney-U test was performed in duplicate.

According to the results obtained from the research, the point averages of classroom teachers regarding the inservice training programs did not differ according to the variables of gender, education level, duration of service and staff status. According to the marital status variable, married teachers have the expectation sub dimension; while single teachers differentiated the proficiency and problem sub-dimension in their favor. According to the age variable, the average scores of the teachers age 31 and older differed from the expectation subscale according to the teachers age 30 and below. According to the variable number of participation in inservice training programs, there is a variation in favor of teachers who have participated 0-4 times in efficiency, willingness and competence sub-dimensions. According to the variable of the place where the school is located, a differentiation was found in favor of the teachers working in the village school in the problem sub-dimension.

Classroom teachers indicated that in-service training programs are necessary but not effective enough and that they are indecisive in the problem sub-dimension. It can be said that expectation from classroom teachers' in-service training programs is high because the highest score average is obtained in expectation sub-dimension.

Key words: In-service training, classroom teacher, class education, education, lifelong learning

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KABUL VE ONAY SAYFASI	i
ONUR SÖZÜ.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR LİSTESİ	x
TABLolar LİSTESİ	xi
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	3
1.2.1. Alt Problemler	3
1.4. Araştırmanın Önemi	4
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Sayılıtlar	5
1.7. Tanımlar	5
BÖLÜM II	6
2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Hizmetiçi Eğitimin Tanımı	6
2.2. Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği	10
2.3. Hizmetiçi Eğitimin Genel Amaçları	17

2.4. Hizmetiçi Eğitimin Özellikleri ve Bazı İlkeler	20
2.5. Hizmetiçi Eğitimin Faydaları	27
2.6. İlgili Araştırmalar	29
BÖLÜM III	48
YÖNTEM	48
3.1. Araştırmanın Modeli	48
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	49
3.2.1. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Kişisel Bilgileri	49
3.3. Veri Toplama Aracı	50
3.4. Verilerin Çözümlemesi	51
BÖLÜM IV	54
BULGULAR VE YORUM	54
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	54
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	56
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	60
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	63
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	65
4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	67
4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	70
4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	71
4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	73
4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	75
4.11. On Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	77
4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	79
4.13. On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	84

4.14. On Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	85
BÖLÜM V	87
SONUÇ VE ÖNERİLER	87
5.1. Sonuçlar	87
5.2. Araştırmadan Elde Edilen Sonuçlara Göre Öneriler	90
5.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	91
KAYNAKÇA	92
EKLER	101
EK 1. Hizmetiçi Eğitim Ölçek Formu E-Mail'i	101
EK 2. Resmi Yazışmalar (1)	102
EK 3. Resmi Yazışmalar (2)	103
EK 4. Resmi Yazışmalar (3)	104
EK 5. Resmi Yazışmalar (4)	105
EK 6. Hizmetiçi Eğitim Ölçek Formu	106

KISALTMALAR LİSTESİ

DİE	: Devlet İstatistik Enstitüsü
DPB	: Devlet Personel Başkanlığı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
EARGED	: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı
SPSS	: Statistical For Social Sciences

TABLULAR LİSTESİ

Tablo

1. Hizmetiçi Eğitimin Türleri (Kalkandelen, 1979)	9
2. Yaşam Boyu Eğitim (Küçükahmet P.L., 1992)	11
3. Hizmetiçi Eğitim Süreci	25
4. Mesleki Eğitimin Rollerini (Taylor K. G., 1972, akt. Taymaz)	26
5. Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri	49
6. Puan Aralıklarının Katılım Düzeyleri	51
7. Araştırmanın Alt Boyutlarına Katılım Seviyeleri ve Nitelik Değerleri ...	52
8. Araştırmanın Alt Boyutlarıyla İlgili İstatistiksel Sonuçlar	53
9. Hizmet İçi Eğitimin Gerekliiliği ile İlgili Bulgular	54
10. Hizmet İçi Eğitimin Etkinliiği ile İlgili Bulgular	57
11. Hizmet İçi Eğitimin İstekliliği ile İlgili Bulgular	61
12. Hizmet İçi Eğitimin Yeterliliği ile İlgili Bulgular	63
13. Hizmet İçi Eğitimden Beklentiler ile İlgili Bulgular	65
14. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Sorunları ile İlgili Bulgular	68
15. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulguları	70
16. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bulguları.....	72
17. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Yaş Değişkenine İlişkin Bulguları	73
18. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulguları	75

19. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Öğretmenlerin Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Bulguları	77
20. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılma Sayısı Değişkenine İlişkin Bulguları	80
20.1 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılma Sayılarının Mann Whitney U Testi ile Karşılaştırılması	81
20.2 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılma Sayılarının Mann Whitney U Testi ile Karşılaştırılması	82
20.3 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılma Sayılarının Mann Whitney U Testi ile Karşılaştırılması	82
21. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Öğretmenlerin Meslekteki Kadro Durumu Değişkenine İlişkin Bulguları	84
22. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının alışılan Okulun Bulunduğu Yer Değişkenine İlişkin Bulguları	

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölüm problem durumunu, problem cümlesini, alt problemleri, araştırmanın önemini, araştırmanın sınırlılıklarını, varsayımları ve tanımları içermektedir.

1.1. Problem Durumu

Modern hayatın çalışma alanlarındaki meslek kollarına yüklediği mecburi değişim olgusu yenileşmenin gerekli olduğunu göstermiştir. İletişim imkânlarının artışı ve teknolojinin hızlı bir şekilde ilerleyişi küresel yaşantıdaki gelişmeleri örnek almayı zorunlu kılmıştır. Disiplinlerde meydana gelen bu değişimler ilerlemenin sınırlandırılmaz olduğunu göstermektedir. Bundan dolayı mesleki yaşam sürecinde meydana gelen değişimler zorunlu bir süreç olarak görülmelidir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin değişim aşamasındaki hayati rolü ilerleyici ve absorbe edici olmasıdır. Böylece hizmetiçi eğitimler hem hizmetlerin aksamasını engelleyecek hem de hizmetlerdeki uygulamaların daha da profesyonelleşerek yaygınlaşmasını sağlayacaktır. Geçmiş deneyimler yeni deneyimlerin oluşmasında temel faktör rolünü oynayarak eğitimdeki süreklilik ilkesi işlevsel bir şekilde yerine getirilmiş olacaktır. Değişimin meydana geldiği tüm kurumlarda veya sistemlerde hizmetiçi eğitim gereklidir. Çağın gerektirdiği küresel ölçekli değişimler uyum problemlerine sebep olmaktadır. Bunun önüne geçmek ve değişimleri algılayıp gerekli adımları atmak için hizmetiçi eğitim etkinliklerine başvurulmaktadır.

Dünya'nın herhangi bir yerinde meydana gelen bir olay vakit kaybetmeden tüm coğrafyayı etkisi altına alabilmektedir. Meydana gelen değişimin enerjisini yakalamak ve uygun bir şekilde kullanmak için gerekli olan ilerlemeyi tüm alanlarda sağlamak çağın olmazsa olmazlarından. Hem çağın gerisinde kalmamak hem de toplumsal tabiatın varlığını bir sonraki nesil için muhafaza etmek adına eğitimin sorumluluğu oldukça fazladır. Öğretmenlerin eğitimi müessesesi ise bu değişimin topluma entegre edilmesinde liderlik işleviyle kendini göstermektedir. Toplumun sosyo-ekonomik değişimlerine liderlik edecek olan öğretmen, mesleki var oluşunu işe koşturmayı ve çağı yakalamaya en yakın konumdadır. Toplumun değişimine yön verebildiğinin bilincinde olan öğretmen bunun ilk adımının kendisinin bilgi-birikimiyle başlayacağını bilmektedir. Hizmetiçi eğitime duyulan ihtiyaç ise tam da bu noktada başlangıç yapmaktadır.

Günümüzdeki hizmetiçi eğitimlerin temelini antik dönemdeki Mısır uygarlıklarındaki bazı uygulamalara kadar götürebilmekteyiz. Denizaşırı yerlerden gelen esirler çalışan işçilerin yanlarında kalarak bir çeşit hizmetiçi eğitime tabi olmuşlardır (Aydın, 2014). Tarihsel olarak net bir başlangıç noktası bilinmemekle birlikte değişimin olduğu her çağda hizmetiçi eğitime gerek duyulduğunu belirtmek mümkündür.

Bireyin yaşamı boyunca içinden geçtiği eğitsel süreçler ile edindiği bilgi ve beceriler mesleki hayatında geçerliliği olmayan bir duruma dönüşebilir. Bundan dolayı birey bütün bir yaşamı boyunca eğitime ihtiyaç duymaktadır. “Yaşam boyu eğitim” kavramının önemi bu ihtiyaçtan doğmaktadır (Altınışık, 1996). 1977 yılında Türkiye’de toplanan 3. Dünya Eğitim Konferansına katılan 41 ülkenin temsilcisi yaşam boyu eğitimin gelişmiş veya az gelişmiş ülke olmasına bakılmaksızın tüm bireyler için bir gereklilik olduğunu açıkça ortaya koymuşlardır (Özyürek, 1981). Hizmetiçi eğitim ise yaşam boyu eğitimin bir alt kolu olarak personelin kurum içerisinde bilgi ve becerilerini arttırmasına yardımcı olan uygulamalardır (DİE, 1997).

Hizmetiçi eğitimin yaşam boyu süren bu etkisini ortaya koymak için yapılan çalışmalar hizmetiçi eğitimin gerekli olduğunu ancak verilen eğitimlerin yetersiz olduğunu göstermişlerdir. Uçar ve İpek (2006), Kıranlı ve Yıldırım (2014), Gönen ve Kocakaya (2006), Ersoy (1996), Budak ve Demirel (2003), Gültekin ve Çubukçu (2008), Azar ve Karaali (2004), Sarıöz (2011), Baştürk (2012) ve Sezer (2006) tarafından yapılan araştırmalar ile bu alana katkı sunulmuştur.

1960 yılında “Öğretmeni İş Başında Yetiştirme Bürosu” ismiyle hizmetiçi eğitim faaliyetleri yapılırken 1966 yılında “Eğitim Birimi Müdürlüğü”, 1975 yılında “Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı”, 1981 yılında “Hizmet İçi Eğitim Genel Müdürlüğü”, 1982 yılında ise tekrar “Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı” olarak varlığını sürdürmeye devam etmiştir. 1993 yılında yetki devri ile hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin taşra teşkilatları marifetiyle verilmesinin önü açılmıştır. 1994 yılında ise hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin yıllık olarak planlanarak valilik onayına sunulması eklenmiş ve mahalli olarak yapılacak faaliyetlerin zorunlu olduğu vurgulanmıştır (Kaya, 2011).

Çalışan personelin eğitimi hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle mümkün olmaktadır. Böylece hizmetiçi eğitim resmi ya da özel tüm kurum ve kuruluşlarda hayati bir etken olarak yerini almıştır.

Bu bağlamda yapılan sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşleri araştırması hem sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitimlerle ilgili etkinlik, isteklilik, gereklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun boyutlarıyla ilgili görüşlerini incelerken hem de çeşitli değişkenler açısından bu boyutları karşılaştırmıştır.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programları İle İlgili Görüşleri Nelerdir?” olarak tespit edilmiştir.

1.2.1. Alt problemler

- 1 Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının gerekliliği ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 2 Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının etkinliği ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 3 Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katılma istekliliği ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 4 Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının yeterliliği ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 5 Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarından beklentileri ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 6 Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının sorunları ile ilgili görüşleri nelerdir?
- 7 Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları cinsiyete göre değişmekte midir?
- 8 Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları medeni duruma göre değişmekte midir?
- 9 Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları yaşa göre değişmekte midir?
- 10 Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları eğitim düzeyine göre değişmekte midir?
- 11 Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları hizmet süresine göre değişmekte midir?

- 12 Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları hizmetiçi eğitim programlarına katılma sayısına göre değişmekte midir?
- 13 Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları öğretmenlik mesleğindeki kadro durumuna göre değişmekte midir?
- 14 Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları çalışılan okulun bulunduğu yere göre değişmekte midir?

1.4. Araştırmanın Önemi

Bilgi ve teknolojideki gelişmeler eğitim-öğretim ve mesleki yaşamın etkilenmesine sebep olmuştur. Çalışan bireyler bu değişim sürecinden uzak kalamayarak hizmetiçi eğitime ihtiyaç duymaktadır. Bu bağlamda mesleki olarak kendini yenileme gereği tüm öğretmenlerin hizmetiçi eğitim anlayışını güçlendirmelidir. Geçmişe takılıp kalmamak adına yeni ve güncel olan ne kadar eğitsel ilerleme varsa bunun değerlendirilip işe koşulması gerekmektedir. Hizmetiçi eğitimin geçmişi ve geleceği aynı parafta buluşturabilen bir özelliğinin olması gerek personellerin gerekse öğretmenlerin tam anlamıyla mesleki doyuma ulaşmalarını sağlayacaktır.

Öğretmenler çağın gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatılmadığı müddetçe gerçek anlamda geleceğe dönük eğitsel anlamda katkı veremeyecektir (Akbaş ve Uzunöz, 2012). Hizmetiçi eğitim geleceğe dönük bütün faaliyetlere başarılı bir şekilde adapte olunması için başvurulması gereken bir yapıya sahiptir.

Yapılan bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin toplam 6 boyutta (gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun) hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili düşüncelerini tespit etmek için hazırlanmıştır. Hizmetiçi eğitim ile ilgili yapılacak çalışmalara, gerek bulguları gerekse önerileri ile yardımcı olacak bu çalışma, öğretmenlerin hizmetiçi eğitime bakış açılarını ortaya koyarak, hâlihazırdaki yanlış uygulamaların da düzeltilmesi gerektiğini vurgulaması açısından katkı sağlayacaktır. Buna ek olarak araştırma sonuçlarının hizmetiçi eğitim etkinliklerini yürütenlere, idarecilere, öğretmenlere, öğrencilere ve araştırmacılara yararlı olacağı düşünülmektedir. Hazırlanan bu çalışmanın mevcut eksiklikleri tamamlayarak bu alandaki ihtiyaçların giderilmesinde faydalı olacağı düşünülmektedir.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılında Mardin ili Midyat ilçesinde görevde bulunan sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır.
2. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili düşüncelerini belirlemek için kullanılan ölçek formu ile sınırlıdır.

1.6. Sayılılar

1. Bu araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ölçek formuna verilen cevaplar gerçekçi ve nettir.
2. Bu araştırmada uygulanan ölçek formundaki sorular problemi doğru bir şekilde ölçmüştür.
3. Toplanan veriler en uygun istatistiki teknikler kullanılarak yorumlanmıştır.
4. Seçilen örneklem evreni temsil etmektedir.

1.7. Tanımlar

Hizmet İçi Eğitim: Örgün eğitimden geçmiş ya da geçmemiş bireylerin yaygın eğitim kolunu kullanarak belli bir hizmet bölümünde çalışmak için işe başladığı tarihten işten ayrılma tarihine kadar geçen süre içerisinde hizmetteki verimliliğin artırılmasını, ülkedeki mevcut düzene ve yasalara uygun ilkeler doğrultusunda hedeflere ulaşmasını sağlayan faaliyetlerdir (Ekdemir, 1972).

Bu araştırmada hizmetiçi eğitim programlarına öğretmenlerin sene başı ve sene sonunda katıldıkları seminer çalışmaları, il içi ve il dışında yapılan seminer çalışmaları, resen atandıkları seminer çalışmaları, göreve ilk defa başlayanların katılmak zorunda olduğu eğitim toplantıları da dâhil edilmiştir.

Yaşam Boyu Öğrenme: İnsanın olduğu her yer ve zamanda uygulanabilen; hiçbir değişkenin kısıtlayamadığı, doğumdan ölüme devam eden etkinliklerdir (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012).

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölüm hizmetiçi eğitimlerin tanımlarını, gerekliliğini, genel amaçlarını, faydalarını, sınırlılıklarını, kullanılan yöntemlerini, özelliklerini ve bazı ilkelerini kuramsal olarak içermektedir. Konuyla ilgili olarak yapılan araştırmalara da bölüm sonunda yer verilmiştir.

2.1. Hizmetiçi Eğitimin Tanımı

657 sayılı Devlet Memurları Kanununda hizmetiçi eğitim “Devlet memurlarının yetiştirilmelerini sağlamak, verimliliklerini arttırmak ve daha ileriki görevlere hazırlamak” şeklinde yer bulmuştur. Bu tanımlamanın bulunduğu 214. maddenin gerekçesinde ise “Bir idare hizmet öncesi eğitim bakımından ne derece iyi yetişmiş elemanlardan kurulmuş olursa olsun, eğer yeni gelişmeleri izlemiyorsa ve memurlarını değişen şartlara uygun nitelikte yetiştiremiyorsa başlangıçtaki durumunu zamanla kaybetmeye ve verimsiz bir kuruluş haline gelmeye mahkûmdur ” ibaresi yer almaktadır (Yetişen, 1981)

Hizmetiçi eğitim, resmi veya özel kurumlardaki kademelerde görevde bulunan personelin hem bireysel hem de mesleki gelişimlerini destekleyen, personellerin bir üst görev kademesine ilişkin birikimlerinin oluşmasını sağlayan, çalışma koşullarını zamanın değişen şartlarına göre düzenlemeye yetkin programların genel adıdır. Hizmetiçi eğitim programları durağan bir işleyişi reddederek değişken ve ilerleyici bir yapıya kendini benzetir.

Hizmetiçi eğitim, her unvandaki personelin kendi gelişimleri ve bağlı bulunduğu kurum veya kuruluşun ilerlemesine katkısı olacak bilgi ve becerilerin devamlı ve periyodik bir şekilde geliştirilmesidir (Sağlam, 1982). Hizmetiçi eğitim; bireyin çalışma hayatına başlamasından itibaren işin gerektirdiği performans kapasitesine ulaşabilmesi için gereken bilgi ve becerilerin kazandırılması sürecidir (Bucak, 2011). Bireyin hizmette bulunduğu müddetçe gördüğü eğitime hizmetiçi eğitim denir (Küçükahmet, 1992)

Çalışan personelin hangi kademedede olursa olsun bireysel ve kurumsal amaçlara dönük bilgi-birikimlerinin artmasını sağlayan hizmetiçi eğitim programları, çalışma hayatı boyunca iş performansını iyileştirmek için uygulanır.

Hizmetiçi eğitim; örgün eğitimden geçmiş ya da geçmemiş bireylerin yaygın eğitim kolunu kullanarak belli bir hizmet bölümünde çalışmak için işe başladığı tarihten işten ayrılma tarihine kadar geçen süre içerisinde hizmetteki verimliliğin artırılmasını, ülkedeki mevcut düzene ve yasalara uygun ilkeler doğrultusunda hedeflere ulaşmasını sağlayan faaliyetlerdir (Ekdemir, 1972)

Hizmetiçi eğitim, sadece örgün yolla verilen bir eğitim olmaktan çok hizmet süresi boyunca meydana gelen değişimlere ayak uydurmak için yapılan etkinliklerdir (Eyecisoy, 2014). Hizmetiçi eğitim, çalışanlara işleriyle ilgili bilgi beceri kazanmalarını sağlayarak bilgi akışını gerçekleştirir ve bireylerde gözle görülür bir davranış değişikliği beklentisini oluşturur (Yılmaz ve Düğenci , 2010)

Hizmet öncesi ile hizmetiçi eğitim arasındaki en belirgin fark “kişinin hizmetle kesin hukuksal ilişkisinin kurulması” dır (Kalkandelen, 1979). Yaşam boyu eğitimin alt kademesi olan hizmetiçi eğitim, günümüz kurum ve kuruluşlarının vazgeçilmez etkinliklerinden biridir (Eyecisoy, 2014).

Toplum, değişim-dönüşüm-gelişim bağlamında doğal bir süreç yoluyla meydana gelen her türlü ilerlemeyi aktif bir şekilde üyelerine benimsetmek durumundadır. İhtiyaçların veya eksikliklerin durağan bir yapı arz etmemesi yenileşmenin hareket noktalarından biridir. Değişimi gerekli kılan tüm durumlarda gerekli olan yeniye geçiş süreci beraberinde öğrenilebilir bir yapıyı da getirmektedir. Böylece toplum üyeleri değişimi yadırgamayarak bunun bir süreç olduğu anlayışını benimsemektedirler. Değişimin toplumu oluşturan bireyler için hayati bir önemi vardır.

Hizmetiçi eğitim, değişimin zorunlu kıldığı ilerlemeyi çalışanlarına benimsetmek ve güncel olmayı, eskiye bağlı olmamayı uygulamalı bir şekilde yerleştirmek için yapılması gereken tüm uygulamalı etkinliklerdir. Bir işleyişin, sistemin, döngünün, eğitim-öğretim etkinliklerinin belirgin bir şekilde uygulanmasının ilerleyerek devam etmesi için hizmetiçi eğitimler başvuru ihtiyacı noktalarıdır.

Toplumun kendi gelişimini sağlaması üyelerini amacına uygun bir şekilde yetiştirmesiyle mümkündür (Taymaz, 1978). Genel anlamda gelişime ve ilerlemeye duyulan ihtiyaç çağın gerektirdiği yaşantıların iş hayatına veya mesleki alana yansımalarıyla başlamaktadır. Toplumsal beklentilerin giderilmesi için kurulan kurum ve kuruluşlar örgüt adı altında iş yaparlar. Örgütlerin en temel amacı hizmet sunmaktır. Çağın getirdiği değişimlere uyum sağlamak ve hatta değişimi yönlendirmek örgütler

açısından hiç olmadığı kadar önem kazanmıştır (Aydın, 2014). Temel amacı hizmet vermek olan kurum-kuruluşlar veya örgütler meydana gelen bu değişim olgusunu özümsemek adına tekrar hizmet sunma işlevine başvurarak yapısal bir gerilimin oluşmasını engeller. Böylece kurum-kuruluş veya örgüt hem hizmet sunmuş hem de ileride de hizmet sunmaya devam edeceğini belirtmiş olmaktadır.

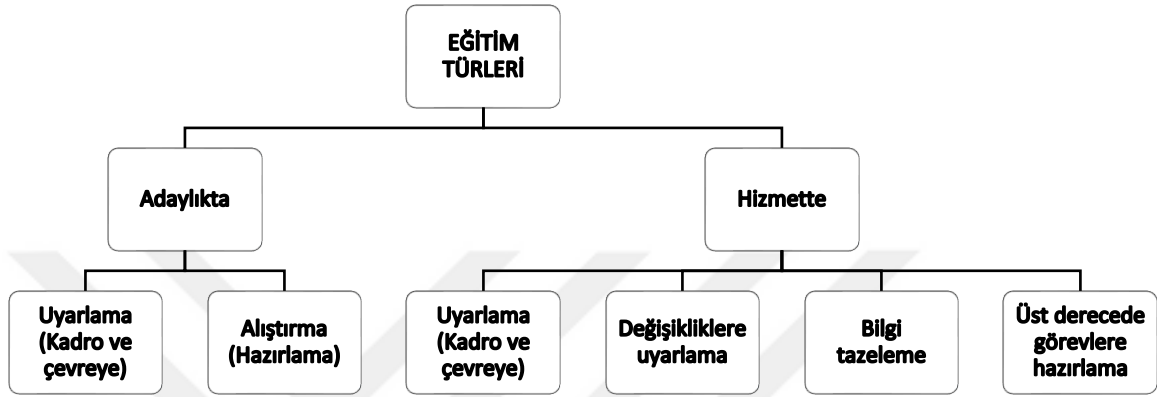
Eğitim artık sadece bilgi odaklı değil, devamlı bir şekilde öğrenme işi içinde olan, eleştirel düşünen, sorgulayan, yeniliklere sebep olup bunlara uyum sağlayan bireyler yetiştirmeyi hedefler (MEB, 2008). İnsanlar ve görevleri sürekli olarak değişime uğradığı için eğitim faaliyetleri hiçbir zaman sonu gelmeyen bir işlev olarak görülmüştür (Sağlam, 1982). Eğitimin dinamik bir süreç oluşu toplumdaki olağan ve olağandışı değişimleri yansıtmasını sağlamaktadır (Taymaz, 1978). Bundan dolayı eğitim hizmetlerinin değişime açık olması gerekmektedir. Eğitim en genel anlamıyla kültürlenme sürecinin adıdır (Bucak, Yabanova ve Yabanova, 2016). Eğitim, bireyin toplumsal ve kişisel gelişiminin seçkin ve kontrollü bir çevreyle birlikte okul etkilerini de içeren sosyal bir süreçtir. Eğitim tanımlarının ortak yönleri; bireyin becerilerinin geliştirilmesi gerektiği, bireyde davranış değişikliğinin kendi yaşantısı yoluyla oluştuğu ve eğitimin bir süreç olduğudur (Taymaz, 1978). Tüm bu süreçlerin yanında genel olarak birey, yaşamı süresince birçok eğitsel dönemden geçmektedir.

Eğitim sistemi bütün olarak örgün, yaygın ve hizmetiçi eğitim alt sistemlerinden oluşur. Örgün eğitim, belli yaş aralığındaki bireylere uygun amaçlar doğrultusunda, okul çatısı altında disiplinli bir şekilde verilen eğitimdir. Yaygın eğitim, örgün eğitim kapsamına ya hiç girmeyen ya da örgün eğitimi tamamlayamamış bireylere gereksinim duydukları alanlarda yapılan eğitimdir (Taymaz, 1978). Hizmetiçi eğitim ise çalışanlara mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmeleri için çalıştıkları süre içinde verilen eğitim, işbaşında eğitim (TDK, 2011) olarak tanımlanmaktadır.

Hizmetiçi eğitimin tarihsel kökleri antik dönem Mısırlıların başka ülkelerden getirdikleri köleleri ustabaşı olarak çalıştırmaya başlayacakları döneme kadar doğrudan işbaşında eğitmelerine kadar dayanmaktadır (Sims, 1990, Akt; Aydın, 2014). Bir bakıma hizmetiçi eğitim sayılan bu uygulamalar yapılan işlerin aksamaması ve uyum problemlerinin yaşanmaması için uygulamalı olarak bire bir yapılmaya çalışılmıştır.

Hizmetiçi eğitim, kurumlarda daha önceden belirlenmiş ilkelere bağlı bir biçimde amaçlara ulaşmak için uygulanır (Ekdemir, 1972). Kurum içi hizmetiçi etkinlikler bu şekilde amaca uygun bir şekilde yapılmaktadır.

Tablo 1. Hizmetiçi Eğitimin Türleri (Kalkandelen, 1979)

Hizmetiçi eğitim en genel anlamıyla, herhangi bir sektörel ayırım yapılmadan gerek tüzel gerekse özel kişilere ait kurum veya kuruluşlarda, belirli bir maaş ve ücret karşılığı görevlendirilen çalışanlara verilen eğitimdir (Taymaz, 1978). Hizmetiçi eğitim, iyi idare faaliyetleriyle risk yönetimi stratejilerinin bölünmez bir parçasıdır (Aydın, 2014)

Bireyin içinde bulunduğu topluma adapte olması, kişilik gelişimini desteklemesi ve mesleki yeterliliğini arttırması için bazı gereksinimlerin karşılanması gerekmektedir (Taymaz, 1978). Bu gereksinimlerin tespit edilmesi en büyük ihtiyaçtır. Kişilik gelişimiyle beraber topluma kazandırılmak istenen birey bilgi ve becerilerini geliştirmek durumundadır. Böylece toplum hem kendisini hem de bireylerini her zaman yeni tutabilmeyi hedeflemiştir.

Toplum üyeleri için verilecek olan eğitimin ömür boyu sürerek bireylere fayda sağlaması öngörülmektedir. Bireyin mevcut değişimlerin gereğini yerine getirmesi için yaşamını bu süreç içinde geçirmesi gerekmektedir. Özellikle çağın getirdiği teknolojik ilerlemeler eğitimin artık eski geleneksel çerçeve içerisinde değerlendirilmesinin mümkün olmadığını göstermektedir. Bireyin çevresinde meydana gelen değişimler yeni tepkilere sebep olurken eğitim de bunu çözümlmek adına bireye yeni davranışlar kazandırmak durumundadır (Taymaz, 1978).

Bireyin kendisini yetiştirmesi için gerekli hizmetleri sağlayan eğitimin rolünün okul bitmesiyle beraber sona ermesi gerekmez (Taymaz, 1978). Bu noktada hizmetiçi eğitim uygulamaları devreye girerek meslekte dahi eğitimin varlığını ve gerekliliğini ortaya koymaktadır. Mesleki ilerleme ve gelişim için öğretmenlere sunulan değişik imkânlar hizmetiçi eğitim başlığı altında toplanmıştır (Tekin ve Yaman, 2008)

Yapılan işe ait bilgi ve becerilerin değişimiyle birlikte bireyin ve işyerinin başarılı bir şekilde verimli olması noktaları hizmetiçi eğitim tanımlarının odak merkezleridir (Kaya, 2011). Hizmetiçi eğitim, mevcut işleyişteki uygulamaların yeni durumlarla kültürleşmesi için gerekli olan personel eğitimine verilen isim olarak da tanımlanabilir.

2.2. Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği

Ülkelerin kalkınmışlık seviyeleri eğitime gösterdikleri değerle doğru orantılıdır (MEB, 2008). Eğitime verilen değer toplumu güncel tutmanın en akılcı ve gerçekçi yollarından biridir. Çağın gerektirdiği hızlı değişimler bir yandan mevcut bilgileri tedavülden kaldırırken diğer yandan bilinmeyen birçok şeyi de açığa kavuşturmuştur. Bu hızlı değişimlere ayak uydurmak için en temel yol şüphesiz ki eğitimidir (Özyürek, 1981)

Değişim bir sonraki değişimi kısıtlar nitelikte bir yapıyı temsil etmemelidir. Değişimin yoğun içsel dinamiğinin kurumsal anlamda hissedilmeye başlandığı an bunun sebep olabileceği boşluğun oluşmasına izin vermeyerek yeni bir ihtiyaç durumunun belirmesine kadar mevcut ihtiyaç durumunun giderilmesi gerekir. Bunun için de ciddi yapısal reformlardan çok; basit, etkili ve işleyişin işlevini arttıran sinir merkezli bir reform amaçlanmalıdır. Bu geçiş süreci sistemin gereken ihtiyacıyla ilgili tüm üyelerine genel bir izlenim ve bilgilendirme odaklı olarak aktarılmalıdır.

Hızla değişen bir toplumda mesleki koşulları sağlamak ve daha önceki ihtiyaçlar yerine yeni ihtiyaçları karşılamaya çalışmak personelin zorluk çekmesine sebep olurken hizmetiçi eğitime olan ihtiyacını da ortaya koymaktadır (Taymaz, 1978).

Kurum veya kuruluşların gerçekçi olmayan ihtiyaçları baz alınarak hizmet üretmeye çalışması büyük bir tıkanıklığa sebep olacaktır. Hem bunun önüne geçmek hem de sistemin amacına uygun bir şekilde devamını ve etkinliğini sağlamak için genetik bir değişikliğe gidilmeden tıkanıklığa sebep olan kısımlarda uygulamalarla ilgili düzenlemelere gerek duyulmaktadır.

Teknolojideki, sosyal ve kültürel yaşamdaki ve ekonomik göstergelerdeki değişiklikler veya ilerlemeler bireyde bilgi, beceri ve tutum değişikliğini bir bakıma zorunlu kılmıştır. Çeşitli mesleklerde görev yapan bireyler toplumdaki bu dinamizme ayak uydurmak ihtiyacıyla iş yapabilmektedirler (Küçükahmet, 1972). Mesleğe başladığı tarihten itibaren uygulamada yeterli olmadığını veya eğitim hayatında edindiği bilgi ve becerilerin mesleki hayatta oldukça hızlı değiştiğini gören kişi yaşam boyu sürebilecek bir eğitime ihtiyaç duyar (Özyürek, 1981)

14-24 Ağustos 1977 tarihinde ülkemizde toplanan 3. Dünya Eğitim Konferansına katılmış olan 41 ülkenin temsilcisi yaşam boyu eğitimin, ister gelişmiş ister az gelişmiş olsun tüm bireyler için bir gereklilik olduğunu açıkça ortaya koymuşlardır (Özyürek, 1981). Günümüzde gittikçe önemli bir yapıya bürünen “Hayat Boyu Öğrenme” anlayışı kapsamında öğretmenlerin gelişmelere ve yeniliklere uyum sağlamaları hizmetiçi eğitim etkinlikleri açısından oldukça önemlidir (Akbaş ve Uzunöz, 2012)

Günümüzde giderek önem kazanan “Hayat Boyu Öğrenme” kavramı kapsamında, öğretmenlerin eğitim öğretim faaliyetlerindeki verimliliklerinin artırılmasında hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin yeri oldukça belirginleşmiştir (Akbaş ve Uzunöz, 2012). Sürekli veya hayat boyu eğitim faaliyetlerinin en önemli kısımlarından biri hizmetiçi eğitimidir (Kanlı ve Yağbasan, 2001)

Tablo 2. Yaşam Boyu Eğitim (Küçükahmet, 1992)

	Yüksek				
Hizmet	Öğretim	HİZMETE	Hizmet	HİZMETTEN	Hizmet
Öncesi	Orta Öğretim		İçi		Sonrası
Eğitim	İlk Öğretim	BAŞLAMA	Eğitim	AYRILMA	Eğitim
YAŞAM BOYU EĞİTİM					

Planlı olarak yapılacak her çalışma için amaçların önceden belirlenmiş olması gerekmektedir. Amaç belli olmadan ulaşılmak istenen hedef hakkında etkinlikler yapmak veya bunu değerlendirmeye çalışmak olanaksızdır (Taymaz, 1978). Değişimlerin meydana getirdiği boşluklar bir amaç belirlenerek giderilmektedir. Tespit edilen amaç hizmetiçi eğitim uygulamalarıyla gerçekleştirilmeye çalışılır.

Yaşantıların küreselleşmesi yoğun ve derin bir rekabeti de beraberinde getirdiği için sistemler ve kurumlar sürekli olarak yenileşmeye yönelmeyi hedeflemiştirlerdir. Bu zorunlu yeni kalma durumu hizmetiçi eğitimin önemini bir kez daha ortaya koymaktadır (Selimoğlu ve Yılmaz, 2009)

Milli Eğitim Bakanlığının uygulamaya başladığı yeni eğitim-öğretim programı ile değişim gerekliliği hem öğrenciyi hem de öğretmeni kapsamı altına almıştır (Yılmaz ve Kocasaraç, 2010). Eğitimin aktif yürütücüleri olan öğretmenler mevcut değişimi topluma yansıtmakla görevlidirler (Kanlı ve Yağbasan, 2001)

Öğretmenler yeni bilgi ve becerilerle donatılmadığı müddetçe öğretmenlerin çağdaş değişimlere uyum sağlaması mümkün değildir (Akbaş ve Uzunöz, 2012). Öğretmenlerin mesleki çalışmalarını etkin bir şekilde idame ettirmelerinde deneyim gerek şart olarak görülebilir ama yeter şart değildir (Gönen ve Kocakaya , 2006). Hizmetiçi eğitimin önemli noktalarından biri de eğitimde meydana gelen reformlarla ilgilidir. Yapılan reformların başarıya ulaşması öğretmenlerin etkili ve verimli etkinliklerine bağlıdır (Akbaş ve Uzunöz, 2012)

Öğretmenlerin yetiştirilmesi eğitim-öğretim süreçlerinin belki de en önemli aşamalarından biridir. Hizmetiçi eğitim programları ile öğretmenler eğitim pazarına gelen farklı problemlere sahip durumları çözebilecek yeni girişimlere sahip olabilecektir. Önceki problemler için kullanılan önceki çözüm yolları; sonraki problemler için kullanıldığında verimli veya gerçekçi bir ürün elde edilemeyebilir. Hizmetiçi eğitim programları da sonraki yeni problemler için sonraki yeni çözüm yollarını keşfederek uygulanırlar.

Eğitim Bilimleri alanıyla ilgili yapılan araştırmaların çoğunun ağırlık merkezi öğretmenlerin yetiştirilmesi ve özellikle hizmet ettiği süre içerisinde yetiştirilmesi olarak belirlenmiştir (Çelen, Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu, 2016). Günümüz öğretmenleri artık veli ve öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamakta problem yaşamaktadır. Örneğin 386 işlemcili bir öğretmenin, Pentium 3 işlemcili bir öğrenciyi eğitmesi bazı uyum problemlerine sebep olacaktır (Kanlı ve Yağbasan, 2001)

Çalışan bir örgütün en temel ve en önemli girdilerinden biri insan unsurudur. Personelin kurumsal kaynakları en verimli biçimde kullanarak kendisinden beklenen görevleri yerine getirmesini sağlayan en temel araç hizmetiçi eğitimidir. Eğitimi tamamlayan yetişkin bir personel her yıl teorik bilgisinin %5 ini unutmaktadır. Buna

karşın güncel bilgi akışını takip etmek için ise personellerin zamanlarının %15 ini harcamaları gerekmektedir (Kaya, 2011)

Öğretmenler genel olarak yaşamlarının 20-30 yılını iş hayatında geçirirler. Bundan dolayı da öğretmenleri hizmette güncel tutmak zor bir iştir. Yalnızca öğretmenin anlattığı konunun içeriği değişmemekte aynı zamanda tüm eğitim sistemi de değişmektedir (Özyürek, 1981). Öğretmenlerin yeni bilgi ve becerilerle kaynaşmasının sağlanması ile mevcut yenileşme hareketlerine uyum sağlaması da o denli kolay olacaktır (Uzunöz, Akbaş ve Gençtürk, 2011). Belli bir mesleğin gerektirdiği bilgi ve beceriyi daha önce gördüğü öğrenim ile karşılayamayan bireylerin hizmetiçi eğitime olan ihtiyaçları daha fazladır (Kaya, 2011).

Eğitimin en temel amaçlarından biri sürekliliğini sağlamaktır (Taymaz, 1978). Eğitimin bu amacı hizmetiçi eğitimi zorunlu kılmaktadır. Zamanının çoğunu okulda harcayan öğretmenin mesleki gelişimini karşılayabilmesi için hizmetiçi eğitim yoluna başvurması olağan bir süreçtir (Ergin, Akseki ve Deniz, 2012)

Öğretmenlerin eğitim ihtiyaçlarının tespit edilmesi eğitim kurumlarının önemli görevleri arasındadır (Budak ve Demirel, 2003). Hizmetiçi eğitimin başarıyla sonuçlanmasına yardımcı olmak için program geliştirme sürecinin “eğitim ihtiyacı saptama” aşamasına oldukça dikkat edilmesi gerekmektedir (Akbaş ve Uzunöz, 2012). Toplumun sahip olduğu değerlere zıt bir yaklaşımla değişime hazır olmayan bir yapı içerisinde eğitim alanıyla ilgili bir reform denemesinde bulunmak ne kadar yanlışsa (Özkul, 2006), değişimin mutlak gerekli olduğu durumlarda pasif kalarak ihtiyaç belirlemeden uzakta uygulamalara girişmek o denli zararlıdır.

Mesleki olarak başarının ilk koşullarından biri işin gerektirdiği bilgi, beceri ve alışkanlıkları hizmetiçi eğitim programlarıyla kazandırma durumudur. İnsanın yaşadığı topluma uygun davranışlar içinde bulunması için gerekli olan bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması öğretim kurumlarındaki işleyişe bağlıdır (Taymaz, 1978).

Mesleki bir kariyerin odak noktalarından biri olan başarı düzeyinin her zaman bir hedefe dönük olarak bireyin yaşantısında yer edinebilmesinin gereği hizmetiçi eğitim programlarının işlevinin önemini göstermektedir. Her mesleğin kendine özgü işleyiş kodları bulunmaktadır. Hizmetiçi eğitim programları mesleklerin çalışma kodlarını saklı tutarak gelişimlerini ve ilerlemelerini hedefleyen bir sorumluluk üstlenir. Özelde öğretmenlik mesleğinde bu sorumluluk daha fazladır. Bir gün önceki yaşantı

ihtiyaçlarının bile değişim halinde olduğu bir toplumun öğretmeni, insana yön vermek hedefiyle bir adım önde olmalıdır. Hizmetiçi eğitim programları ile öğretmen, standart mesleki gerekliliklerinin üstüne çıkarak toplumsal yapıdaki görev yerinin sorumluluğunu yerine getirmiş olacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü üniversitelerle işbirliği yaparak öğretmenlerin yeterliliği ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmaya göre sınıf öğretmenlerinin yeterliği şu şekilde sıralanmıştır (MEB, 2008);

- Türkçeyi yazılı ve sözlü olarak doğru bir şekilde kullanma
- Okul yönetiminde madde ve insan kaynaklarını etkili kullanma
- Problemleri bilimsel etiğe uygun bir şekilde araştırma, öğrencilerin gelişim özelliklerine uygun öğrenme-öğretme ortamları oluşturma
- Öğretimi programa göre ilerletme ve hedeflere uygun yöntem-teknik seçip kullanma

Bilimsel özellik taşıyan ilerlemeler, öğretim kurumlarındaki eğitimin ötesine bir değişimi gerektirebilmektedir (Taymaz, 1978). Geleneksel süreç içerisinde yaşanan usta çırak ilişkisi çağın gereklerine ayak uydurarak örgütlü bir hizmetiçi eğitim faaliyetine dönüşmüştür. Usta çırak ilişkisi ile bilgi ve becerilerin aktarımı yerini görsel ve işitsel araç teknolojilerinin yoğunlukta olduğu uzaktan öğretim yöntemlerine bırakmıştır (Bucak, 2011).

Hizmetiçi eğitiminin gerekliliğini Başaran şu 4 madde ile özetlemiştir;

1. Okul eğitimi, bireyin tüm yeteneklerini ortaya çıkartıp yönlendirmeye yeterli değildir. Bu nedenle birçok insanın işe başladıktan sonra gizli kalan yeteneklerini geliştirdikleri görülür.
2. Her meslek alanında okulda kazandırılan bilgi ile çözümlenemeyecek sorunlarla karşılaşılabilir. Bu gibi durumlarda, çalışan insan eğitime gereksinme duyar
3. Toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik yapısı sürekli olarak değişmekte ve gelişmektedir. İnsanın bu değişimlere uyumu yine yaşam boyu eğitim yolu ile sağlanabilir.
4. Bilim ve teknolojik gelişmeler her meslek alanına yeni bilgi, teknik ve araçlar getirmekte, çalışanları bu bakımdan öğrenmeye, yetişmeye zorlamaktadır. Bu zorlama, kuşkusuz hizmetiçi eğitimini gerekli kılar (Başaran, 1960)

Bireyler, genel hatlarla belirtilmek gerekirse üç ana sebepten dolayı hizmetiçi eğitimden geçmek zorundadır (Küçükahmet, 1992);

1. Kişilerin hizmet verdiği alanın kendi mesleki yetişmişliğine uygun olmadığı durumlarda,
2. Hizmet öncesi dönemde edindiği bilgi ve becerilerin mevcut durumda hizmeti devam ettirmesinde yetersizlik oluşturduğu durumlarda,
3. Yeterli bir eğitim görmesine rağmen çağın gereklerinden dolayı bilginin yenilenmesi gerektiği durumlarda

bu zorunluluk geçerlidir. Yani kişinin gördüğü hizmeti bilmemesi, eksik bilmesi veya bilgisinin eskimiş olması hizmetiçi eğitimin gerekmesini sağlar. Bundan dolayı da hizmetiçi eğitim üç şekilde düzenlenir (Küçükahmet, 1992);

1. Yeniden eğitim(Retraining)
2. İlave eğitim(Additional training)
3. İleri eğitim (Further training)

Bir kurumun hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyduğu durumlar Taymaz'a göre şu şekilde sıralanmıştır;

1. Kurumda üretilen mal veya hizmetin saptanan ya da beklenen kalitenin, niteliğin altında olması
2. Üretilen mal veya hizmetin gerekli niceliğin, miktarın altına düşmesi, rantabilitenin azalması
3. Üretimin zamanında alınamaması, gecikmesi, süre standartlarına uygun olmaması ve verimliliğin azalması
4. Üretim için gereğinden fazla malzeme kullanılması, malzeme zayıflığının artması
5. Kurumda bakım ve onarım giderlerinin yıpranma payı sınırlarını aşarak artış göstermesi
6. Mal veya hizmetin üretiminde kusur, hata ve iş kazalarının artması, iş düzeninin bozulması
7. İş alımında ve yapımında beklenen algılama, benimseme ve istekle çalışmaların azalması
8. Kurumda iletişim, işbirliği ve koordinasyonda aksaklıkların meydana gelmesi üretimi etkilemesi
9. Kurumda çalışan personel arasında uyuşmazlık ve disiplin olaylarının artması

10. Kurumda personel hareketliliğinin yer değiştirme ve ayrılmalarının artış göstermesi

Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimden geçmelerine neden olacak bazı başlıkları şu şekilde sıralayabiliriz (Özyürek, 1981);

- Bilimdeki değişimler
- Toplumdaki değişimler
- Okullardaki değişimler
- Öğretmenlerin kendilerindeki değişimler
- Öğretim süreçlerindeki değişimler
- Çocuk gelişimi konusundaki ilerlemeler
- Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerinden doğan eksiklikleri giderme
- İletişimdeki boşlukların doldurulması zorunluluğu

Öğretmenlik mesleğinin değişim olgusuyla iç içe bir tabiatının bulunması zaman-mekân üstü bir durumdur. Dünya çapında herhangi bir konuyla ilgili olarak meydana gelen bir değişim çeşitli yol ve hız seçenekleriyle sınıftan içeriye girmeye muktedirdir. Öğretmen sadece sınıf sınırları içerisinde meydana gelen değişimlerden sorumlu olmadığını hizmetiçi eğitim programlarıyla gösterir. Her alanda meydana gelen değişimleri mesleki sınırları içerisinde değişime tabi tutmak hizmetiçi eğitim programlarının olmazsa olmaz boyutlarındandır.

Bir kurum veya kuruluşta hizmetiçi eğitimin gerekli olduğunu gösteren bazı başlıklar bulunmaktadır. Bunlar (Aydın, 2014);

- Personelin talepleri
- Personel araştırmalarının sonuç ve önerileri
- Değerlendirmelerde ortaya çıkan eksiklikler
- Kişisel gelişim talepleri
- Yasal kısımdaki düzenleme ve değişiklikler
- Yeni idareci ve lider çıkarma ihtiyacı
- Yeni personel istihdamı
- Yeni teçhizat kullanımı
- Yeni idareci atamaları
- Yeni teknolojilere geçiş

- Personelin görev yerinin değişmesi
- Güvenlik problemleri

2.3. Hizmet İçi Eğitimin Genel Amaçları

Amaç ulaşılmak istenen hedef olarak tanımlanabilir. Eğitim sürecindeki amaç ise nihai anlamda bireyin davranışlarında meydana getirilmesi istenilen değişikliklerdir. Herhangi bir eğitim programının amaçlarının belli edilmesi daha sonraki çalışmaların gidişatını etkileyeceğinden programın başlangıç ve bitişi önem taşımaktadır (Taymaz, 1978).

Hizmetiçi eğitim kavramının kurumdan kuruma içerik programlaması değişiklik gösterse de hedefi, bireyi iş yaşamı boyunca yeni tutmak ve işin kalitesini arttırmaktır (Ergin, Akseki ve Deniz, 2012). Bireyin, çalıştığı alandaki değişikliğe veya belli bir sisteme alıştırılarak uyumlu hale gelmesi amaçıyla hizmetiçi eğitim verilmektedir (Kaya, 2011). Bir kurumdaki hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin amaı o kurumdaki eğitim anlayışıyla tutarlı olmak zorundadır (Küçükahmet, 1992)

Hizmetiçi eğitim faaliyetleri, personelin eğitim ihtiyaçlarını tatmin etmek ve kurumun hedeflerine ulaşmasında bir araya gelen emek olgusundan gerekli olan verimliliği elde etmek için eylem olarak gerçekleştirilmektedir (nen, Mertoğlu , Saka ve Gürdal, 2009). Hizmetiçi eğitimin temel amaı, personelin iş ortamındaki standartlara uymasını sağlamaktır (Bucak, 2011). Hizmetiçi eğitimin hem resmi hem de özel kurum ve kuruluşlarda artan bir yoğunlukla uygulanması gerekmektedir (Selimoğlu ve Yılmaz, 2009)

Hizmetiçi eğitimin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 'Devlet Memurlarının Yetiştirilmesi' kısmındaki madde 214'te bulunan kanunun amaçları; her kurumdaki personelin o hizmete olan becerisini geliştirmek, verimliliklerinin daha fazla olmasını sağlamak ve personeli bir sonraki kadro durumlarına hazırlamak olarak belirlenmiştir (Küçükahmet, 1972). Bir diğer deyişle hizmet ile çalışmaya görevli olan personel arasındaki boşlukları minimuma indirmek amaçlanmıştır. Böylece birey, yaptığı hizmetle özdeşleşerek toplumsal gelişmeye katkı sunmaktadır.

Hizmetiçi eğitimin amaı öğretmenleri her yönüyle geliştirmektir. Hizmetiçi eğitimin amaı öğretmenin sadece öğretme veya eğitme faaliyetine ilişkin yetkinliklerini rafine etmek değil, aynı zamanda birey olarak değişmesini sağlamaktır. Öğretmenin z

bilincini, okulunu, öğretim programlarını veya öğrencilerini farklı bir perspektiften aktif olarak algılamasıdır (Aydın, 1987)

Hizmetiçi eğitim programlarının gerçekleştirilmeye çalışıldığı amaçlar şu şekilde sıralanabilir (Canman, 1979);

- Görevlerin daha iyi görülmesi
- Örgüte somut yararlar sağlamak
- Bir üst göreve hazırlanmak
- Öğrenme ve kendini geliştirmede bireye doyum sağlamak
- Davranışlara olumlu yön vermek

Hizmetiçi eğitim, kurum ve kuruluşlarda şu amaçlar için kullanılır (Ekdemir, 1972);

- Personelin hizmete uyumunu sağlamak
- Hizmetteki kusurlu veya aksayan çalışmaları azaltmak
- Personeli bir üst unvan için hazırlamak
- Personel arasındaki beşeri ve iş münasebetlerini geliştirmek ve kuvvetlendirmek

Taymaz'a göre hizmetiçi eğitimin genel amaçları saptanırken şu hususlar dikkate alınmalıdır;

1. Hizmetiçi eğitimin amaçları, kurumun amaçları içinde yer almalı ve sistem amaçlarını bütünleştirmelidir.
2. Saptanan hizmetiçi eğitim amaçları kendi içinde tutarlı olmalıdır.
3. Amaçlar, hizmetiçi eğitim yolu ile sağlanacak davranışları tanımlamalıdır.
4. Hizmetiçi eğitim amaçları, var olan olanaklarla ulaşılabilecek nitelikte olmalıdır.
5. Amaçlar, hizmetiçi eğitimin sonuç ve ürününü ortaya koymalıdır.
6. Amaçlar tanımladığı davranışlar bakımından ölçülebilecek nitelikte olmalı, elde edilen sonucu karşılaştırmaya olanak vermelidir.
7. Hizmetiçi eğitimin amaçları, bireylerin yeteneklerine uygun ve ilginç olmalıdır.
8. Hizmetiçi eğitimin amaçları, bireylerin gereksinmelerini de kapsamalı ve karşılamalıdır.
9. Hizmetiçi eğitimin amaçları, birey gereksinmeleri ve sistem hedefleri ile tutarlı olmalıdır.
10. Hizmetiçi eğitimin amaçları geliştirilebilecek nitelikte olmalıdır.

24.10.1994 tarih ve 2417 sayılı hizmetiçi eğitim yönetmeliğine göre uygulamaların hedefleri şu şekilde sıralanmıştır (EARGED, 2008);

- a) Hizmet öncesi eğitimden gelen personelin kuruma intibakını sağlamak
- b) Personele Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkelerini bir bütünlük içinde kavrama ve yorumlamada ortak görüş sağlamak ve uygulamada birlik kazandırmak
- c) Mesleki yeterlilik açısından hizmet öncesi eğitimin eksikliklerini tamamlamak
- d) Eğitim alanındaki yeniliklerin, gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak
- e) Personelin mesleki yeterlik ve anlayışlarını geliştirmek
- f) İstekli ve yetenekli personelin, mesleklerinin üst kademelerine geçişlerini sağlamak
- g) Farklı eğitim görenler için, yan geçişleri sağlayacak tamamlama eğitimi yapmak
- h) Türk Milli Eğitim politikasını yorumlamada bütünlük kazandırmak
- i) Eğitime ait temel prensip ve teknikleri uygulamada birlik sağlamaktır

Hizmetiçi eğitim etkinlikleri birbirinden ayrı ve rastgele bir süreç olarak görülemez. Bu açıdan bakıldığında kurumlardaki hizmetiçi eğitim etkinliklerinin genel olarak amaçları şu şekilde incelenebilir (Aydın, 2014);

- Tüm personelin oryantasyonu
- Kalite kontrol
- Yöntemlerin standart haline getirilmesi
- Güven yaratmak
- Kişisel gelişimi arttırmak
- Nitelikli personelin kuruma çekilmesi
- Kurum içerisinde bir öğrenme kültürünün oluşturulması

Hizmetiçi eğitim programları amaçlı olan etkinliklerdir. Kurum içerisindeki uyumun sağlanmasını, kurumsal işleyiş düzeninin gözden geçirilmesini, değişimin zorladığı şartların kurumsal vizyon haline getirilmesini, bireysel gelişim atmosferini genelleştirmeyi, kurumsal bir öğrenme-öğretme ortamının oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Taymaz'a göre genel amaçlar kendi içinde tutarlı ve temel ihtiyaçları karşılayacak Şekilde saptanmalıdır. Genel olarak hizmetiçi eğitimden beklentileri Şu Şekilde sıralamıştır;

1. Personele gerekli bilgi, beceri ve tutumların kazandırılması
2. Kurumda görevli personelin yeteneklerinin belirlenmesi ve istenilen yönde geliştirilmesi
3. Personelin moralinin yükseltilmesi, güdülenmesi ve isteklendirilmesi
4. Personelin güven duygusunun geliştirilmesi, hizmetiinde yükselme olanağının sağlanması
5. Personel hareketliliği, devamsızlık, uyuşmazlık ve disiplin olaylarının azaltılması
6. Kurumun her kademesinde görev alabilecek nitelik ve nicelikte eleman bulundurulması
7. Kurumda etkili haberleşme, insan ilişkileri, işbirliği ve koordinasyonun sağlanması
8. Yeniliklere ve gelişmelere uyum sağlanması, iş usullerinin geliştirilmesi
9. İş hata ve kazalarının azaltılması, iş güvenliğinin sağlanması

2.4. Hizmet İçi Eğitimin Özellikleri Ve Bazı İlkeler

Hizmetiçi eğitim kavramı özellikle 2004-2005 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanan yeni eğitim-öğretim programı ile tanınmaya başlanmıştır (Eraslan, 2009). Hizmetiçi eğitimi, bir kurum veya kuruluşla yasal anlamda bir bağ kurarak görev alan çalışanlar için planlanan ve uygulanan eğitim modelidir (Taymaz, 1978). Her boyutu ile gerekli olan hizmetiçi eğitimin planlı bir Şekilde ele alınması gerekmektedir (Yetişen, 1981).

Eski Roma döneminde kapılar tanrıçası Janus'un iki yüzünden biri geçmişe bakarken diğer de geleceği incelerdi. Günümüz personellerinden beklenen de Janus gibi daha önceki tecrübelerle beraber yeni ve ileri durumları görevlerine adapte etmeleridir (Sağlam, 1982). Personelin hizmetiçi eğitimde yetiştirilmesi etkinlikleri, personelle ilgili olan kural ve uygulamalardan biri olup yönetimsel bir işlevidir (Canman, 1979). Kurumun amaç ve politikası göz ardı edilmemelidir, personelin bireysel artı ve eksilerinden haberdar olunmalıdır, beklentilere uygun bir program takip edilmelidir ve davranış kazandırabilecek nitelikte olmalıdır (Kaya, 2011)

Devletin değişen toplumsal ve ekonomik yapısını günümüze uyarlamak ve yeni görevleri yerine getirmek için etkin ve verimli bir kamu yönetimine gerek duyması kaçınılmazdır (Yetişen, 1981). Ülkemizde örgütlü bir yapı esas alınarak ilk defa 1960 yılında, Milli Eğitim Bakanlığında “Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu” ismiyle faaliyetlere başlanmış ve 1975 yılında “Hizmet İçi Eğitim Daire Başkanlığı” olarak isim değişikliğine gidilmiştir (Ergin, Akseki ve Deniz, 2012)

Milli Eğitim Bakanlığının teşkilat ve yapısını düzenleyen 3797 sayılı yasada Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı'nın sorumlulukları “bakanlık personelinin yurt içinde ve yurt dışında hizmetiçi eğitim yoluyla ve diğer usullerle yetiştirilmeleri ile ilgili bütün görev ve hizmetleri yürütür” olarak tespit edilmiştir. 1993 yılında Hizmet İçi Eğitim Daire Başkanlığı bir genelge yayımlayarak yetkilerini taşra teşkilatları ile paylaşacağını duyurarak öğretmeni görev yerinden veya sınıfından ayırmadan da işbaşında hizmetiçi faaliyet yaptırmaya başlamıştır. 1994 yılında yürürlüğe giren hizmetiçi eğitim yönetmeliğinin 23. maddesinde mahalli olarak ihtiyaç duyulan konularda yıllık olarak bir eğitim planının hazırlanması ve valilik tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girmesi gerektiği yazılmıştır (Şahin, 1999).

Hizmetiçi eğitim ile görevlendirilmiş birimlerin yardımcı birim statüsünden çıkartılarak esas birim haline getirilmesinin etkinliklere yönelik olarak daha faydalı olacağı söylenmiştir (Yağcı, 1993). Bakanlık adına hizmetiçi eğitim faaliyetleri 28.02.1982 gün ve 17619 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile “Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı” na verilmiştir. (EARGED, 2008)

Hizmetiçi eğitim bir hortumdan su sıkarak gibi değil belli ihtiyaçlara cevap veren uygulamalı bir program çerçevesinde yapılır (Sağlam, 1982). Hizmetiçi eğitim kamu personeli olanlar için bilgi ve beceri edinmede oldukça etkili bir yöntemdir (Yetişen, 1981). Hizmetiçi eğitim faaliyetleri her düzeyden personelin dengeli bir eğitim planından geçtiği bir bütündür. Öğretmenlere verilen hizmet öncesi ile hizmetiçi eğitim uygulamaları birbirinin bütünleyicisi olmalıdır (Özyürek, 1981)

Bir hizmetiçi eğitim faaliyetinin etkin ve verimli olması için öğretmenin program aracılığıyla edindiği bilgi ve becerileri çalıştığı okulda uygulamaya dökmesi gerekmektedir (Kanlı ve Yağbasan, 2001). Sadece teorik olarak verilen hizmetiçi eğitim etkinlikleri uygulamaya dönüştürülmediği müddetçe güncellenme gerçekleşmeyecektir.

Öğretmenlere verilen hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde mesleki alan bilgisinin yanı sıra işbirliği gibi değişime ve eleştiriye açık konulara ağırlık verilmesi öğretmenlerin değişimden ve yenileşmeden yana olmalarını sağlayacaktır (Yılmaz ve Kocasaraç, 2010)

Genel anlamda hizmetiçi eğitimin özelliklerini Taymaz şu şekilde sıralamıştır;

1. Hizmetiçi eğitimin amaçları, kurumun amaç ve politikasına uygun olarak seçilir
2. Hizmetiçi eğitim gereksinme duyulduğu zaman planlanır ve hazırlanan eğitim programı uygulanır
3. Hizmetiçi eğitim genellikle kısa zamanda tamamlanacak şekilde programlanır
4. Hizmetiçi eğitimde özellikle bireylere beceri kazandırılması gerektiğinden kurumda ve iş başında yapılır
5. Hizmetiçi eğitime katılan personel yetişkin insandır. Yetişkinler eğitiminin özellikleri dikkate alınır
6. Hizmetiçi eğitimi, personele işinde başarılı olmasını sağlaması amacına yönelik olduğundan meslek eğitimi niteliği taşır.
7. Hizmetiçi eğitimine katılan yetişkinlerin yaşları, öğrenim alan ve seviyeleri farklılık gösterir
8. Hizmetiçi eğitiminde yetiştirilecek bireylerin nitelikleri göz önünde tutularak küçük ve homojen gruplar oluşturulur
9. Hizmetiçi eğitimde öğretim, tartışmalı gösteri metodu ile ve genellikle uygulamalı olarak yapılır
10. Hizmetiçi eğitimi programının değerlendirilmesinde eğitilen personelin görüşlerinden yararlanılır

Hizmetiçi eğitim programları düzenlenirken bazı ilke ve esaslar göz önünde bulundurulmalıdır. Hizmetiçi eğitimler bireyin mesleğini ilgilendiren konuları kapsayıcı bir düzende hazırlanmalıdır. Bireyin yeteneklerinin gün yüzüne çıkarılmasını sağlayan etkinlikler hâline dönüştürülmelidir. Bireysel özelliklerin mesleki verimliliğe olan etkisinin en yüksek seviyede olması hedeflenmelidir. Bireyin çalışma motivasyonunu olumlu yönde değiştirmelidir. Bireysel ihtiyaçlar göz önünde tutulmalı ve birey olarak saygı duyulması gereken bir konumda iletişime geçilmelidir. Hedeflenen gerçekçi değişimler pasif ve yüzeysel olmamalı; aktif ve derin değişimler olduğunu göstermelidir. Sıkıcı teorik bilgilendirmelerden olabildiğince uzak durulmalı, uygulamalı etkinlikler hâline getirilmelidir. Kurumsal kodların dışına çıkılmaması gerekmektedir. Kurum

içerisindeki iletişim düzeylerini arttırmalı ve bunun verimlilik alanına yansıtılması sağlanmalıdır. Hizmetiçi eğitimlerin sonucunda hem bireysel hem de kurumsal geribildirim verilerek bir sonraki uygulamalar için ham hedefler tespit edilmelidir.

Taymaz'a göre hizmetiçi eğitimin ilkeleri saptanırken bazı başlıkların göz önünde bulunması gerekmektedir. Bunlar;

1. Kurumda görev alan personelin yaptığı ve yapacağı iş ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve alışkanlığı kazandırmalıdır
2. İş ve meslek içinde personelin yetenek ve yeterliklerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır
3. Personelin moralini yükseltici, isteklendirici, güdüleyici ve üst pozisyonlara yükselmesini kolaylaştırıcı olmalıdır
4. Hizmetiçi eğitim programları psikolojik ve sosyolojik gereksinmelerine, sorunlarına ve beklentilerine uygun olmalıdır
5. Hizmetiçi eğitim programları hazırlanırken personelin yetenekleri ve yeterlikleri, öğrenim durumları, işteki özgeçmişleri göz önünde bulundurulmalıdır
6. Hizmetiçi eğitimi programları iş veya hizmetin gerektirdiği davranış değişikliği veya yeni davranışlar kazandırabilecek nitelikte olmalıdır
7. Hizmetiçi eğitimi için öğretim yöntemi ve araçları personelin durumu ve kurumun olanakları göz önünde tutularak saptanmalıdır
8. Hizmetiçi eğitiminde konuların işlenmesinde somut örnekler verilmesine ve uygulama yapılmasına önem verilmelidir
9. Hizmetiçi eğitimi, personelin yeteneklerini geliştirmesine, moralini yükseltmesine ve kurum içinde üst pozisyonlara ilerlemesine olanak sağlamalıdır
10. Hizmetiçi eğitimin amaçları saptanırken plan hazırlanır ve uygulanırken kurumun amaç ve politikası göz önünde tutulmalı ve uygun olmasına önem verilmelidir
11. Hizmetiçi eğitim, kurumda üretilen mal veya hizmetin kalitesini yükseltmesine verimliliğin artırılmasına, hata ve kazaların azaltılmasına yardımcı olmalıdır
12. Hizmetiçi eğitimi, kurum içinde iletişimi ve koordinasyonu sağlamalı, yönetimde karşılaşılan güçlükleri azaltmalıdır
13. Hizmetiçi eğitim programlarının uygulanması esnasında ve sonunda ölçme ve değerlendirme yapılmalı, sonuçlar yorumlanmalıdır. Bu sonuçlar sistemin geliştirilmesi için kullanılmalıdır.

Hizmetiçi eğitim etkinlikleri dört başlık altında toplanabilir (Bucak, 2011);

- İşe yeni başlayacak olan personele verilen eğitim
- Meslek edindirme eğitimi
- Mesleği olanlara yönelik eğitim
- İdarecilerin eğitimine yönelik faaliyetler

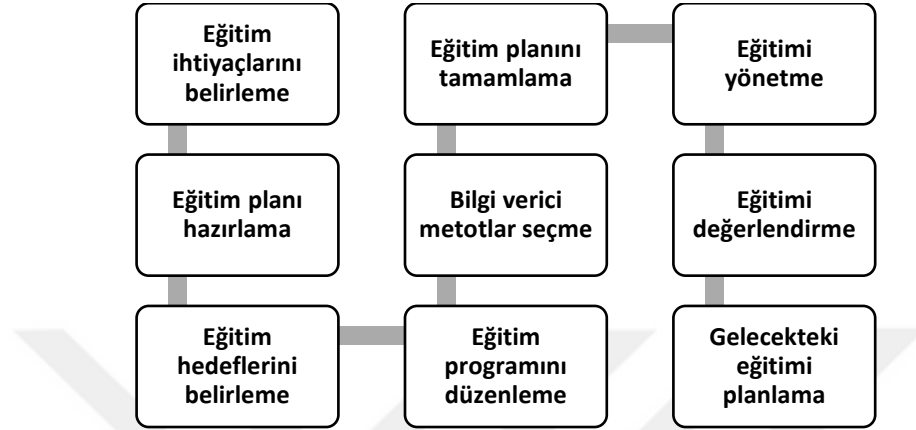
Ekdemir'e göre hizmetiçi eğitimin temel ilkelerini şu şekilde sıralayabiliriz;

- Kurumsal vizyonların gerçekleştirilmesinde eğitim hem en etkili yol hem de devamlı bir etkinliktir
- Eğitim faaliyetleri, kurumun şu andaki ve gelecekteki ihtiyaçlarını göz önünde tutarak düzenlenmiş plan ve programlara dayanır
- Kurumun her bir personeli kendi başarısını ve geleceğini ihmal edemez
- Bütün personele fırsat eşitliği kapsamında ulaşılmalıdır
- Tüm kurum düzeylerinin görüşleri belirlenmeye çalışılır ve geçerli bir değerlendirme sistemi kullanılır
- Eğitimden beklenen sonuçlara ulaşıp ulaşılmadığı konusunun tespiti için sistematik bir şekilde değerlendirme, ölçüm ve sınamalar yapılır
- Eğitimden beklenen amaçlara ulaşmak için ortamın koşullara uygun bir şekilde donatılması gerekmektedir
- Kurumun içinde veya dışında hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle ilgili olan tüm birimler arasında işbirliği yapılmalıdır
- Dengeli bir eğitim bütçesiyle düzenlenen faaliyetler belirli periyotlarla uygulanmalıdır
- Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin önceden belirlenen programa uygun bir şekilde ilerlemesi için kurumun içinde bir "eğitim örgütü" kurulmalıdır (Ekdemir, 1972).

Hizmetiçi eğitim programları kurum içerisindeki işleyişin en temel öğelerinden biridir. Hizmetiçi eğitimlerin amacına ulaşp ulaşmadığının kontrollü bir şekilde belirlenmesi gerekmektedir. Eğitimlerin bireysel veya kurumsal ihtiyaçlara uygunluğunun tespit edilerek bununla ilgili çalışma grupları görevlendirilmelidir.

Hizmetiçi eğitim programlarının işleniş ve geri bildirim sürecini şu şekilde sıralayabiliriz (Go, Monachello ve Baum, 1996, Akt; Bucak, 2011).

Tablo 3. Hizmetiçi eğitim süreci

Tablo 3'te de görüldüğü gibi hizmetiçi eğitim etkinliklerinin planlanması için gerekli olan aşamaların uygulanmasında da güncellenebilir olma özelliği bulunmaktadır. Kendini yenilemeye ve farklı durumlara entegre olmaya dönük bir planlamanın her türlü güncellenme ihtiyacını da karşılaması gerekmektedir.

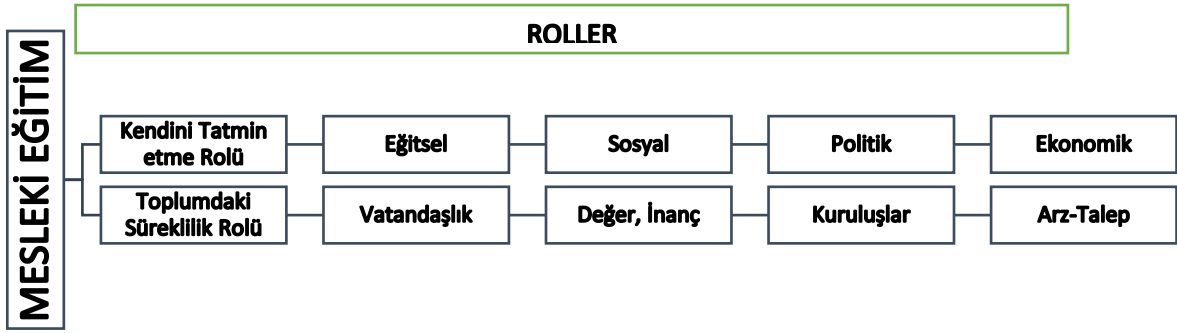
Devlet Memurları Eğitimi Genel Planında hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle ilgili şu ilkeler belirlenmiştir (Özan ve Dikici, 2001);

- Yurt kalkınmasının önemli ölçüdeki etkileri yönünde düzenleyici olması gerekir
- Kurum ve kuruluşların hizmet yapmasını etkili bir biçimde sağlamalıdır
- Kurum veya kuruluşların alanlarıyla ilgili gelişmelerinin fonksiyonlarını arttırıcı etkide olması gerekir.

Hizmetiçi eğitimler genel olarak iki başlık altında incelenebilir (Gürel, 2009);

1. Kurumsal bilgi ve becerilerin aktarıldığı eğitimler
2. Mesleki eğitimler

Tablo 4. Mesleki Eğitimin Roller (Goldhammer ve Taylor, 1972, akt. Taymaz)

Personelin hizmetiçi eğitimle belirli bir davranış kalıbını benimsemesinden önce örgütün kültürünü, değerlerini, inanç biçimlerini ve kurallarını öğrenmesi gerekmektedir. Bu gereklilik özellikle de yeni katılan personellerin uyumu aşamasında önem kazanır. Bundan dolayı hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde gerekli olan bilgi ve beceriler verilirken, bir yandan da personel-kurum bütünleşmesi için halihazırdaki örgüt kültürünün de edinilmesi sağlanmalıdır (Peker, 1991)

Hizmetiçi eğitim faaliyetleri yapılırken, eğitimin yapıldığı ortamların teknolojik olmasına, eğitimcilerin alanlarında uzman olmasına, kursiyer seçiminde objektif olarak ihtiyaçlar odağında çalışmalar yapılmasına özen gösterilmelidir (MEB, 2008). Hizmetiçi eğitim etkinliklerinde kurumun idarecilerinin konunun yararlı olacağına ilişkin inançlarının tam olması gerekmektedir (Varış ve Küçükahmet, 1984).

Temel eğitim ve hizmetiçi eğitim birbirlerini tamamlayan bir bütündür ve doğal bir dinamizm etkisi ile neden sonuç bağlamında görev yapmaktadırlar (Budak ve Demirel, 2003). Bu bütünlük hizmetiçi eğitimin de en az temel eğitim kadar gerekli olduğunu göstermektedir.

Üniversitelerimizdeki öğretmen yetiştirme programlarının geliştirilmesi için MEB ile YÖK arasında bazı protokoller imzalanmış olup bunlardan en dikkati çeken 1998’de uygulanmaya başlayan “Türkiye’de Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması” projesi olmuştur. Bu proje fark edilir bir nitelikte önemli bir adım olarak görülmüştür (Kaya, Çepni ve Küçük, 2004)

Hizmetiçi eğitimin hedeflenen sonuçlara ulaşabilmesi için bazı prensipler doğrultusunda programlanması gerekmektedir. Bu prensipler (Selimoğlu ve Yılmaz, 2009);

- Devamlılık
- Kapsamlılık veya genellik
- İsteklilik
- Katılım, müdahil olma
- Uygunluk
- İsteklendirici ortam

Hizmetiçi eğitim programlarında verilen içerik, maddi olarak masrafsız, personel açısından uygun zaman dilimlerinde erişilebilir ve ek bir masrafa gerek duymadan tekrar tekrar yenilenebilir bir şekilde kullanılabilir olmalıdır (Bucak, Yabanova ve Yabanova, 2016)

Hizmetiçi eğitimler özel olsun resmi olsun tüm kurum ve kuruluşlardaki her seviyeden çalışana verilen eğitimlerdendir. Bu eğitimler işe girişten başlayıp işten emekli olana kadar devam etmelidir (Güngör ve Yıldırım, 2016).

2.5. Hizmet İçi Eğitimin Faydaları

Hizmet sektöründe iletişim becerilerinin yeri gittikçe artmaktadır. Örgütün kimliği, uygulamaları ve geri bildirimde bulunması açısından iletişimin yeri önemlidir (Aydın, 2014). Personelin hizmetiçi eğitime tabi tutulması salt bağlı bulunduğu kuruma değil, aynı zamanda bireysel olarak iletişim yeteneklerinin, karar verme becerilerinin ve başarıya duygusunun gelişmesini de sağlar (Kaya, 2011)

Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerektirdiği modern öğretim yöntem ve tekniklerinin öğretim üyelerine de ulaştırılması için hizmetiçi eğitimden faydalanılır. Personel açısından eğitim; personeli hizmete yatkın kılar, örgütteki beşeri ilişkileri geliştirir, personeli üst kademe sorumluluklara hazırlar, örgütlerdeki personel devrini azaltır, personel ile idare arasında anlaşma olanağı sağlar ve personelin yeteneklerine yardımcı olur (Kalkandelen, 1979)

İş doyumu ile ilgili olan sıkıntıları hizmetiçi eğitimle çözmek mümkündür (Yetişen, 1981). Hazırlanan hizmetiçi eğitimi programları bir bakıma meslek eğitimidir (Taymaz, 1978). Mesleki açıdan yaşanan problemleri hizmetiçi eğitim programlarıyla gidermek mümkün olduğu için hizmetiçi eğitim programları mesleki eğitimlere benzetilebilir.

Personele verilen hizmetiçi eğitim etkinlikleri, gereksiz masrafı önleyerek bireyin davranışlarında değişikliğe gitmesini sağlar (Yetişen, 1981). Hizmetiçi eğitim, personelin bilgi becerilerini arttırır, çalışanların ne yaptıklarının bilincinde olmalarını sağlar, çalışanların memnuniyetlerini arttırır, maliyeti minimize eder ve takım çalışmasının destekçisi olur (Bucak, 2011)

Görevini tam anlamıyla bilerek yapan ile yapamayan arasında çok büyük farklar vardır. Ödev ve sorumluluklarını bilen personeller arasında şikâyetin ve uyumsuzluğun çok daha az olduğu bilinmektedir. Hizmetin devamlılığının sağlanması ve başarılı bir şekilde yerine getirilmesi için yeni veya mevcut personelin yetiştirilmesi gerekmektedir. Hizmetiçi eğitime katılan personel, eğitimi başarı ile bitirdikten sonra özlük haklarıyla ilgili bir değişikliğin olacağı hakkına sahip olmalıdır. Hangi eğitim türü uygulanırsa uygulansın başarının sağlanması için ödül kullanılmalıdır (Yetişen, 1981)

Hizmetiçi eğitim, örgütteki yapının insan boyutuna ayrı bir anlam yükleyerek bu boyutu iyileştiren en temel yöntemlerden biridir (Peker, 1991). Hizmetiçi eğitim, uygulandığı anda etkisini gösteren bir sihirli değnek olmamakla birlikte bir süreç içerisinde periyodik bir şekilde verildiği zaman çok daha etkili sonuçları beraberinde getirmektedir (Aydın, 2014)

Hizmetiçi eğitim, çalışanlarda; kurumu yakından bilme ve tanıma, kurumsal uyum ve üretkenlik konularında ilerleme göstermelerini sağlama, kurum içi iletişime ve dolayısıyla “öz imaj” geliştirmelerini sağlama ile kendini göstermektedir (Gürel, 2009). Personelin kurum bünyesinde dikey olarak ilerlemesini sağlar (Selimoğlu ve Yılmaz, 2009)

Hizmetiçi eğitim uygulamaları için farklı bir ortamda bir araya gelmek kurum veya kuruluş kontrolleri altında bireylerin sosyalleşmelerini sağlayan ortamların oluşmasını sağlar (Gürel, 2009). Hizmetiçi eğitimin ekonomik olarak sağladığı en temel yarar kurum veya kuruluşların maliyetleri ile ürünleri arasında olumlu anlamda bir farkı oluşturmuş olmasıdır (Aydın, 2014). Gelişmiş birçok ülkenin ekonomik göstergeleri incelendiğinde insangücü eğitimine verilen önemin ve yatırımın oldukça geniş bir yer edindiği görülmektedir (Öztürk ve Sancak, 2007).

Taymaz, hizmetiçi eğitimin yararlarını kurumsal ve bireysel olarak ikiye ayırmıştır;

Kuramsal Yararlar

1. Üretilen mal veya hizmetin kalitesi artar
2. Üretimde verimlilik artışı sağlanır
3. Kusurlu üretim ve dolayısıyla zayıat azalır
4. İş metotlarının geliştirilmesi kolay olur
5. İş güvenliği sağlanır, iş kazaları azalır
6. Amortisman, bakım ve onarım giderleri azalır
7. Kurum hizmet ettiği toplumda saygınlık kazanır
8. Kurumda haberleşme ve koordinasyonun sağlanması kolaylaşır
9. Personel arası anlaşmazlıklar ve disiplin sorunları azalır
10. Personel devamlılığı ve hareketliliğinde azalma olur

Bireysel Yararlar

1. Bireyin işinde güven duygusu gelişir, artar
2. Bireyin morali yükselir, huzurlu çalışma sağlanır
3. Hizmetiçinde kurumda yükselme olasılığı artar
4. Bireyin işinde memnuniyetsizliği azalır
5. İşyerinde insan ilişkilerinde gelişme olur
6. İş arkadaşları arasında iletişim daha kolaylaşır
7. İş arkadaşları arasında uyuşmazlıklar azalır
8. Birey içinde isteklenir ve güdülenir
9. Rahat ve emin iş yapma olanağı sağlanır
10. İş kazalarının nedenlerini bilir, kendilerini koruyabilirler

2.6. İlgili Araştırmalar

Nemli (2017) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “İlkokul Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkililiğine Yönelik Görüşleri” isimli araştırma Çankırı, Çorum ve İzmir illerinde 2015-2016 eğitim-öğretim yılında görevde bulunan 783 sınıf öğretmenini kapsamaktadır. Uygulanan ölçekte en fazla katılım gösterilen madde olarak hizmetiçi eğitimin çağın bir gerekliliği olduğu ifadesi tespit edilmiştir. ‘Hiç katılmıyorum’ görüşünün en çok yoğunlaştığı madde olarak da hizmetiçi eğitim programlarına alınan kişilerin objektif standartlara göre belirlenmesi ifadesi olmuştur. Hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili sağlıklı veya düzenli bir politikanın henüz

belirginleşmediği görüşü tespit edilmiştir. Hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerin cinsiyet ve mezuniyet durumu değişkenine göre herhangi bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Buna karşın medeni durum, yaş, mesleki kıdem durumu, katılım sağlanan hizmetiçi eğitim sayısı gibi değişkenlere göre ise anlamlı bazı farklılıklar tespit edilmiştir.

Gümüşlüoğlu (2016) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “İngilizce Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim Süreçleri ve Hizmetiçi Eğitim Etkinliklerinin Sınıf İçi Performanslarına Etkisine İlişkin Algıları” başlıklı araştırma İstanbul ve İzmit illerinde 2015 – 2016 eğitim – öğretim yılında özel okullarda ve üniversitelerin İngilizce hazırlık sınıflarında okutman olarak görevde bulunan İngilizce öğretmenlerini kapsamaktadır. Araştırmacı tarafından hazırlanan 50 maddeden oluşturulmuş ölçek formu aracılığıyla 97 İngilizce öğretmeni ve okutmandan veriler sağlanmıştır. İngilizce öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşleri cinsiyetlerine, mezun oldukları okula, mezun olduktan sonraki eğitim yaşantılarına ve çalışma yılına göre herhangi bir farklılık göstermemiştir. İngilizce öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşleri yaş ve mesleki kıdem değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturmuştur. Buna göre 36-40 yaş arasındaki öğretmenlerin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşleri 22-30 yaş grubundaki öğretmenlerin görüşlerine göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Mesleki kıdem değişkenine göre ise 21-25 yıl kıdemi olan öğretmenlerin 26 yıl ve daha fazla kıdemi olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim programlarını daha olumlu karşıladıkları görülmüştür. İngilizce öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının sınıf içindeki performanslarına etkisi ile ilgili görüşleri cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, mezun olunan fakülte ve mezun olduktan sonraki eğitim durumu değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir. İngilizce öğretmenlerinin görevde buldukları düzey değişkenine göre istatistiksel bir farklılık belirlenmiştir. Buna göre ortaokulda görevde bulunan İngilizce öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının sınıf içi performanslarına etkisi ile ilgili görüşleri, ilkokulda görevde bulunan İngilizce öğretmenlerinin görüşlerine göre daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Çelen, Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu (2016) tarafından yapılan “Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime Katılmaya Yönelik Tutum ve Beklentilerine İlişkin Durum Değerlendirmesi” adlı çalışmada Amasya, Tokat, Samsun ve Çorum illerinde görevde bulunan tüm kademelerdeki öğretmenler üzerinde hizmetiçi eğitime katılmaya ilişkin

tutumları ölçmeye çalışmıştır. 2013 – 2014 eğitim öğretim yılında görevde bulunan 961 öğretmenden veriler toplanmıştır. Belirtilen 4 ilde görevde bulunan öğretmenlerin hizmetiçi eğitime katılma isteğine ilişkin tutum puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Cinsiyet, medeni durum ve çocuk sayısı değişkenlerine göre de anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Öğretmenlerin çalıştığı okulun türüne göre tutum puanları incelendiğinde ise okul öncesi öğretmenlerinin lehine sonuçlandığını ve istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin üniversitelerde düzenlenen ve akademik personeller tarafından verilen hizmetiçi eğitime daha fazla katılmak istedikleri tespit edilmiştir.

Kıranlı ve Yıldırım'ın (2014) “Okul Yöneticileri ile Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması” başlıklı çalışması ise 2013 – 2014 eğitim-öğretim yılında Eskişehir’de görevde bulunan 20 idareci ve 18 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Hem öğretmenlerin hem de idarecilerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılım amaçlarının birbirine benzer oldukları tespit edilmiştir. Her iki grup da özel olarak başvurup katılmaktansa mecburi olarak katılmak durumunda olduklarını belirtmişlerdir. Milli Eğitim bünyesindeki hizmetiçi eğitim etkinliklerini veren görevlilerin öğretmen olması sunumla ilgili veya yeterlilikle ilgili problemlerin yaşanmasına sebebiyet vermektedir. Karşılaşılan sorunlar; kurs planlanması, katılım şekilleri, kursun uygulanması, ulaşım kolaylığı, akademik personel kaynaklı olarak tespit edilmiştir. Ancak idareciler kurs programının güncel olmaması ve kursiyer sayısının fazla olması gibi problemlerle karşılaşmamışlardır.

Eyecisoy (2014) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin, Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri (Denizli İli Örneği)” isimli çalışma öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerinin gerekliliğinde, istekliliğinde, yeterliliğinde, beklentilerinde ve sorunlarında ne gibi bir görüş farklılığı olduğunun tespitini ortaya koymuştur. Bu görüşlerin aynı zamanda cinsiyete, medeni duruma, yaşa, eğitim düzeyine, hizmet süresine ve katılmış olunan hizmetiçi eğitim sayısına göre anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığı da belirlenmeye çalışılmıştır. Tarama modeli ile yapılan çalışmada 2012-2013 eğitim-öğretim yılında görevde bulunan 180 sosyal bilgiler öğretmeninden ölçek kullanılarak veriler toplanmıştır. Hizmetiçi eğitimin gerekliliği alt boyutunda öğretmenlerin ağırlıklı olarak “Katılıyorum” dedikleri tespit edilmiştir. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimin gerekliliği ile ilgili yeterince bilinçli oldukları görülmüştür. Hizmetiçi eğitimin etkinliği alt boyutunun bulgularına

bakıldığında ise genellikle “Kararsızım” cevabının verildiği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimin etkinliği konusunda net düşüncelere sahip olmadığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin isteklilik alt boyutuna ise genellikle “Katılıyorum” cevabının verildiği görülmüştür. Böylece öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili programlara katılmada oldukça istekli oldukları görülmüştür. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yeterliliğiyle ilgili alt boyutuna ise genel olarak “Kararsızım” cevabının verildiği belirlenmiştir. Beklenti ile ilgili alt boyuta ise “Kesinlikle katılıyorum” cevabı verilmiştir. Sorunlarla ilgili alt boyuta ise hizmetiçi eğitimin gereksiz olduğu düşüncesini ifade etmişlerdir. Bir diğer anlamıyla öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılımda isteksiz davranmaktadır. Cinsiyete göre hizmetiçi eğitim etkinliklerinin alt boyutlarıyla ilgili herhangi bir istatistiksel anlamda farklılık bulunamamıştır. Medeni durum değişkenine göre hizmetiçi eğitimin alt boyutlarıyla ilgili istatistiksel olarak bir farklılık bulunamamıştır. Ama ortalamalara bakıldığında istatistiksel olarak evli olanların gereklilik ve beklenti boyutunda, bekâr öğretmenlerin etkinlik ve isteklilik boyutunda, boşanmış öğretmenlerin ise yeterlilik boyutunda duyarlılıklarının daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Yaş değişkenine göre de herhangi bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak, beklentiler boyutunda yaş arttıkça beklentilerin azaldığı gözlemlenmiştir. Eğitim düzeyi değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Öğretmenin hizmet süresi değişkeni bakımından beklenti boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Hizmet süresi beş yıl ve altı olan öğretmenlerin on beş yıl ve üzeri olan öğretmenlere nazaran beklentilerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin katıldıkları hizmetiçi eğitim etkinliklerinin sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak herhangi bir farklılık bulunamamıştır.

Karasu, Aykut ve Yılmaz (2014) tarafından hazırlanan “Zihin Engelliler Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi” başlıklı araştırma 51 zihin engelliler öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Nitel bir çalışma olarak hazırlanan araştırmada sorular yarı yapılandırılmış olarak katılımcılara yöneltilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenler genel olarak öğretim yöntem ve teknikleri, davranış değiştirme ve sınıf yönetimi, cinsel eğitim konularında hizmetiçi eğitim almak istemişlerdir. Aynı zamanda elde edilen bulgulara göre mezuniyet zamanları 2000-2008 arasında olan öğretmenler öğretim yöntem ve teknikleriyle ilgili hizmetiçi eğitime ihtiyaç duyarken; mezuniyetleri 2009 ve sonrası olan öğretmenler ise hem öğretim yöntem ve teknikleriyle hem de sınıf yönetimiyle ilgili olarak hizmetiçi eğitim ihtiyacı duymuşlardır.

Arslantaş ve Özkan (2013) tarafından yapılan “Eğitim Müfettişlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” isimli araştırma 2010-2011 eğitim öğretim yılında Mersin il merkezinde görevli olan 24 eğitim müfettişiyle yarı-yapılandırılmış görüşme ile hazırlanmıştır. Eğitim müfettişleri genellikle hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının bakanlık tarafından tespit edildiğini belirterek mesleki gelişim ihtiyaçlarını bireysel girişimlerle karşıladıklarını vurgulamışlardır. Nitel bir araştırma türü olan betimsel analiz ile araştırmanın çerçevesi hazırlanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmenler hizmetiçi eğitim ihtiyaçları belirlenirken hiçbir standart kriterin olmadığı görüşünü savunmuşlardır. Herhangi bir ihtiyaç analizi yapılmadan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin belirlendiğini, mesleki gelişim ihtiyaçlarının karşılanmasında yetersiz kaldığını vurgulamışlardır. Hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi için üniversitelerle işbirliği yapılması, etkinliklerde örnek uygulamalara yer verilmesi, eğitimcilerin alanında uzman olması, hizmetiçi eğitim etkinliklerinin kendi görüşleri alınarak yapılması, internet ortamının daha fazla kullanılması, eğitimlere katılımın özendirilerek gönüllülük esaslı olması gerektiğini vurgulamışlardır.

Yıldız, Sarıtepeci ve Seferoğlu (2013) tarafından yapılan “FATİH Projesi Kapsamında Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkılarının İSTE Öğretmen Standartları Açısından İncelenmesi” başlıklı araştırma Uluslararası Eğitim Teknolojileri Birliğinin ölçütlerine göre teknolojiyi yaygınlaştırmayı amaçlayan hizmetiçi eğitim uygulamalarının etkisini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. FATİH projesi ile hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılmış 40 öğretmenden veriler sağlanmıştır. Nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı çalışmada ilişkisel tarama modeli işlenmiştir. Eğitim-öğretimde teknolojiyle ilgili olan ihtiyaçlar boyutunda hizmetiçi eğitimin süresi ve kapsamının genişletilmesi gerektiği yönünde görüş belirtilmiştir. Ayrıca Hizmetiçi eğitim faaliyetleriyle öğretim yöntem ve teknikleri konusunda eğitim verilmesi gerektiği öğretmen görüşü olarak ortaya atılmıştır. Hizmetiçi eğitimlerin kalabalık olması, tekdüze anlatımlarla boşa zaman geçirilmesi, kapsamının dar olması, süreç içerisinde verilmiyor olması ve öğretmenlerin eğitimlere katılımda isteksiz olması tespit edilen bazı sorunlar olarak gösterilmiştir. Sunulan hizmetiçi eğitimlerin mesleki anlamda gelişimi etkilediği görüşünün cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Bu farklılık erkeklerin lehinedir. Ölçütlerin sadece “Dijital çağ çalışma ve öğrenme modelinin oluşturulması” maddesinde hizmet süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma tespit edilmiştir. Hizmet süresi 11-

15 yıl olan öğretmenler; hizmet süresi 26 yıl ve daha fazla olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitimlerin mesleki olarak gelişimleri için oldukça önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Karasolak, Tanrıseven ve Konokman (2013) tarafından yapılan “Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi” isimli araştırma 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Adana il merkezinde görevli olan 422 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Tarama modeli ile yapılan araştırmada veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen beşli likert ölçeği ile toplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olumsuz bir tutuma sahip oldukları söylenebilir. Cinsiyet değişkeni hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili öğretmenlerin tutumlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmamıştır. Kadın ve erkekler benzer tutumlara sahip olmasına rağmen erkek öğretmenlerin az da olsa daha fazla duyarlı oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin hizmet süreleri baz alındığında da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Ancak görev süresi 11-15 yıl arasında olan öğretmenlerin daha duyarlı oldukları söylenebilir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma durumlarına göre ise anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Böylece hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılan öğretmenlerin tutum düzeyinin katılmayan öğretmenlerin tutum düzeyine göre daha olumlu olduğu söylenebilir.

Şahin (2013) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi ve Bir Model Önerisi” isimli çalışma Afyon, Uşak, İzmir ve Aydın il merkezlerinde 2011-2012 eğitim-öğretim yılında görevde bulunan 500 sınıf öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim ihtiyaç durumları cinsiyete göre farklılaşmamaktadır. Farklı hizmet sürelerindeki öğretmenlerin alan ve meslek bilgisine yönelik hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili ihtiyaç düzeyleri arasında da anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir. Sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları il merkezlerine göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine olan ihtiyaçların istatistiksel olarak anlamlı olmadıkları görülmüştür. Yapılacak olan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin MEB ve üniversiteler işbirliği ile organize edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Alan ve meslek bilgisi ile ilgili hizmetiçi eğitim ihtiyaçları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. 1-5 defa hizmetiçi eğitime katılan öğretmenler 6-10 defa hizmetiçi eğitime katılan öğretmenlerden daha fazla hizmetiçi eğitime ihtiyaç duymuşlardır. Hizmetiçi eğitim etkinliklerini verecek olan eğitimcilerin öncelikli olarak üniversitelerdeki alan uzmanlarınca verilmesi gerektiği

vurgulanmıştır. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin sonunda performans değerlendirmesi yapılması gerektiği belirtilmiştir. Etkinliklere katılımın maddi ödüllerle teşvik edilmesi gerektiği belirlenmiştir. Sınıf öğretmenleri hizmetiçi eğitimlerin seminerler döneminde verilmesini istemişlerdir.

Kulaz (2013) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “İlkokul Öğretmenlerinin Kendilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarının Koşulları ve Verimliliği Hakkındaki Görüşleri (İstanbul İli Tuzla İlçesi Örneği)” isimli araştırma 2012-2013 eğitim-öğretim yılında görevde bulunan 253 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerini değerlendirme düzeyleri cinsiyete, medeni duruma, çalışma statüsüne, mesleki kıdemlerine, branşlarına, yaşlarına, mezuniyet durumuna, hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma sayısına veya şekline göre istatistiksel olarak herhangi bir fark tespit edilmemiştir.

Süngü (2012) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Adıyaman İli Örneği)” isimli çalışma hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili ihtiyaç belirleme anket formu 150 öğretmene uygulanarak 5’li likert tipi sorularla veriler toplanmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinliklerinin MEB tarafından hazırlanıp sunulmasını istemektedirler. Kurumsal ve akademik anlamda ise üniversitelerle işbirliği yapılarak hizmetiçi eğitim etkinliklerinin hazırlanmasını istemişlerdir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin belirlenirken öğretmenlerin ihtiyaçlarının ve beklentilerinin önemsenmesi gerektiğini, teknolojik materyallerin yoğun bir şekilde kullanılmasının olumlu sonuçlar sağlayacağını, 5 yılda bir hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılımın zorunlu olması gerektiğini, tarihi turistik yerlerin etkinlikler kapsamında gezilip görülmesi gerektiğini, teorik işlemlerden çok uygulamalı pratiklerin yapılması gerektiğini, maddi teşviklerle katılımın artırılmasının çok önemli olduğunu ve hizmetiçi etkinliklerin bitiminde sınav yapılarak mevcut durumun değerlendirilmesinin yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Ergin, Akseki ve Deniz (2012) tarafından yapılan “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” adlı araştırma 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Ankara’da görevde bulunan 90 öğretmen ile yapılmıştır. Araştırma sonucunda hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarıyla ilgili anlayışın teknolojik veya

bilimsel ilerlemelerle paralel olarak geliştiği ortaya konulmuştur. Öğretmenlerin toplumsal yaşantıda, eğitsel düzeyde ve teknolojik düzlemdeki tüm değişikliklere ve ilerlemelere uyum sağlaması için hizmetiçi eğitim etkinliklerine gerek duydukları belirlenmiştir. Özellikle dikkat eksikliği, hiperaktivite, eğitim teknolojisi, öğrenme güçlüğü gibi konularda daha fazla hizmetiçi eğitime gereksinim duyulduğu belirlenmiştir.

Korkmaz ve Demir'in (2012) yaptığı "MEB Hizmet İçi Eğitimlerinin Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Tutumlarına ve Bilgisayar Öz-Yeterliklerine Etkisi" isimli araştırma tarama modeli ile Kırşehir il merkezinde görevde bulunan 437 öğretmen üzerinden veri toplanmıştır. Hizmet süresi değişkenine göre öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojilerine yönelik tutumlarında (BİT) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre hizmet süresi 1-10 yıl olan öğretmenlerin tutum düzeylerinin hizmet süresi 21 yıl ve daha fazla olan öğretmenlerin tutum düzeyinden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Genç öğretmenlerin kıdemli öğretmenlere göre BİT' in eğitim ve öğretime etkisinin olduğuna ilişkin tutum düzeyleri daha fazla çıkmıştır. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim alıp almama durumlarına göre BİT' in eğitim-öğretime olan etkisine yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Böylece Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin, öğretmenlerin BİT' in eğitim-öğretime olan etkisine yönelik tutum düzeylerini etkilemediği ortaya çıkmıştır. Yine öğretmenlerin hizmetiçi eğitim alıp almama değişkenine göre bilgisayara ilişkin öz yeterlik algılarının istatistiksel olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Yani hizmetiçi eğitim etkinlikleri öğretmenlerin bilgisayarla ilgili öz yeterlik algılarını farklılaştırmamıştır veya buna herhangi bir katkı sağlayamamıştır.

Baştürk (2012) tarafından yapılan "İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Yönelik Algı ve Beklentilerinin İncelenmesi" isimli araştırma Denizli il merkezinde görevde bulunan 301 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler düzenlenecek olan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin güncel olmasını, konuların uygulamalı bir şekilde işlenmesini, işlenecek konuyla ilgili önceden bilgi verilmesini ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak hizmetiçi eğitim etkinliklerinin düzenlenmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Hizmetiçi eğitimlere katılan erkek öğretmenlerin bayan öğretmenlere göre; sınıf öğretmenlerinin de alan öğretmenlerine göre katıldıkları hizmetiçi eğitimleri daha fazla olumlu algıladıkları belirlenmiştir.

Çelikkbilek (2012) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Ticaret Meslek Liselerinde Görev Yapan Meslek Dersi Öğretmenlerinin Katıldığı Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Değerlendirmeleri” isimli çalışma 2011-2012 eğitim öğretim yılında İstanbul ilinde meslek lisesi öğretmenlerinden toplanan verilerle hazırlanmıştır. İlişkisel tarama modeli ile hazırlanan çalışma anket yolu ile toplamda 200 öğretmenden verileri toplamıştır. Hizmetiçi eğitim etkinliklerini veren eğitici kadronun süreyi etkili ve verimli kullandığıyla ilgili madde cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermiştir. Kadın öğretmenler daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili mesleki kıdem süresi 1-5 yıl arasında olan öğretmenler diğer kıdemlerdeki öğretmenlere göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılık göstermişlerdir. Bu durum mesleğe yeni başlayanların mesleki yeterliliklerinin henüz oluşmadığı ve kendilerini mesleğe adapte etmek istedikleri olarak açıklanabilir. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma sayılarının hizmetiçi eğitim etkinliklerini değerlendirme düzeylerini istatistiksel olarak farklılaştırdığı tespit edilmiştir. Buna göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma sayısı arttıkça hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili daha fazla olumlu görüş değerlendirilmesinde bulunulmuştur.

Kızılarıslan (2012) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Almanca Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşleri ve Bir Araştırma” başlıklı çalışma tarama modeli kullanılarak 2011-2012 eğitim-öğretim yılında İstanbul il merkezinde görevde bulunan 123 Almanca öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Araştırmada elde edilen sonuçlara göre Almanca öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olan görüşleri cinsiyete, yaşa, hizmet süresine, kıdeme, medeni duruma, bransa, gelir düzeyine, görevde buldukları okul sayısına ve katıldıkları hizmetiçi eğitim sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunamamıştır. Öğretmenler ayrıca hizmetiçi eğitim etkinlikleri belirlenirken içerikle veya fiziki mekânla ilgili olarak görüşlerinin almadığını belirtmişlerdir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinde düzenlenen ölçme ve değerlendirme çalışmaları da yetersiz bulunmuştur. Özel okulda veya sözleşmeli olarak çalışan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşleri daha olumlu çıkmıştır. Öğretmenlerin eğitim durumlarının ve maddi gelirlerinin artması hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olan tutumlarının da arttığını ortaya koymuştur. Hizmetiçi eğitim etkinliğinin bitişi sonrası başarıyı ve öğrenme düzeyini ölçmek adına bir sınav yapma gerekliliğinin olduğu belirtilmiştir. Hizmetiçi eğitim etkinlikleri verilirken panel ve açık oturum ortamlarının oluşturulamadığına dair görüş belirtilmiştir.

Sözleşmeli olarak çalışan Almanca öğretmenlerinin diğer öğretmenlere; özel okulda görevli olan Almanca öğretmenlerinin resmi okuldaki öğretmenlere; yüksek lisans ve üzeri kariyer yapmış Almanca öğretmenlerinin diğer öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma düzeyleri ve görüşleri daha olumludur. Gelir durumu yüksek olan (3001 lira ve üzeri) Almanca öğretmenlerinin, gelir durumu daha düşük olan Almanca öğretmenlerine göre hizmetiçi eğitim etkinliklerini daha faydalı ve gerekli bulmuşlardır. Ayrıca diğer bir sonuca göre yaz aylarında yapılan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin iş gücünü yenileyemeyeceğine ilişkin inanç düzeyleri oldukça yüksek çıkmıştır.

Camuzcu ve Duruhan (2011) tarafından yapılan “İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretme-Öğrenme Süreci İle İlgili Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” isimli araştırma 2009-2010 eğitim öğretim yılında Gaziantep il merkezinde görevde bulunan 102 öğretmen üzerinde yapılmıştır. 26 soruluk hizmetiçi eğitim ihtiyaç değerlendirme anketi uygulanmıştır. Araştırmaya göre öğretmenlerin % 76’sı öğretme-öğrenme süreci ile ilgili olarak hizmetiçi eğitime olan gereksinimlerini ortaya koymuşlardır. Buna göre öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi almaya açık oldukları söylenebilir. Özellikle ankette yer alan ve özel eğitim gerektiren öğrencilere yönelik yöntem teknik geliştirme gereksinimiyle ilgili olan madde ön plana çıkmıştır. Diğer bir bulguya göre ise branş öğretmenleri öğrencilerin farklı öğrenme tarzlarına göre geliştirilmesi gereken yöntem-teknik konusunda sınıf öğretmenlerine göre daha fazla hizmetiçi eğitime gereksinim duymuşlardır. Ayrıca hizmetiçi eğitime gereksinim duyanların çoğunun fen-edebiyat fakültesi mezunu olduğu tespit edilmiştir. Anket çalışmasından çıkan diğer bir bulgu ise öğretmenlerin %19.6’sının hizmetiçi eğitim etkinliklerini seminer yolu ile, %17.6’sının e-öğrenme yolu ile, %58.8’inin de uzman gözetiminde uygulamalı olarak almak istediklerini göstermiştir. Öğretmenler hizmetiçi eğitimi veren eğitimcilerin alanında uzman olması gerektiğini gözetmektedirler.

Sarıgöz (2011) tarafından “İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İle İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi” ismiyle hazırlanan çalışma 235 sınıf öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olan görüşlerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı, fakat hizmet sürelerine göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. 1-10 yıl çalışan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili tutum düzeyinin 11-20 yıl çalışan öğretmenlere göre, 21-30 yıl çalışan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili tutum düzeyinin 11-20 yıl çalışan öğretmenlere göre, 31 ve üzeri yıl çalışan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim

etkinlikleriyle ilgili tutum düzeyinin 11-20 yıl ve 21-30 yıl çalışan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Genel olarak ankete verilen cevabın “Kararsızım” olduğu tespit edilmiştir. En yüksek puana sahip olan maddenin ise öğretmenlerin meslektaşlarıyla tanışmaktan mutlu olduklarını belirleyen maddedir. Diğer en yüksek puanlanan maddelerin ise hizmetiçi eğitimin çağın eğitim-öğretim etkinliği için gerekli olduğunu ve hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yenilikleri takip etmeye yaradığını belirten maddelerdir. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinliklerini yetersiz buldukları, hizmetiçi eğitim etkinliklerinin belirlenirken ihtiyaç endeksli veya eksiklik odaklı olarak planlanmadığı görüşünü vurguladıkları belirlenmiştir. Aynı zamanda yapılan etkinliklerin uygulamalı bir şekilde verilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılım göstermeleri için gerek kurum ve kuruluşlar gerekse eğitimi veren görevli tarafından teşviklendirici ödüllerin verilmesi gerektiği öneri olarak sıralanmıştır.

Şen (2011) tarafından hazırlanan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleki Doyumları Ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Üzerine Bir Araştırma (Uşak İli Örneği)” başlıklı yüksek lisans tezi 2010-2011 eğitim-öğretim yılında Uşak ilinde görevde bulunan 85 öğretmenden anket formu ile veri toplanarak hazırlanmıştır. İlişkisel tarama modeli ile betimsel bir çalışma olarak hazırlanan araştırmada hizmetiçi eğitim etkinliklerine olan ihtiyaç düzeylerinin; öğretmenlerin görev yaptığı okulun türüne, görev yaptıkları okulun bulunduğu yere, eğitim düzeylerine, çalışma statülerine, katıldıkları hizmetiçi eğitim etkinliklerinin sayısına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadıkları tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri genel olarak hizmetiçi eğitim etkinliklerinin mesleki ve kişisel gelişime faydalı olduğu konusunda görüş birliği içerisinde olduklarını göstermişlerdir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin genel anlamda yetersiz olduğunu belirterek sayılarının artış göstermesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Uzunöz, Akbaş ve Gençtürk (2011) tarafından yapılan “Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleriyle İlgili Düşünceleri (Trabzon Örneği)” başlıklı çalışma 2010-2011 eğitim-öğretim yılında ortaöğretimde görevde bulunan coğrafya öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. 110 öğretmenden oluşan araştırma evreninden veri toplanmıştır. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili ihtiyaç puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturmadığı tespit edilmiştir. Hizmet yılı esas alındığında (1-5 yıl, 6-10 yıl, 11-15 yıl, 16-20 yıl, 21+ yıl) istatistiksel olarak anlamlı bir

farklılık bulunamamıştır. Öğretmenlerin eğitim durumlarının da aynı şekilde herhangi bir istatistiksel farklılığa sebep olmadığı tespit edilmiştir.

Özdemir (2010) tarafından yapılan “İlköğretim Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Araçlarına İlişkin Yeterlikleri ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” başlıklı araştırma Kırıkkale il merkezinde 2008-2009 eğitim-öğretim yılında görevde bulunan 337 ilköğretim öğretmeni üzerinde yapılmıştır. 152’si sınıf öğretmeni 185’i ise branş öğretmeni olarak katılmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmenler gözlem, performans ve öz değerlendirme araçlarıyla ilgili kendilerini yeterli görürken bazı alternatif ölçme-değerlendirme araçlarına yönelik (rubrik, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç) tutum düzeyleri daha düşük çıkmıştır. Çalışmada öğretmenlerin alternatif ölçme araçlarından öğrenci ürün dosyasına ilişkin hizmetiçi eğitim alma gereksinimi hizmet süresine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır. Hizmet süresi daha fazla olan öğretmenlerin kendilerini daha yeterli gördükleri tespit edilmiştir. Buna karşın proje ve grup değerlendirme araçları dikkate alındığında ise hizmet süresi az olan (1-5 yıl) öğretmenlerin hizmet süresi daha fazla olan öğretmenlere göre kendilerini daha yeterli gördükleri tespit edilmiştir. Araştırma genel olarak sınıf öğretmenlerinin alternatif ölçme ve değerlendirme araçlarıyla ilgili olarak hizmetiçi eğitime gereksinim duyduklarını ortaya koymuştur.

Karaca (2010) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri (Mudurnu Örneği)” başlıklı araştırma 2008-2009 eğitim öğretim yılında Bolu ili Mudurnu ilçesinde görevde bulunan sınıf öğretmenlerinden anket formu ile elde edilen veriler kullanılarak hazırlanmıştır. Hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerin cinsiyet ve hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak herhangi bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Ancak hizmetiçi eğitim etkinliklerinin çağın bir gerekliliği olduğunu ve öğretmenlerin eğitim sistemine uyumlarında oldukça önemli bir yere sahip olduğunu belirten maddelerinde hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Buna göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine 1-3 kez katılan öğretmenler 4-7 kez katılan öğretmenlere göre daha olumlu düzeyde görüş belirtmişlerdir.

Gültekin, Çubukçu ve Dal (2010) tarafından yapılan “İlköğretim Öğretmenlerinin Eğitim-Öğretimle İlgili Hizmet İçi Eğitim Gereksinimleri” isimli araştırma tarama modeli

ile Eskişehir il merkezinde görevde bulunan 530 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre ilköğretim öğretmenlerinin hizmetiçi eğitimin gerekliliğiyle ilgili bütün alt başlıklarında (öğrenciyi tanıma, öğretimi planlama, materyal hazırlama, öğretim uygulamaları, öğretime liderlik etme, başarıyı ölçme ve değerlendirme, rehberlik, temel bilgi-becerileri geliştirme, özel öğretime ihtiyaç duyan öğrencilere hizmet etme, yetişkin eğitimi, ders dışı faaliyetlerde bulunma, kendini geliştirme, okul-çevre ilişkilerini güçlendirme) hizmetiçi eğitim gereksinimi duymaktadırlar. En çok ihtiyaç duydukları yeterlik alanının ise materyal hazırlama olduğu tespit edilmiştir. Hizmetiçi eğitimin gerekliliğiyle ilgili öğretmenlerin görüşleri arasında cinsiyete, branşa, yönetim görevine, hizmetiçi eğitim alıp almamaya göre istatistiksel olarak herhangi bir farklılık tespit edilememiştir. Ancak hizmet süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Buna göre, özel öğretime ihtiyacı olan öğrencilerle ilgili yeterlik durumu 1-5 yıl hizmet süresi olan öğretmenlerde 6-10 yıl hizmet süresi olan öğretmenlere göre daha fazla gereksinim ortaya çıkmıştır. Okulu geliştirme yeterliliğiyle ilgili ise 21 yıl ve daha fazla hizmet süresi olan öğretmenlerin 6-10 yıl hizmet süresi olan öğretmenlere göre daha fazla hizmetiçi eğitime ihtiyaç duydukları tespit edilmiştir.

Kavas ve Bugay (2009) tarafından yapılan “Öğretmen Adaylarının Hizmet Öncesi Eğitimlerinde Gördükleri Eksiklikler ve Çözüm Önerileri” isimli araştırma Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesinden 115 öğrenci ile yapılmıştır. Öğrencilerin %40.9’u okul deneyimi derslerinin yetersiz olduğunu belirtirken %59.1’i yeterli olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlik uygulaması derslerinin ise yetersiz olduğunu %76.5; yeterli olduğunu da %23.5’i vurgulamıştır.

Ekinci ve Yıldırım (2009) tarafından yapılan “İl Eğitim Denetmenleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Yönelik Beklentileri” araştırma Şırnak il merkezinde 2009-2010 eğitim-öğretim yılında görevde bulunan 8 il denetmeni ve 14 okul yöneticisi üzerinde uygulanmıştır. Nitel bir araştırma olarak hazırlanan çalışmada altı açık uçlu soru sorulmuş ve görüşme tekniği ile veriler toplanmıştır. İl eğitim denetmenleri hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili denetim, inceleme-soruşturma ve mali denetim konularında gereksinim duyduklarını belirtmişlerdir. İlköğretim okullarında idareci olanların ise yönetim ve iletişim becerileri konusunda hizmetiçi eğitime ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. İl eğitim denetmenleri ve okul idarecileri mahalli veya merkezi olarak düzenlenen hizmetiçi eğitim etkinliklerinin en çok Temmuz-Ağustos aylarında olması gerektiğini belirtmişlerdir. İl eğitim

denetmenleri ve ilköğretim okulu yöneticileri hizmetiçi etkinliklerin yapıldığı eğitim-öğretim ortamlarının donanımlı, kalabalık olmayan, alanına hakim öğreticilerin olduğu, tartışma süreçlerinin işlendiği, disiplinli uygulamaların kullanıldığı ortamlara ihtiyaç duymuşlardır. Özellikle mahalli olarak hazırlanan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin daha zengin öğrenme ortamlarında verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Katılımcılar hizmetiçi eğitimi verecek olan kadroların alanında uzman, deneyimli, sadece MEB okullarına bağlı öğretmenlerin değil aynı zamanda akademik personellerin de eğitimleri vermesi gerektiğini vurgulamışlardır.

Ülker (2009) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşleri (Konya/Karapınar İlçesi Örneği)” isimli çalışma 2007-2008 eğitim öğretim yılında Konya ili Karapınar ilçesinde görevde bulunan sınıf öğretmenlerini evren olarak kabul etmiştir. Toplamda 14 okuldan 75 sınıf öğretmenine ulaşılarak anket formu ile veriler toplanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinliklerini çağın gerektirdiği eğitim-öğretim yenileşmelerinden haberdar olmak için gerekli bulmuşlardır. Genel olarak hizmetiçi eğitim etkinliklerine gönüllülük esasına göre katıldıklarını belirtmişlerdir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin mesleki ve bireysel gelişimlerinde oldukça önemli bir yere sahip olduklarını belirtmişlerdir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yapıldığı ortamların fiziksel olarak yetersiz olduklarını belirtmişlerdir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yapıldığı zamanların uygun olmadığını bildirmişlerdir. En uygun zamanın tatil dönemleri olması gerektiğini vurgulamışlardır. Hizmetiçi eğitim etkinliklerini veren eğitici kadroların kendi alanlarında uzman olması gerektiği konusunda görüş birliğine varmışlardır.

Gültekin ve Çubukçu (2008) tarafından yapılan “İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşleri” başlıklı çalışma tarama modeli ile Eskişehir il merkezinde görevli bulunan 530 sınıf öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili hem kurumsal hem de şahsi görüşlerinin; cinsiyete, hizmet yılına, branşlarına, idari görevli olmasına ve daha önce hizmetiçi eğitim alma durumlarına göre istatistiksel olarak herhangi bir farklılaşma bulunamamıştır. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitimin neden gerekli olduğuyla ilgili bazı başlıklar ön plana çıkmıştır. Bunlar; öğretmenlerin bir üst kademeye hazırlanma isteği, hizmet önceki eğitimin yetersiz oluşu, bireyler arasındaki diyalog ihtiyaçları gibi nedenlerden dolayı hizmetiçi eğitimin gerekli olduğuyla ilgili sonuçlar elde edilmiştir.

Kıldan ve Temel (2008) tarafından hazırlanan “Yapılandırmacı Yaklaşım Dayalı Oluşturulan Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Öğretmenlikle İlgili Bazı Görüşlerine Etkisi” isimli araştırma Kastamonu il merkezinde 2006-2007 eğitim-öğretim yılında görevde bulunan 22’si kontrol 22’si deney grubu olmak üzere toplamda 44 okulöncesi öğretmen üzerinde yapılmıştır. Araştırma ön test – son test kontrol gruplu model tasarısı ile hazırlanmıştır. Eğitim programı hazırlanırken öncelikle hedefler belirlenmiş ve programın içeriği bu hedeflere uygun olarak hazırlanmıştır. Hazırlanan eğitim modeli yapılandırmacı yaklaşım endeksli olan 5E öğrenme yöntemi ile planlanarak 42 saatlik olarak verilmiştir. Programın içeriği verilirken hem çağdaş hem de etkin öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmıştır. Katılımcıların aktif olması sağlanmıştır. Araştırmanın sonucuna göre yapılandırmacı yaklaşımla hazırlanmış olan hizmetiçi eğitim etkinliğine katılan öğretmenlerin katılmayan öğretmenlere göre, öğretmenlikle ilgili olarak görüşlerinin daha olumlu olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin eğitim durumları, hizmet süresi, yaşı, mezun olduğu alanı gibi değişkenlere göre hem deney öncesi hem de deney sonrasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösteremedikleri tespit edilmiştir.

Uçar ve İpek (2006) tarafından yapılan “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin MEB Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri” adlı çalışmada ilkokullarda görev yapan öğretmen ve idarecilerin mevcut hizmetiçi eğitim etkinliklerine ilişkin görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma Van il merkezindeki öğretmen ve idarecileri kapsamaktadır. Araştırma 52 ilkokulunda görevde bulunan 125 idareci ile bu okullar arasından rasgele seçilen 15 ilkokulundan 407 öğretmen ile toplamda 512 kişi üzerinde yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket uygulanmıştır. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin uygulanmasında karşılaşılan problemleri tespit etmek, hizmetiçi eğitimin gerekliliği, etkililiği ve hizmetiçi eğitimi alma isteği konularında idareci ve öğretmen görüşlerinin arasındaki farkın anlamlılığını bulmak temel olarak amaçlanmıştır. Çalışmanın evrenini 2004 – 2005 eğitim-öğretim yılında ilkokullarda görevde bulunan öğretmen ve idareciler oluşturmaktadır. Hizmetiçi eğitimin gerekliliği konusunda idareci ile öğretmen görüşleri arasında idarecilerin lehine olarak anlamlı bir fark bulunmuştur. Hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma isteği konusunda yine idarecilerin lehine olarak öğretmen görüşleriyle arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. İdarecilerin öğretmenlere nazaran hizmetiçi eğitim etkinliklerinin etkililiğine göre bu konuda daha fazla etkin olması

gerektiği görüşüne sahiptirler. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinde karşılaşılan sorunlarla ilgili öğretmen ve idareci görüşleri arasında herhangi bir fark bulunmamıştır.

Sezer (2006) tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanan “Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Devlet Okullarında Çalışan Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (İstanbul İli Örneği)” isimli çalışma İstanbul il merkezinde görevde bulunan 41 psikolojik danışman ve rehber öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Araştırmaya katılan psikolojik danışman ve rehber öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinliklerindeki sürenin yetersiz olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinliklerinin kapsamı oldukça yetersizdir. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinliklerde kullanılan yöntem teknikleri ne yeterli ne de yetersiz bulmuşlardır. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinliklerini veren eğitimcilerin yeterli olup olmaması konusunda da kararsızdırlar. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinliklerine katıldıkları mekânları da yetersiz bulmuşlardır. Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler hizmet içi eğitim yoluyla edinilen bilgi, beceri ve tutumların uygulamaya katkısının olmadığı görüşünde yoğunlaşmışlardır. Kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre istatistiksel bir fark olmamasına rağmen hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili daha fazla olumsuz görüş bildirmişlerdir. 31-40 yaş arası öğretmenlerin 21-30 yaş arası öğretmenlere nazaran istatistiksel bir fark olmamasına rağmen hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili daha olumlu düşündükleri belirlenmiştir. 11-20 yıl hizmet süresi bulunan öğretmenlerin istatistiksel bir fark olmamasına rağmen hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak 1-10 yıl hizmet süresi olan öğretmenlere göre daha olumlu görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lisans mezunu öğretmenlere göre istatistiksel bir fark olmamasına rağmen hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak daha olumlu görüş bildirdikleri belirlenmiştir. Genel olarak Psikolojik danışman ve rehber öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak olumsuz görüş bildirmişlerdir.

Gönen ve Kocakaya (2006) tarafından “Fizik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimler Üzerine Görüşlerinin Değerlendirilmesi” başlığı altında yapılan çalışma Diyarbakır, Denizli, Van, Şanlıurfa ve Mardin il merkezlerinde çalışan 100 fizik öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Ankete katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu hizmetiçi eğitimin gerekli olduğunu bildirmişlerdir. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine

katılma oranının ise çok daha az olduğu tespit edilmiştir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin gerekliliği konusunda cinsiyet boyutu açısından herhangi bir farklılık bulunamamıştır.

Azar ve Karaali (2004) tarafından yapılan “Fizik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları” başlıklı çalışma Zonguldak ili ereğli ilçesinde görevde bulunan 35 fizik öğretmeni üzerinde yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre fizik öğretmenleri eğitim teknolojileri, yönetim ve planlama, öğrenci merkezli uygulamalar, bireysel yeterliklerin geliştirilmesi konularında hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının olduğunu vurgulamışlardır. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin belirlenirken mutlaka ihtiyaçların göz önünde bulundurulması gerektiği belirtilmiştir. Eğitim ortamlarının zengin bir yapıyla donatılarak yeterli düzeyde materyal kullanılması gerektiği belirlenmiştir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yerel olarak düzenlenmesi gerektiği vurgulanarak uygulamalı çalışmaların yapılmasının önem arz ettiği vurgulanmıştır. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin ihtiyaçların belirlenmesi aşaması da dahil olmak üzere düzenlenmesi ve hazırlanması yerel idarelere bırakılması gerektiği öneri olarak belirlenmiştir.

Uşun ve Cömert (2003) tarafından yapılan “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi” başlıklı çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılmaya yönelik görüşler tespit edilmeye çalışılmıştır. Tarama modeli ile yapılan çalışma Çanakkale ilinde görevde bulunan 105 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Araştırmada 6-10 ve 11-15 yıl kıdem durumu bulunan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma oranlarının katılmama oranlarının yarısı olduğu tespit edilmiştir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerine 16-20 yıl kıdem durumu olan öğretmenlerin diğer öğretmenlere göre önceki dönemlerde daha fazla katılım gösterdikleri tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda hizmetiçi eğitim etkinliklerinin ihtiyacı, planlaması, uygulanması ve değerlendirilmesi süreçleriyle ilgili kurumlar arası işbirliğinin yapılması gerektiği öneriler arasında sayılmıştır.

Budak ve Demirel (2003) tarafından yapılan araştırma “Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı” başlığı ile 35 maddelik bir anket kullanılarak 4 ilden random olarak seçilen 213 öğretmene uygulanarak yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre ister hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılsın ister katılmasın öğretmenlerin geneli hizmetiçi eğitime gereksinim duymaktadır. Ayrıca sınıf yönetimi ile ilgili eğitimlere daha fazla ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Hizmet öncesi yapılmış olan çalışmalarla hizmetiçi eğitimlerde yapılacak olan çalışmaların birbirlerine uygun olmadığı belirlenmiştir.

Hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılımların genellikle 11-20 yıllık meslek yaşantısı zamanında arttığı görülmektedir. Bunun için mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılmaları teşvik edilmelidir. Göreceli olarak gelişmiş sayılabilen kentlerde görev yapan öğretmenlerin kendilerini yenileme imkânlarının daha basit ve kolay olduğu, aynı zamanda öğretmenlerin de bu konuda oldukça talepkâr olduğu söylenebilmektedir.

Kanlı ve Yağbasan (2001) tarafından yapılan “Fizik Öğretmenleri için Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Yaz Kursları” başlıklı araştırmada amaç fizik öğretmenleri için düzenlenen hizmetiçi eğitim etkinliklerinin etkililiğini belirlemektir. MEB Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığınca Temmuz 1990 ve Ağustos 2000 tarihlerinde yapılan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin fizik öğretmenleri tarafından okullarına yansıtılıp yansıtılmadığını test etmek için düzenlenmiştir. İki ilden veri toplanarak hazırlanan çalışmanın sonuçları arasında Mersin ilindeki fizik öğretmenlerinin hizmetiçi eğitimden edindiği bilgi ve becerileri kendi okullarında çok az kullanmaları; Ankara’daki öğretmenlerin ise kısmen uygulamaya geçirmesi sayılabilir. Bunun sebebinin ise Mersin’deki öğretmenlerin düz lise; Ankara’daki öğretmenlerin ise Anadolu lisesi mezunu olması olarak tahmin etmişlerdir. Öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili mutlaka ihtiyaç analizi yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin daha önceden bilgi amacıyla katılımcı öğretmenlere duyurulması gerektiğini vurgulamışlardır. Eğitim ortamlarındaki pasif durumun yok edilerek öğretmeni aktif bir uygulayıcı olarak sürece katma girişiminin olması gerektiğini belirtmişlerdir. Eğitimler sonucunda başarılı sayılan öğretmenlere ödül veya özlük haklarının iyileştirilmesi gibi imkânların sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

Ersoy (1996) tarafından gerçekleştirilen “Hizmet İçi Eğitim ve Yetiştirme Kursunu Geliştirme Amaçlar ve Matematik Öğretmenlerinin Görüşleri” isimli çalışma ODTÜ’de 50 matematik öğretmenine düzenlenen hizmetiçi eğitim sonucunda hizmetiçi eğitim ile ilgili elde edilen veriler ışığında yapılmıştır. Hizmetiçi eğitime katılacak öğretmenler Anadolu Liselerinde çalışan matematik öğretmenlerinden seçilmiş ve Hizmet İçi Eğitim Dairesi tarafından programlara gönderilmiştir. Hizmetiçi eğitime katılan öğretmenlerin yarısından fazlası bu eğitimlerin zorunlu olması gerektiğini vurgulamışlardır. Büyük çoğunluğu ise eğitim bittikten sonra başarının değerlendirilebilmesi için sınav yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Eğitimlere ihtiyaç duyanlar ve katılmaya gönüllü olanlar katılmalıdır. Hizmetiçi eğitime olan gereksinim

yine öğretmenlere sorularak ya da araştırma yapılarak tespit edilmeli ve raporlanarak gerekli kurumlarla paylaşılmalıdır. Eğitimler tecrübeli öğretmenler ve akademik personeller tarafından verilmelidir. Daha etkili eğitimlerin düzenlenebilmesi için bir taraftan bilimsel çalışmaların yapılması gerekirken diğer taraftan ilgili kuruluşlar arasındaki işbirliğinin bir an önce sağlanması gerekmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeli, evren-örneklem ilişkisi, verilerin toplanması ve istatistiksel olarak yorumlanmasıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun boyutlarıyla ilgili olan görüşlerini ortaya koymak amacıyla hazırlandığı için nicel yöntem kullanılarak tarama modeli ile yürütülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerinin cinsiyete, medeni duruma, yaşa, eğitim kademesine, çalışma yılına ve hizmetiçi eğitim programlarına katılma sayısına göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmesi açısından da ilişkisel tarama modeli ile birlikte kullanılmıştır. Tarama modelleri daha önceden veya hâlihazırda var olan bir durumu olduğu gibi göstermeyi hedefleyen araştırma yaklaşımlarıdır. Tarama modeli ile yapılan araştırmalarda değişkenlerin kontrol edilmesi ve olası nedenlerin birden çok olması sınırlılık olarak kabul edilmektedir. Bundan dolayı elde edilen sonuç “sebe-sonuç” bağlamında değil konuyla ilgili bir ipucu olarak değerlendirilir. İlişkisel tarama modeli; iki veya daha fazla değişkenin birlikte değişim düzeyinin belirlenmesini hedefleyen araştırma yaklaşımıdır. Değişkenlerin ayrı ayrı sembolleştirilmesi gerekmektedir (Karasar, 2014).

Tarama modeli ile yapılan araştırmalar, bir grubun belli başlı özelliklerini tespit etmek adına verilerin toplanmasını ve bunların yorumlanmasını sağlar. Bir öğretmenin dersini işleyişiyle ilgili olarak öğrencilerinin düşüncelerini tespit etmeye çalışması bu model için örnek olarak verilebilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2013).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Mardin ili Midyat ilçesinde görevde bulunan 413 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Evrenin tamamına ulaşılmak amaçlandığı için örneklem belirleme yoluna gidilmemiştir. Geri dönen 300 adet ölçek formundan 270 adet ölçek formu değerlendirmeye alınmıştır.

3.2.1. Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerine İlişkin Demografik Bilgiler

Bu bölümde araştırmaya katılan 270 sınıf öğretmeniyle ilgili kişisel bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri

Değişken	Kategori	Frekans (f)	Yüzde (%)	Toplam
Cinsiyet	Kadın	144	53,3	270
	Erkek	126	46,7	
Medeni Durum	Evli	137	50,7	270
	Bekâr	133	49,3	
Yaş	30 yaş ve altı	151	55,9	270
	31 yaş ve üstü	119	44,1	
Eğitim Düzeyleri	Lisans	264	97,8	270
	Yüksek Lisans, Doktora	6	2,2	
Öğretmenlik Hizmet Süresi	1 – 5 yıl	137	50,7	270
	6 – 10 yıl	78	28,9	
	11 yıl ve üzeri	55	20,4	
Katıldığı Hizmetiçi Eğitim Sayısı	0 – 4 kez	110	40,7	270
	5 – 9 kez	94	34,8	
	10 ve üzeri	66	24,4	
Kadro Durumu	Kadrolu	193	71,5	270
	Sözleşmeli	77	28,5	
Okulun Bulunduğu Yer	İlçe Merkez Okulu	173	64,1	270
	Köy Okulu	97	35,9	
Toplam			100,0	

Araştırmaya katılan 270 sınıf öğretmeniyle ilgili olarak ölçeğin kişisel bilgiler bölümünden elde edilen öğretmenlerin cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim düzeyi, hizmet süresi, katıldığı hizmetiçi eğitim sayısı, kadro durumu ve okulun bulunduğu yer değişkenlerine ait bilgiler Tablo 5’ te verilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin 144’ ünün (% 53,3) kadın, 126’ sının (% 46,7) erkek olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin medeni durum değişkeni göz önünde bulundurulduğunda ise 137 kişinin (%50,7) evli, 133 kişinin (49,3) ise bekâr olduğu görülmüştür. 30 yaş ve altı öğretmen sayısı 151 kişi (% 55,9) iken 31 yaş ve üstü öğretmen sayısı 119 kişi (% 44,1) olarak tespit edilmiştir. 264 kişinin (% 97,8) lisans mezunu olduğu; 6 kişinin (% 2,2) ise yüksek lisans veya doktora mezunu olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlik mesleğinde geçen hizmet süresi açısından 1 – 5 yıl arasında çalışan 137 kişinin (% 50,7) olduğu; 6 – 10 yıl arasında çalışan 78 kişinin (% 28,9) olduğu; 11 yıl ve daha fazla çalışan öğretmenlerden ise 55 kişi (% 20,4) olduğu görülmüştür. 110 kişi (% 40,7) hizmetiçi eğitimlere 0-4 kez; 94 kişi (% 34,8) 5-9 kez; 66 kişi ise (% 24,4) 10 kez ve daha fazla hizmetiçi eğitim etkinliğine katılmıştır. Sınıf öğretmenlerinden 193 kişi kadrolu olarak görev yapıyorken (% 71,5) 77 kişi sözleşmeli olarak (% 28,5) görev yapmaktadırlar. Sınıf öğretmenlerinin görevde bulunduğu yer ile ilgili değişkene göre ise ilçe merkez okulunda 173 kişi (% 64,1) çalışıyorken 97 kişi (% 35,9) ise köy okulunda çalışmaktadırlar.

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Eyecisoy (2014)’un hazırladığı “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin, Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri” başlıklı çalışmada kullanılan ölçek formu gerekli izinler alınarak uygulanmıştır.

Ölçek formu iki aşama şeklinde hazırlanmıştır. Birinci aşamasında öğretmenlerle ilgili bazı kişisel bilgiler yer alırken ikinci aşamasında ise hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun boyutlarıyla ilgili toplamda 36 soru yer almaktadır. Ölçeğin ikinci aşamasında; 5 soru gereklilik, 7 soru etkinlik, 6 soru isteklilik, 5 soru yeterlilik, 6 soru beklenti ve 7 soru sorun boyutları altında sıralanmıştır. Ölçek soruları beşli likert tipiyle ölçülmüş ve “Kesinlikle Katılmıyorum(1)”, “Katılmıyorum(2)”, “Kararsızım(3)”, “Katılıyorum(4)”, “Kesinlikle Katılıyorum(5)” ifadeleri yer almıştır. Sorun alt boyutundaki maddeler olumsuz kökenli olarak sıralandığı için sadece bu boyutla ilgili veriler girilirken ters kodlanarak girilmiştir.

Bu maddeler SPSS istatistik programına girilirken “Kesinlikle Katılmıyorum(5)”, “Katılmıyorum(4)”, “Kararsızım(3)”, “Katılıyorum(2)”, “Kesinlikle Katılıyorum(1)” olarak tersine çevrilmiştir.

Eyecisoy (2014)’ un yaptığı araştırmaya göre gereklilik alt boyutunun Cronbach’s Alpha güvenilirliği 0.90; etkinlik alt boyutunun Cronbach’s Alpha güvenilirliği 0.81; isteklilik alt boyutunun Cronbach’s Alpha güvenilirliği 0.81; yeterlilik alt boyutunun Cronbach’s Alpha güvenilirliği 0.83; beklenti alt boyutunun Cronbach’s Alpha güvenilirliği 0.85; sorun alt boyutunun Cronbach’s Alpha güvenilirliği 0.79; alt boyutların genel toplamının Cronbach’s Alpha güvenilirliği ise 0.88 olarak bulunmuştur.

Araştırmada hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun alt boyutlarıyla ilgili olarak yapılan puanlamaların hangi düzeyde tespit edileceği Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Puan Aralıklarının Katılım Düzeyleri

Puan Aralıkları	Katılım Seviyeleri	Nitelik
1.00 – 1.79	Kesinlikle Katılmıyorum	Çok Zayıf
1.80 – 2.59	Katılmıyorum	Zayıf
2.60 – 3.39	Kararsızım	Orta
3.40 – 4.19	Katılıyorum	İyi
4.20 – 5.00	Kesinlikle Katılıyorum	Çok İyi

3.4. Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada hem kişisel bilgilerle ilgili hem de alt boyutlarla ilgili elde edilen veriler SPSS (The Statistical Packet for Social Sciences) 16.0 istatistik programı ile çözümlenmiştir. Verilerin dağılımının normal olup olmadığını tespit etmek için normallik testi olan Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır.

Tablo 7. Araştırmanın Alt Boyutlarına Katılım Seviyeleri ve Nitelik Değerleri

Alt Boyutlar	Katılım Seviyeleri	Nitelik
Gereklilik	Katılıyorum	İyi
Etkinlik	Kararsızım	Orta
İsteklilik	Katılıyorum	İyi
Yeterlilik	Kararsızım	Orta
Beklenti	Kesinlikle Katılıyorum	Çok İyi
Sorun	Kararsızım	Orta
Genel Ortalama	Katılıyorum	İyi

Araştırmanın alt boyutlarıyla ilgili katılım seviyelerinin ve niteliksel karşılıklarının bulunduğu bilgiler Tablo 7’de gösterilmiştir. Buna göre hizmetiçi eğitimin gerekliliği alt boyutuna sınıf öğretmenleri genel olarak “katılıyorum” diyerek iyi düzeyde puanlama yapmışlardır. Hizmetiçi eğitimin etkinliği alt boyutuna ise sınıf öğretmenleri genel olarak “kararsızım” diyerek orta düzeyde puanlama yapmışlardır. Hizmetiçi eğitime katılan öğretmenlerin istekliliği alt boyutuna sınıf öğretmenleri genel olarak “katılıyorum” diyerek iyi düzeyde puanlama yapmışlardır. Hizmetiçi eğitimin yeterliliği alt boyutuna sınıf öğretmenleri genel olarak “kararsızım” diyerek orta düzeyde puanlama yapmışlardır. Hizmetiçi eğitim programlarından beklentiler alt boyutuna sınıf öğretmenleri en yüksek katılımı göstererek “kesinlikle katılıyorum” demişler ve çok iyi düzeyde bir puanlama yapmışlardır. Hizmetiçi eğitim programlarının sorunları alt boyutuna ise sınıf öğretmenleri genel olarak “kararsızım” diyerek orta düzeyde bir katılım göstermişlerdir. Genel ortalamanın katılım düzeyine baktığımızda ise sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının alt boyutlarıyla ilgili ortalama olarak “katılıyorum” diyerek iyi düzeyde bir katılım gösterdikleri görülmüştür.

Tablo 8. Araştırmanın Alt Boyutlarıyla İlgili İstatistiksel Sonuçlar

Alt Boyutlar	N	\bar{X}	ss	df	K-Sz	p
Gereklilik	270	3,82	,89	270	,184	,000
Etkinlik	270	3,37	,72	270	,084	,000
İsteklilik	270	3,40	,70	270	,098	,000
Yeterlilik	270	3,12	,78	270	,114	,000
Beklenti	270	4,29	,61	270	,132	,000
Sorun	270	2,96	,70	270	,078	,000
Genel Ortalama	270	3,49	,49	270	,070	,003

Normallik testi için kullanılan Kolmogorov – Smirnov test sonuçları incelendiğinde; araştırmayla ilgili olarak toplanan verilerin gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun alt boyutlarında normal bir dağılıma sahip olmadığı ($p < 0,05$) tespit edilmiştir. Bu sebeple araştırmayla ilgili olan verileri analiz ederken parametrik olmayan analiz teknikleri kullanılmıştır. Bu bağlamda İkili değişkenlere sahip olan ölçümler için (cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim düzeyi, kadro durumu, çalışılan okulun bulunduğu yer) Mann Whitney – U Testi kullanılırken, ikiden fazla değişkene sahip ölçümlerde ise (hizmet süresi ve hizmetiçi eğitimlere katılma sayısı) Kruskal Wallis H Testi kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda veri toplama aracı ile elde edilen bilgilerin işlenmesi sonucu ulaşılan bulgulara dayalı yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt problemi “*Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının gerekliliği ile ilgili görüşleri nelerdir?*” olarak belirlenmiştir. Bu alt problemle ilgili istatistiksel bilgiler Tablo 9’ da gösterilmiştir.

Tablo 9. Hizmet İçi Eğitimin Gerekliliği ile İlgili Bulgular

Hizmet İçi Eğitim Programlarının Gerekliliği	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		\bar{X}	ss
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f		
1. Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin mesleki yeterliliğinin gelişimini sağlar.	30,7	83	50,4	136	9,3	25	5,9	16	3,7	10	3,98	,98
2. Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin hızla gelişen bilimsel ve teknolojik değişime uyumunu sağlar.	22,6	61	53,3	144	13,3	36	6,7	18	4,1	11	3,83	,98
3. Hizmetiçi eğitim, öğretmenlere değişen ve gelişen eğitim anlayışı hakkında bilgi verir.	26,7	72	51,1	138	10,7	29	5,9	16	5,6	15	3,87	1,04
4. Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin meslek hayatında yeteneklerini tanımasını, geliştirmesini ve değerlendirmesini yapar.	21,5	58	47,4	128	15,9	43	11,5	31	3,7	10	3,71	1,04
5. Hizmetiçi eğitim, hizmet öncesi aldığı eğitimi geliştirir, eksiklikleri giderir.	23,3	63	46,3	125	15,2	41	9,6	26	5,6	15	3,72	1,09
Genel Ortalama											3,82	,89

Tablo 9 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının gerekliliği ile ilgili maddelere çoğunlukla ($\bar{X}= 3,82$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde nitelendirdikleri görülmüştür.

Hizmetiçi eğitim programlarının gerekliliği alt boyutunu oluşturan maddelerin istatistiksel değerlerine bakıldığında “Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin mesleki yeterliliğinin gelişimini sağlar.” maddesine sınıf öğretmenlerinin % 50,4’ ü ($\bar{X} = 3,98$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin hızla gelişen bilimsel ve teknolojik değişime uyumunu sağlar.” maddesine % 53,3’ ü ($\bar{X} = 3,83$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim, öğretmenlere değişen ve gelişen eğitim anlayışı hakkında bilgi verir.” maddesine % 51,1’ i ($\bar{X} = 3,87$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin meslek hayatında yeteneklerini tanımasını, geliştirmesini ve değerlendirmesini yapar.” maddesine % 47,4’ ü ($\bar{X} = 3,71$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim, hizmet öncesi aldığı eğitimi geliştirir, eksiklikleri giderir.” maddesine % 46,3’ ü ($\bar{X} = 3,72$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde nitelendirmede bulunmuşlardır.

Bu bağlamda sınıf öğretmenleri hizmetiçi eğitim programlarının mesleki yaşantılarına katkı sunduğunu belirterek bu programların bilimsel ve teknolojik değişimlere uyum için gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Hizmet öncesi alınan eğitimi geliştirerek eksikliklerin daha net görüldüğünü belirten sınıf öğretmenleri değişen eğitim anlayışlarının benimsenmesi için de bu programları gerekli görmüştür. Hizmetiçi eğitim programlarının aynı zamanda öğretmenlerin kendi yeteneklerinin de farkına varmasını sağladığını göstererek öğretmenlerin kendilerini geliştirmesi için bu programların bir araç olduğunu belirtmişlerdir.

Uçar ve İpek (2006) yaptıkları araştırmada öğretmenlerin “bilimsel, teknolojik ve toplumsal alandaki gelişmeler yönetici ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitim almalarını zorunlu kılar” maddesini ($\bar{X}= 3,69$) iyi düzeyde değerlendirdiklerini tespit etmişlerdir. Bu araştırmadaki “Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin hızla gelişen bilimsel ve teknolojik

değişime uyumunu sağlar.” maddesi de ($\bar{X}= 3,83$) benzer bir bulguyu tespit ederek iyi düzeyde bir değerlendirme yapılmasını sağlamıştır. Böylece öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerini çağın gereklerini ve değişimlerini yakından takip etme aracı olarak gördüklerini söyleyebiliriz.

Gönen ve Kocakaya (2006), Engin, Akseki ve Deniz (2012), Uzunöz, Akbaş ve Gençtürk (2011), Budak ve Demirel (2003), Eyecisoy (2014), Şen (2011), Gültekin ve Çubukçu (2008), Gültekin, Çubukçu ve Dal (2010), Yıldız, Sarıtepeci ve Seferoğlu (2013), Camuzcu ve Duruhan (2011), Sarıöz (2011) ve Şahin (2013) yaptıkları araştırmalarda hizmetiçi eğitim etkinliklerinin gerekliliğiyle ilgili birbirine benzer bulguları tespit etmişlerdir. Bu araştırmaların hizmetiçi eğitim etkinliklerinin gerekliliğiyle ilgili bulguları destekleyici sonuçlar elde edildiği görülmüştür. Öğretmenlerin genel olarak hizmetiçi eğitimlerin gerekli olduğu görüşünü belirterek bu konuda olumlu anlamda ortak bir düşünceye sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Sarıgöz (2011) yaptığı araştırmada öğretmenlerin “hizmetiçi eğitim etkinlikleri bilimsel ihtiyaçlarımızı karşılamak için yeterlidir” ifadesine ($\bar{X}=2,74$) “kararsızım” düzeyinde görüş bildirdiklerini tespit etmiştir. Bu araştırmada benzer yapıdaki bir durumu ölçen “Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin hızla gelişen bilimsel ve teknolojik değişime uyumunu sağlar.” ifadesine ise ($\bar{X}=3,83$) “katılıyorum” düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Sadece bu iki maddeden hareketle öğretmenlerin bilimsel ve teknolojik alandaki hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerinin birbirleriyle uyuşmadığını söyleyebiliriz. Bunun nedeni olarak örneklemelerin farklı evrenlerden seçilmiş olması, hizmetiçi eğitim etkinliklerini uygulayıcıların farklılık göstermesi ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili farklı tutumlara sahip olması gösterilebilir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt problemi “*Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının etkinliği ile ilgili görüşleri nelerdir?*” olarak belirlenmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 10’ da gösterilmiştir.

Tablo 10. Hizmet İçi Eğitimin Etkinliği ile İlgili Bulgular

Hizmetiçi Eğitim Programlarının Etkinliği	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		X̄	ss
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f		
6.Hizmetiçi eğitim programlarında konular öğretmenlerin ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun olarak belirlenmektedir.	12,6	34	38,1	103	22,2	60	23,3	63	3,7	10	3,32	1,07
7.Hizmetiçi eğitim programları sonrasında öğretmenler yeni bilgileri ve becerileri kullanma imkânı bulabilmektedir.	8,5	23	46,3	125	21,9	59	19,3	52	4,1	11	3,35	1,01
8.Hizmetiçi eğitim programlarında sadece teorik bilgilere değil, aynı zamanda uygulamalara da yer verilmektedir.	8,9	24	28,9	78	23,0	62	30,7	83	8,5	23	2,98	1,13
9.Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin ödüllendirilmesi (meslekte ilerleme, maaş farkı gibi) katılımı artırır.	35,2	95	35,6	96	13,7	37	11,9	32	3,7	10	3,86	1,13
10.Hizmetiçi eğitim programının daha etkili olabilmesi için katılımcıların görüşleri alınmaktadır.	18,5	50	28,9	78	21,9	59	23,0	62	7,8	21	3,27	1,22
11.Hizmetiçi eğitim programları sayesinde, öğretmenler öğrendikleri yeni bilgi, beceri, tutum ve davranışları kullanabilme imkânı bulabilmektedir.	11,9	32	41,9	113	21,5	58	21,5	58	3,3	9	3,37	1,05
12.Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenler, katılmayanlara göre eğitim ve öğretimde fark yaratmaktadır.	11,1	30	31,9	86	33,3	90	17,8	48	5,9	16	3,24	1,05
Genel Ortalama											3,37	,72

Tablo 10 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının etkinliği ile ilgili maddeleri çoğunlukla ($\bar{X} = 3,37$) “Kararsızım” cevabını vererek “orta” düzeyde nitelendirdikleri görülmüştür. Eyecisoy’ un (2014) yaptığı araştırmada da öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerinin etkinliğiyle ilgili görüşlerinin “orta”

düzeyde olduğu belirlenmiştir. Benzer bulgulardan hareketle öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerini gerekli buldukları ancak mevcut işleyişin yeterince etkili olmadığını düşündükleri söylenebilir.

Hizmetiçi eğitim programlarının etkinliği alt boyutunu oluşturan maddelerin istatistiksel değerlerine bakıldığında “Hizmetiçi eğitim programlarında konular öğretmenlerin ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun olarak belirlenmektedir.” maddesine sınıf öğretmenlerinin % 38,1’ i ($\bar{X} = 3,32$) “katılıyorum” cevabını vererek iyi düzeyde bir nitelendirmede bulunmuştur.

“Hizmetiçi eğitim programları sonrasında öğretmenler yeni bilgileri ve becerileri kullanma imkânı bulabilmektedir.” maddesine sınıf öğretmenlerinin % 46,3’ ü ($\bar{X} = 3,35$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programlarında sadece teorik bilgilere değil, aynı zamanda uygulamalara da yer verilmektedir.” maddesine sınıf öğretmenlerinin % 30,7’ si ($\bar{X} = 2,98$) “katılmıyorum” diyerek “zayıf” düzeyde bir nitelendirme yapmışlardır.

“Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin ödüllendirilmesi (meslekte ilerleme, maaş farkı gibi) katılımı artırır.” maddesine katılımcıların % 35,6’ sı ($\bar{X} = 3,86$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programının daha etkili olabilmesi için katılımcıların görüşleri alınmaktadır.” maddesi için katılımcıların % 28,9’ u ($\bar{X} = 3,27$) “katılıyorum” diyerek iyi düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programları sayesinde, öğretmenler öğrendikleri yeni bilgi, beceri, tutum ve davranışları kullanabilme imkânı bulabilmektedir.” maddesi için katılımcıların % 41,9’ u ($\bar{X} = 3,37$) “katılıyorum” diyerek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenler, katılmayanlara göre eğitim ve öğretimde fark yaratmaktadır.” maddesine katılımcıların % 33,3’ ü ($\bar{X} = 3,24$) “karasızım” cevabını vererek “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programı, sınıf öğretmenliği eğitimi alanındaki (veya başka alanlardaki) gelişmeleri takip etmeye teşvik etmektedir.” maddesine sınıf öğretmenlerinin

% 44,4' ü ($\bar{X} = 3,52$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

Sarıöz'ün (2011) hazırladığı araştırmada “Hizmetiçi eğitim programları ihtiyaçlara cevap verecek şekilde planlanmaktadır” maddesine ($\bar{X} = 2,80$) “kararsızım” düzeyinde bir katılım gösterilirken; “hizmetiçi eğitim programlarında konular öğretmenlerin ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun olarak belirlenmektedir.” maddesine ise bu araştırmada “katılıyorum” düzeyinde bir katılım sergilenmiştir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin ihtiyaçlara göre belirlenip belirlenmediğini tespit etmek için ifade edilen bu maddelerle ilgili bulgular birbirleriyle uyumsuzdur. Bunun sebebi olarak hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin bölgelere veya illere göre farklılaşma durumları, idarecilerin hizmetiçi eğitim faaliyetlerine bakışı veya öğretmenlerin çalışma yılı süresi gösterilebilir.

Uçar ve İpek'in (2006) yaptıkları araştırmada hizmetiçi eğitim etkinliklerinin etkililiğiyle ilgili olarak “Hizmetiçi eğitim faaliyetleri katılımcıların ihtiyaç ve beklentilerine cevap verecek şekilde düzenlenmektedir” ve “Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde program konuları katılımcıların ihtiyaç duyduğu kapsamda işlenmektedir.” ifadelerine katılmıyorum düzeyinde görüş bildirilmiştir. Bu Araştırmada maddelere karşılık gelen “Hizmetiçi eğitim programlarında konular öğretmenlerin ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun olarak belirlenmektedir.” İfadesine ise “kararsızım” düzeyinde bir katılım olmuştur. Bu bağlamda öğretmenlerin bu araştırmadaki hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili ihtiyaç ve beklenti konularında farklı düşüncelere sahip olduklarını söyleyebiliriz. Bu değişkenlik hizmetiçi eğitim etkinliklerinin algılayış veya uygulayış biçimlerinin bölgeden bölgeye, kurumdan kuruma farklılaşabilmesi olarak açıklanabilir. Dolayısıyla öğretmenlerin mevcut hizmetiçi eğitim etkinliklerinden yola çıkarak bu şekilde farklı görüşlere sahip olduklarını söyleyebiliriz. Ayrıca yine Uçar ve İpek'in (2006) yaptıkları araştırmada yer alan “Hizmetiçi eğitim faaliyetleri sırasında programların daha etkili hale getirilebilmesi için katılımcıların görüşleri (önerileri) alınmaktadır.” maddesine öğretmenler genel olarak “katılmıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Araştırmamızda ise “Hizmetiçi eğitim programının daha etkili olabilmesi için katılımcıların görüşleri alınmaktadır.” maddesine “kararsızım” düzeyinde bir katılım olduğu belirlenmiştir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin etkililiğini ölçen bu maddelerin birbirleriyle uyumlu sonuçlar göstermedikleri tespit edilmiştir. Bu farklılığın sebebi

olarak öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili genel görüşleri, bölgenin veya kurumların hizmetiçi eğitim etkinliklerini önemseyiş düzeyleri gösterilebilir.

Hizmetiçi eğitim programlarının etkinliği ile ilgili maddelere genel olarak bakıldığında öğretmenlerin bu alt boyutla ilgili görüşlerinin “kararsızım” düzeyinde olduğu görülmüştür. Bu bulguya dayalı olarak öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerini yeteri kadar etkin görmedikleri söylenebilir. Bu bulgu Uçar ve İpek (2006), Eyecisoy (2014), Gönen ve Kocakaya (2006) ve Sariöz (2011) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin etkinliği boyutundaki “Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin ödüllendirilmesi (meslekte ilerleme, maaş farkı gibi) katılımı artırır.” maddesine ise öğretmenler “katılıyorum” düzeyinde görüş belirtmişlerdir. Bu bulguya dayalı olarak öğretmenlerin hizmetiçi eğitime katılmak istediklerini bunun karşılığı olarak da kişisel veya mesleki bazı kazanımların beklentisi içinde olduklarını ifade edebiliriz. Diğer bir ifadeyle, öğretmenler hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılan öğretmenlerle katılmayan öğretmenlerin birbirlerinden ayırt edilmesini istiyor da diyebiliriz.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt problemi “*Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katılma istekliliği ile ilgili görüşleri nelerdir?* ” olarak tespit edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 11’ de gösterilmiştir.

Tablo 11. Hizmet İçi Eğitimin İstekliliği ile İlgili Bulgular

Hizmetiçi Eğitim Katılan Öğretmenlerin İstekliliği	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		X̄	ss
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f		
13.Hizmetiçi eğitim programlarına, gerek mesleki gerekse kişisel bilgimi geliştirebileceği için katılıyorum.	28,5	77	50,0	135	11,9	32	8,1	22	1,5	4	3,95	,92
14.Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin istekliliğinin, programın amacına ulaşmasını sağladığını düşünüyorum.	22,2	60	52,6	142	15,6	42	7,4	20	2,2	6	3,85	,92
15.Hizmetiçi eğitim programlarına, hizmet öncesi dönemdeki eksikliklerimi tamamlayıp kendimi yenileyebileceğime inandığım için katılıyorum.	16,3	44	52,2	141	14,8	40	13,7	37	3,0	8	3,65	1,00
16.Hizmetiçi eğitim programlarına, beni diğer öğretmen arkadaşlarımdan daha donanımlı kılacağı için katılıyorum.	14,8	40	42,6	115	18,9	51	19,3	52	4,4	12	3,44	1,09
17.Hizmetiçi eğitim programları sonunda aldığım sertifikaların, maddi katkısının olacağını düşündüğüm için katılıyorum.	6,3	17	21,9	59	13,0	35	43,0	116	15,9	43	2,59	1,17
18.Hizmetiçi eğitim programlarına, bir üst göreve atanmamda etkili olacağını düşündüğüm için katılıyorum.	10,4	28	28,5	77	17,0	46	30,4	82	13,7	37	2,91	1,24
Genel Ortalama											3,40	,70

Tablo 11 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katılma istekliliği ile ilgili maddeleri çoğunlukla ($\bar{X} = 3,40$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde nitelendirdikleri görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katılma istekliliğini gösteren tablodaki maddeler incelendiğinde “Hizmetiçi eğitim programlarına, gerek mesleki gerekse kişisel bilgimi geliştirebileceği için katılıyorum.” maddesine % 50,0 oranında ($\bar{X} = 3,95$) “katılıyorum” cevabı ile “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin istekliliğinin, programın amacına ulaşmasını sağladığını düşünüyorum.” maddesi için öğretmenlerin % 52,6’ sı ($\bar{X} = 3,85$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programlarına, hizmet öncesi dönemdeki eksikliklerimi tamamlayıp kendimi yenileyebileceğime inandığım için katılıyorum.” maddesine öğretmenlerin % 52,2’ si ($\bar{X} = 3,65$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programlarına, beni diğer öğretmen arkadaşlarımdan daha donanımlı kılacağı için katılıyorum.” maddesine öğretmenlerin % 42,6’ sı ($\bar{X} = 3,44$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programları sonunda aldığım sertifikaların, maddi katkısının olacağını düşündüğüm için katılıyorum.” maddesine öğretmenlerin % 43,0’ sı ($\bar{X} = 2,59$) “katılmıyorum” cevabını vererek “zayıf” bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programlarına, bir üst göreve atanmamda etkili olacağını düşündüğüm için katılıyorum.” maddesine öğretmenlerin % 30,4’ ü ($\bar{X} = 2,91$) “katılmıyorum” cevabını vererek “zayıf” bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

Eyecisoy (2014), yaptığı araştırmada hizmetiçi eğitim etkinliklerinin istekliliğiyle ilgili ifadelerin geneline “katılıyorum” düzeyinde bir sonuca ulaşmıştır. Bu boyutla ilgili olarak araştırmamızla ortak bir sonuç tespit edilmiştir. Araştırmamızda öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine isteklilik açısından iyi düzeyde oldukları belirlenmiştir. Bunun sebebi olarak bölgesel faktörler, öğretmenlerin hizmet yılında geçirdiği süreler,

idarecilerin hizmetiçi eğitim etkinliklerini uygulayış biçimi veya öğretmenlerin mesleki güncellenebilme ihtiyacı gösterilebilir.

Uçar ve İpek'in (2006) yaptıkları araştırmada hizmetiçi eğitimin istekliliği boyutunda ölçtükleri "hizmetiçi eğitim faaliyetlerine, beni alanımda geliştireceğine inandığım için katılıyorum" ifadesine öğretmenlerin "kararsız" yani orta düzeyde katıldıklarını tespit etmişlerdir. Araştırmamızda bu boyutta yer alan "Hizmetiçi eğitim programlarına, gerek mesleki gerekse kişisel bilgimi geliştirebileceği için katılıyorum." ifadesine ise "katılıyorum" düzeyinde bir görüş belirtildiği tespit edilmiştir. Sadece bu maddelerden hareketle bu konuyla ilgili elde edilen bulguların birbirleriyle uyuşmadığını söyleyebiliriz. Bu farklılığa bölgesel gereksinimlerin oluşturduğu eğitsel yaşantılar, öğretmenlerin hizmetiçi eğitime bakış açılarının gönüllülük esası temelinde yapılandırılmaya çalışılması gibi olgusal durumlar neden olarak gösterilebilir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dördüncü alt problemi "*Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının yeterliliği ile ilgili görüşleri nelerdir?*" olarak tespit edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 12' de gösterilmiştir." olarak tespit edilmiştir.

Tablo 12. Hizmet İçi Eğitimin Yeterliliği ile İlgili Bulgular

Hizmetiçi Eğitimin Yeterliliği	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		X̄	ss
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f		
19.Hizmetiçi eğitimi verenler, konusuna hâkimdir.	8,5	23	29,6	80	33,7	91	19,6	53	8,5	23	3,10	1,08
20.Hizmetiçi eğitimin konusuna uygun araç ve gereçler kullanılmaktadır.	3,7	10	31,1	84	29,6	80	25,6	69	10,0	27	2,92	1,05
21.Hizmetiçi eğitimi veren görevliler, modern öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaktadır.	4,4	12	30,7	83	32,6	88	21,9	59	10,4	28	2,97	1,05
22.Hizmetiçi eğitim uygun ortamlarda yapılmaktadır.	5,2	14	37,0	100	29,6	80	20,0	54	8,1	22	3,11	1,04
23.Hizmetiçi eğitim programı, ulaşım sorunu düşünülerek merkezi bir yerde yapılmaktadır.	11,1	30	53,7	145	16,7	45	12,6	34	5,9	16	3,51	1,04
Genel Ortalama											3,12	,78

Tablo 12 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının yeterliliği ile ilgili maddelere çoğunlukla ($\bar{X} = 3,12$) “kararsızım” cevabını vererek “orta” düzeyde nitelendirdikleri görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının yeterliliği ile ilgili görüşlerini gösteren tablodaki maddeler incelendiğinde “Hizmetiçi eğitimi verenler, konusuna hâkimdir.” maddesine % 33,7 oranında ($\bar{X} = 3,10$) “kararsızım” cevabı ile “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitimin konusuna uygun araç ve gereçler kullanılmaktadır.” maddesi için öğretmenlerin % 31,1’ i “katılıyorum” cevabını vermelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X} = 2,92$) “kararsızım” cevabını vererek “orta” düzeyde bir nitelendirmede buldukları görülmüştür.

“Hizmetiçi eğitimi veren görevliler, modern öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaktadır.” maddesine öğretmenlerin % 32,6’ sı ($\bar{X} = 2,97$) “kararsızım” cevabını vererek “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim uygun ortamlarda yapılmaktadır.” maddesine öğretmenlerin % 37,0’ ü ($\bar{X} = 3,11$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programı, ulaşım sorunu düşünülerek merkezi bir yerde yapılmaktadır.” maddesine öğretmenlerin % 53,7’ si ($\bar{X} = 3,51$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

Elde edilen bu veriler diğer araştırmalarla karşılaştırıldığında ise yeterlilik alt boyutu ile ilgili değerlerin Eyecisoy (2014) ve Kulaz’ın (2013) araştırmasıyla benzer bir sonuca ulaştığı tespit edilmiş olur. Hizmetiçi eğitim etkinliklerini gerçekleştiren görevlilerin alanına hâkim olması, uygun araç gereç kullanması, modern öğretim yöntemlerini işlemesi gibi başlıklarda öğretmenlerin kararsız kaldıkları tespit edilmiştir. Buradan hareketle hizmetiçi eğitim etkinliklerinde görevli olan personellerin de mesleki anlamda gelişmiş bir yapıya ulaşmış olmaları gerektiği söylenebilir.

Çiftçi (2008), yaptığı araştırmada öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili eğitim-öğretim materyalleri, etkinliklerin yapıldığı fiziki ortamlar ve eğitici kadronun uzmanlık durumu yeterliliklerinin “kararsızım” düzeyinde görüş belirtmelerine

sebepler olmuştur. Bu bulgular araştırmamızın hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yeterliliği ile ilgili alt boyutundaki maddelerden sadece eğitici kadronun uzmanlık durumuyla ilgili bulgusuyla uyuşmaktadır. Çiftçi (2008)' nin eğitim-öğretim materyalleri ve hizmetiçi eğitimlerin yapıldığı fiziki ortamlarla ilgili bulguları araştırmamızın bu maddelere karşılık gelen bulgularıyla (20 ve 23. maddeler) uyuşmamaktadır.

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın beşinci alt problemi “*Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarından beklentileri ile ilgili görüşleri nelerdir?*” olarak tespit edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 13’ de gösterilmiştir.

Tablo 13. Hizmet İçi Eğitimden Beklentiler ile İlgili Bulgular

Hizmetiçi Eğitim Programından Beklentiler	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		X	ss
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f		
24. Hizmetiçi eğitim programları ihtiyaç duyduğum konularda olmalıdır.	54,8	148	40,0	108	2,6	7	1,9	5	0,7	2	4,46	,70
25. Hizmetiçi eğitimi veren eğitici kadro, alanında uzman olmalıdır.	55,2	149	37,8	102	4,4	12	1,9	5	0,7	2	4,44	,73
26. Hizmetiçi eğitim programları uygun zamanlarda yapılmalıdır.	58,5	158	33,0	89	3,7	10	3,3	9	1,5	4	4,43	,83
27. Hizmetiçi eğitim programları sonunda kazandığım bilgi ve becerileri uygulama fırsatı bulmalıyım.	54,1	146	37,0	100	3,7	10	3,3	9	1,9	5	4,38	,85
28. Hizmetiçi eğitim programlarına katıldığım için ödüllendirilmeliyim.	31,9	86	27,0	73	21,9	59	14,1	38	5,2	14	3,66	1,20
29. Hizmetiçi eğitim programları, değişen ve gelişen eğitim sistemine uyumunu sağlamalıdır.	56,3	152	34,1	92	4,8	13	3,0	8	1,9	5	4,40	,85
Genel Ortalama											4,29	,61

Tablo 13 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarından beklentileriyle ilgili maddelere çoğunlukla ($\bar{X} = 4,29$) “kesinlikle katılıyorum” cevabını vererek “çok iyi” düzeyde nitelendirdikleri görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarından beklentileri ile ilgili görüşlerini gösteren tablodaki maddeler incelendiğinde “Hizmetiçi eğitim programları ihtiyaç duyduğum konularda olmalıdır.” maddesine % 54,8 oranında ($\bar{X} = 4,46$) “kesinlikle katılıyorum” cevabı ile “çok iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitimi veren eğitici kadro, alanında uzman olmalıdır.” maddesi için öğretmenlerin % 55,2’ si ($\bar{X} = 4,44$) “kesinlikle katılıyorum” cevabını vererek “çok iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programları uygun zamanlarda yapılmalıdır.” maddesine öğretmenlerin % 58,5’ i ($\bar{X} = 4,43$) “kesinlikle katılıyorum” cevabını vererek “çok iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programları sonunda kazandığım bilgi ve becerileri uygulama fırsatı bulmalıyım.” maddesine öğretmenlerin % 54,1’ i ($\bar{X} = 4,38$) “kesinlikle katılıyorum” cevabını vererek “çok iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programlarına katıldığım için ödüllendirilmeliyim.” maddesine öğretmenlerin % 31,9’ u “kesinlikle katılıyorum” demelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X} = 3,66$) “katılıyorum” cevabını vererek “iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programları, değişen ve gelişen eğitim sistemine uyumunu sağlamalıdır.” maddesine öğretmenlerin % 56,3’ ü ($\bar{X} = 4,40$) “kesinlikle katılıyorum” cevabını vererek “çok iyi” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

Yapılan araştırmalara bakıldığında hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklentilerin oldukça ciddi bir düzeyde olduğunu söylenebilir. Kızılarıslan (2012), Kıranlı ve Yıldırım (2014), Ersoy (1996), Ekinci ve Yıldırım (2009), Azar ve Karaali (2004) ve Baştürk (2012) tarafından yapılan araştırmalar da aynı sonucu destekler niteliktedir. Bu ortak bulgulara bakarak öğretmenlerin genel olarak mezun oldukları bilgi birikimlerinin, zamanın eğitim-öğretim yaşantısına uyması gerektiği noktasında ortak bir fikre sahip olduklarını söylenebilir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin lisans sonrası dönemden

başlayarak meslek hayatı boyunca sürekli bir şekilde öğretmeni güncelleme işlevinin bu sonuçlarla benimsenmiş olduğu ifade edilebilir.

Hizmetiçi eğitim etkinliklerinin beklenti boyutuyla ilgili verilerine genel olarak bakıldığında oldukça yüksek bir katılım oranı görülmektedir. Eyecisoy' un (2014) yaptığı araştırmanın beklenti boyutuyla hemen hemen aynı sonucun elde edildiği bu çalışmada öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklentilerinin oldukça yüksek bir düzeyde olduğu söylenebilir. Buradan hareketle de hâlihazırdaki hizmetiçi eğitim etkinliklerinin öğretmenlerin ihtiyaçlarını yeteri kadar gideremediği de söylenebilir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın altıncı alt problemi “*Sınıf Öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının sorunları ile ilgili görüşleri nelerdir?*” olarak tespit edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 14’ de gösterilmiştir.

Tablo 14. Hizmet İçi Eğitim Programlarının Sorunları ile İlgili Bulgular

Hizmetiçi Eğitim Programlarının Sorunları	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum		\bar{X}	ss
	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f		
30. Hizmetiçi eğitim programı, ihtiyaçlarımı karşılamadı.	13,0	35	31,1	84	25,9	70	28,5	77	1,5	4	2,74	1,05
31. Hizmetiçi eğitim programı, meslek hayatıma bir katkı sağlamadı.	7,8	21	23,0	62	18,5	50	46,7	126	4,1	11	3,16	1,07
32. Hizmetiçi eğitimi veren eğitici kadro, alanına hâkim değildi.	11,5	31	22,6	61	30,4	82	30,7	83	4,8	13	2,94	1,08
33. Hizmetiçi eğitim programları, uygun zamanlarda yapılmadığı için çok istememe rağmen katılamadım.	12,2	33	27,0	73	24,8	67	31,5	85	4,4	12	2,88	1,11
34. Hizmetiçi eğitim programı, uygun yerlerde yapılmadığı için çok istememe rağmen katılamadım.	11,1	30	24,4	66	19,3	52	39,6	107	5,6	15	3,04	1,14
35. Hizmetiçi eğitim programına zorunlu katıldığım için verimli olmadı.	12,2	33	27,4	74	20,7	56	35,2	95	4,4	12	2,92	1,13
36. Hizmetiçi eğitim programının yapıldığı fiziki ortam (sınıf, bina, ısınma, soğutma vb.) yeterli değildi.	11,5	31	25,2	68	19,3	52	37,8	102	6,3	17	3,02	1,15
Genel Ortalama											2,96	,70

Tablo 14 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının sorunları ile ilgili maddelere genel olarak ($\bar{X} = 2,96$) “kararsızım” cevabını vererek “orta” düzeyde nitelendirdikleri görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının sorunları ile ilgili görüşlerini gösteren tablodaki maddeler incelendiğinde “Hizmetiçi eğitim programı, ihtiyaçlarımı karşılamadı.” maddesine % 31,1 oranında “katılıyorum” cevabını vermelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X} = 2,74$) “kararsızım” cevabı ile “orta” düzeyde bir nitelendirmede buldukları görülmüştür.

“Hizmetiçi eğitim programı, meslek hayatıma bir katkı sağlamadı.” maddesi için öğretmenlerin % 46,7’ si “katılmıyorum” cevabını vermelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X}= 3,16$) “kararsızım” cevabı ile “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitimi veren eğitici kadro, alanına hâkim değildi.” maddesine öğretmenlerin % 30,7’si “katılmıyorum” düzeyinde cevap vermelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X} = 2,94$) “kararsızım” cevabı ile “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programları, uygun zamanlarda yapılmadığı için çok istememe rağmen katılamadım.” maddesine öğretmenlerin % 31,5’ i “katılmıyorum” cevabını vermelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X} = 2,88$) “kararsızım” cevabı ile “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programı, uygun yerlerde yapılmadığı için çok istememe rağmen katılamadım.” maddesine öğretmenlerin % 39,6’ sı “katılmıyorum” cevabını vermelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X}= 3,04$) “kararsızım” cevabı ile “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programına zorunlu katıldığım için verimli olmadı.” maddesine öğretmenlerin % 35,2’ si “katılmıyorum” cevabını vermelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X} = 2,92$) “kararsızım” cevabı ile “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

“Hizmetiçi eğitim programının yapıldığı fiziki ortam (sınıf, bina, ısınma, soğutma vb.) yeterli değildi.” maddesine öğretmenlerin % 37,8’ i “katılmıyorum” cevabını vermelerine rağmen istatistiksel olarak ($\bar{X} = 3,02$) “kararsızım” cevabı ile “orta” düzeyde bir nitelendirmede bulunmuşlardır.

Hizmetiçi eğitim etkinliklerindeki sorunları tespit etmeye yönelik hazırlanan bu alt boyutta elde edilen veriler, Eyecisoy (2014), Kızılarıslan (2012) ve Kulaz (2013) tarafından yapılan araştırmalarda hizmetiçi eğitimin sorunlarıyla ilgili ortak bir görüş birliğinin olduğunu göstermiştir. Mesleki anlamda güncellenebilme zorunluluğunun benimsenmemesi, mevcut hizmetiçi etkinliklerinin etkin bir şekilde verilememesi, fiziki şartların yeterince iyileştirilmiş olmaması, görevli personellerin mesleki alanlarına hâkim olamaması gibi ortak bulgular söylenebilir.

Uçar ve İpek'in (2006) yaptıkları araştırmada “hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde görevlendirilecek öğretmenler alanında uzman kişiler arasından seçilmemektedir” ifadesine “biraz” düzeyinde bir katılımı tespit etmişlerdir. Bu araştırmada ve Eyecisoy'un (2014) yaptığı araştırmada ise “Hizmetiçi eğitimi veren eğitici kadro, alanına hâkim değildi.” maddesine “kararsız” düzeyinde bir katılımın olduğu görülmektedir. Bu araştırmalardaki hizmetiçi eğitim etkinliklerinin sorunlarıyla ilgili tespit edilen değerlendirmelerin birbirleriyle uyduğu söylenebilir. Buradaki tekil bulgulara bağlı olarak öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerini sunan personellerin yeterliliğiyle ilgili olumsuz bir görüş geliştirdikleri söylenebilir. Bunun sebebi olarak hizmetiçi eğitim etkinliklerini sunmak veya uygulamak üzere hazırlayan eğitimcilerin, katılımcı öğretmenlerden akademik ve mesleki açıdan ayırt edici bir özelliklerinin bulunmaması gösterilebilir.

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın yedinci alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları cinsiyete göre değişmekte midir?*” olarak ifade edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 15’ te gösterilmiştir.

Tablo 15. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Z	P	Mann-Whitney U
Gereklilik	Kadın	144	133,59	-,438	,661	8797,0
	Erkek	126	137,68			
Etkinlik	Kadın	144	127,48	-1,807	,071	7917,5
	Erkek	126	144,66			
İsteklilik	Kadın	144	137,03	-,347	,729	8851,0
	Erkek	126	133,75			
Yeterlilik	Kadın	144	132,38	-,705	,481	8622,5
	Erkek	126	139,07			
Beklenti	Kadın	144	143,11	-1,724	,085	7976,5
	Erkek	126	126,81			
Sorun	Kadın	144	132,61	-,651	,515	8656,0
	Erkek	126	138,80			
Genel	Kadın	144	133,67	-,412	,681	8808,5
	Erkek	126	137,59			

Cinsiyet değişkeni açısından sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerinin farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmek için Mann Whitney-U testi uygulanmıştır.

Tablo 15’ te verilen sonuçlar incelendiğinde araştırmanın gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre herhangi bir farklılaşma tespit edilememiştir ($p>0,05$). Bir başka ifadeyle kadın ve erkek öğretmenlerin gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun alt boyutlarıyla ilgili görüşlerinin birbirine yakın bir düzeyi temsil ettiği söylenebilir.

Demirtaş (2008), Karasolak, Tanrıseven ve Konokman (2013), Gültekin ve Çubukçu (2008), Sarıgöz (2011), Kızıllar (2012), Kulaz (2013,) Çiftçi (2008), Akbaş ve Uzunöz (2012), Ulus (2009), Aydınalp (2008), Özkan (2010), Çelen, Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu (2016), Gönen ve Kocakaya (2006), Eyecisoy (2014), Gültekin, Çubukçu ve Dal (2010), Şahin (2013), Büyükcan (2008), Büyükcan (2008), Karaca (2010) ve Gül (2008) tarafından yapılan hizmetiçi eğitim ile ilgili çalışmalarda da benzer bulgular tespit edilerek cinsiyet değişkenine göre istatistiksel bir farklılaşmanın görülmediği belirlenmiştir.

Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak Çelikkalek’in (2012) araştırmasında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak kadınların lehine bir farklılık, Yıldız, Sarıtepeci ve Seferoğlu ‘nun (2013) araştırmasında cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak erkeklerin lehine bir farklılık tespit edilmiştir.

Doğan (2009), yaptığı çalışmada “hizmetiçi eğitim öğretmenlerinin mesleki bilgi ve becerilerini arttırmaktadır” ve “hizmetiçi eğitim sistemde etkililiği ve verimi arttırmaktadır” maddelerine verilen puanların cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak farklılaştığını tespit etmiştir. Bu maddelere erkeklerin kadınlara göre daha olumlu yaklaştıkları söylenebilmektedir. Diğer bir çalışmada ise Çelikkalek (2012) “hizmetiçi eğitimde eğitici, verilen süreyi etkili ve verimli kullanmaktadır” maddesini cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bulmuştur. Bu farklılaşmanın kadınların lehine olduğunu tespit etmiştir.

4.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın sekizinci alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları medeni duruma göre değişmekte*

midir?” olarak ifade edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 16’ da gösterilmiştir. Bu değerlerin analiz edilmesi için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 16. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Medeni Durum	N	Sıra Ortalaması	Z	P	Mann Whitney U
Gereklilik	Evli	137	135,28	-,047	,963	9081,0
	Bekâr	133	135,72			
Etkinlik	Evli	137	128,63	-1,470	,141	8169,0
	Bekâr	133	142,58			
İsteklilik	Evli	137	126,65	-1,899	,058	7898,0
	Bekâr	133	144,62			
Yeterlilik	Evli	137	124,00	-2,467	,014*	7534,5
	Bekâr	133	147,35			
Beklenti	Evli	137	150,35	-3,196	,001*	7075,5
	Bekâr	133	120,20			
Sorun	Evli	137	125,00	-2,248	,025*	7671,5
	Bekâr	133	146,32			
Genel	Evli	137	128,55	-1,485	,138	8158,0
	Bekâr	133	142,66			

* (p<0,05)

Tablo 16’de verilen Mann Whitney U testiyle ilgili istatistiksel değerler incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin araştırmanın yeterlilik, beklenti ve sorun alt boyutlarındaki görüşlerinin medeni durum değişkenine göre farklılaştığı görülmüştür (p<0,05). Öğretmenlerin evli veya bekâr olması hizmetiçi eğitimin yeterlilik, beklenti ve sorun alt boyutlarındaki görüşlerini değiştirmiştir. Sıra ortalamalarına bakıldığında yeterlilik alt boyutunda bekâr öğretmenlerin lehine bir farklılaşma görülmektedir. Bekâr öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerini evli öğretmenlerden daha fazla yeterli gördükleri söylenebilir. Bu farklılığı göreve yeni başlayan bekâr sınıf öğretmenlerinin hizmet süresi daha fazla olan evli öğretmenlere göre daha donanımlı olarak mezun oldukları olarak açıklanabilir.

Evli sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarından beklentilerinin bekâr öğretmenlere göre daha fazla olmasını yaşantılarının farklılığına bağlayabiliriz. Evli sınıf öğretmenlerinin eğitim – öğretim işlerine yeterince vakit ayıramadıklarından hizmetiçi eğitim programlarından beklentilerinin daha yüksek çıktığı söylenebilir. Bekâr sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının sorunları alt boyutunu daha fazla puanlamalarını mezun oldukları bilgi birikimlerle hizmetiçi eğitim programlarındaki

içeriğin uyuşmamasından kaynaklı olduğunu söyleyebiliriz. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinliklerinin gereklilik, etkinlik ve isteklilik alt boyutlarına ilişkin görüşlerinin medeni durum değişkenine göre herhangi bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Evli ve bekâr öğretmenler birbirlerine yakın düzeyde puanlama yapmışlardır.

Bu araştırmadaki bulgulardan farklı nitelikte sonuçlara ulaşan Kızılarıslan (2012), Kulaz (2013), Özkan (2010), Çelen, Kösterelioğlu ve Kösterelioğlu (2016), Eyecisoy (2014) yaptıkları hizmetiçi eğitim ile ilgili araştırmalarda farklı bulgulara ulaşarak medeni durum değişkenine göre istatistiksel bir sonuca ulaşamamışlardır. Bu bulgulardan farklı olarak Aydınalp (2008) yaptığı araştırmasında medeni durum değişkenine göre hizmetiçi eğitim ile ilgili görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Bu farklılığın evli öğretmenlerin lehine olduğu görülmüştür.

4.9. Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın dokuzuncu alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları yaşa göre değişmekte midir?*” olarak ifade edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 17’ de gösterilmiştir. Bu değerlerin analiz edilmesi için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 17. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Yaş Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Yaş	N	Sıra Ortalaması	Z	P	Mann Whitney U
Gereklilik	30 yaş (-)	151	130,67	-1,168	,243	8255,0
	31 yaş (+)	119	141,63			
Etkinlik	30 yaş (-)	151	139,63	-,980	,327	8361,0
	31 yaş (+)	119	130,26			
İsteklilik	30 yaş (-)	151	142,02	-1,552	,121	8000,5
	31 yaş (+)	119	127,23			
Yeterlilik	30 yaş (-)	151	139,47	-,945	,345	8385,0
	31 yaş (+)	119	130,46			
Beklenti	30 yaş (-)	151	123,06	-2,972	,003*	7105,5
	31 yaş (+)	119	151,29			
Sorun	30 yaş (-)	151	142,20	-1,591	,112	7973,5
	31 yaş (+)	119	127,00			
Genel	30 yaş (-)	151	138,18	-,634	,526	8580,5
	31 yaş (+)	119	132,11			

* (p<0,05)

Tablo 17’ de verilen istatistiksel değerler incelendiğinde hizmetiçi eğitim programlarının gerekliliği, etkinliği, istekliliği, yeterliliği ve sorunları alt boyutlarıyla ilgili görüşlerin yaş değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Sınıf retmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklentileriyle ilgili alt boyutunun ise yaş değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaştığı görülmüştür ($p<0,05$). Sıra ortalamalarına bakıldığında 31 yaş ve üzeri sınıf retmenlerinin 30 yaş ve altı sınıf retmenlerine göre hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklentilerinin daha fazla olduğu söylenebilir. Bu farklılık 31 yaş ve üzeri sınıf retmenlerinin sürekli değişim halinde bulunan eğitim-üretim atmosferini yakalamak isteyerek zamanın gerisinde kalmak istemeyişleri olarak yorumlanabilir.

31 yaş ve üzeri sınıf retmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına olan ihtiyaçlarının daha fazla olduğunu, eğitimi veren eğitici kadronun alanında yeterli olması gerektiğini düşündükleri, hizmetiçi eğitim programlarına katılım sağlandığı için ödüllendirmenin yapılması gerektiğini düşündükleri, bu yaş grubu sınıf üretmenleri için hizmetiçi eğitim programlarının daha uygun zamanlarda yapılmasının önemli olduğu söylenebilir.

Eyecisoy (2014), Gl (2008), Kulaz (2013) ve Demirtaş’ın (2008) yaptıkları çalışmalarda hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak yaş değişkenine göre istatistiksel olarak herhangi bir farklılaşma görülmemiştir. Bu yönüyle bu araştırmanın hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklenti boyutuyla ilgili bulgularla uyulaşmadığı söylenebilir.

Doğan’ın (2009) yaptığı araştırmada sadece “Hizmetiçi eğitim retmenlerin mesleki bilgi ve becerilerini arttırmaktadır.” maddesi yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmıştır. Bu maddeye 25-30 yaş aralığında bulunan üretmenler 31-35, 36-40, 41 ve üstü yaş aralığındaki retmenlerden daha az katılmışlardır. Sezer’in (2006) yaptığı çalışmada 31-40 yaş aralığındaki üretmenler 21-30 yaş aralığındaki retmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinliklerini daha olumlu karşıladıklarını belirtmişlerdir. Aydınalp ’in (2008) hazırladığı araştırmada hizmetiçi eğitim ile ilgili yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu araştırmaya göre 36-45 ve 46 üstü yaş aralığında bulunan üretmenler 25-30 yaş aralığında bulunan retmenlere göre daha olumlu bir yaklaşım içerisinde değerlendirme yapmışlardır.

4.10. Onuncu Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın onuncu alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları eğitim düzeyine göre değişmekte midir?*” olarak ifade edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 18’ de gösterilmiştir.

Tablo 18. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Eğitim Kademesi	N	Sıra Ortalaması	X ²	P	Mann Whitney U
Gereklilik	Lisans	264	135,62	-,167	,867	761,0
	Yüksek Lisans veya Doktora	6	130,33			
Etkinlik	Lisans	264	135,56	-,082	,935	776,5
	Yüksek Lisans veya Doktora	6	132,92			
İsteklilik	Lisans	264	135,32	-,247	,805	745,5
	Yüksek Lisans veya Doktora	6	143,25			
Yeterlilik	Lisans	264	136,31	-1,133	,257	578,5
	Yüksek Lisans veya Doktora	6	99,92			
Beklenti	Lisans	264	136,80	-1,832	,067	448,0
	Yüksek Lisans veya Doktora	6	78,17			
Sorun	Lisans	264	135,65	-,215	,830	751,5
	Yüksek Lisans veya Doktora	6	128,75			
Genel	Lisans	264	136,24	-1,036	,300	596,0
	Yüksek Lisans veya Doktora	6	102,83			

Tablo 18’ de verilen istatistiksel değerler incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik, beklenti ve sorun alt boyutlarıyla ilgili görüşlerinin eğitim kademesi değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Eğitim düzeyinin sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerini farklılaştırmadığı söylenebilir.

Kızıllarslan (2012), hazırladığı araştırmada Almanca öğretmenlerinden doktora mezunu olanların hizmetiçi eğitim ile ilgili görüşlerinin yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere göre; lisans mezunu öğretmenlerin ise yüksekokul mezunu öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim ile ilgili görüşlerinin daha olumlu olduğunu tespit etmiştir. Eğitim

seviyesinin artması hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerin daha olumlu olmasını sağlamaktadır bulgusuyla bu araştırmanın bulgusu örtüşmemektedir.

Çiftçi (2008), yaptığı çalışmada mesleki bilgilere dair hazırlanan hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili müzik öğretmenlerinin eğitim düzeyi değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Buna göre yüksek lisans mezunu müzik öğretmenlerinin eğitim enstitüsünden mezun olan müzik öğretmenlerine göre hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerinin daha olumlu olduğunu tespit etmiştir. Bu bulguların çalışmadaki bulgularla örtüşmediği görülmektedir.

Aydınalp (2008), yaptığı çalışmada hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak eğitim düzeyi değişkenine göre istatistiksel bir farklılık tespit etmiştir. Buna göre yükseköğretim ve lisans mezunu olan öğretmenlerin yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine daha olumlu yaklaştıkları söylenebilir. Benzer bir şekilde Gül (2008) tarafından yapılan çalışmada da küreselleşmenin hizmetiçi eğitime yansımalarına ilişkin öğretmen görüşlerinde eğitim düzeyine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma gerçekleşmiştir. Buna göre ön lisans mezunu olan öğretmenler lisans mezunu olan öğretmenlere göre daha olumlu görüş belirtmişlerdir. Bu iki çalışmadan elde edilen bulgular ile bu araştırmanın bulgusu birbiriyle uyumsuzdur.

Doğan'ın (2009) yaptığı çalışmada “hizmetiçi eğitim, eğitim sisteminde etkililiği ve verimi arttırmaktadır” maddesine verilen puanlamalara bakıldığında eğitim düzeyi değişkenine göre istatistiksel bir farklılık tespit edilmiştir. Bu maddeye ön lisans mezunu olan öğretmenler lisans ve yüksek lisans mezunu olan öğretmenlere göre daha fazla katılmışlardır. Ayrıca Sezer'in (2006) yaptığı çalışmada hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili yüksek lisans mezunu öğretmenlerin lisans mezunu olan öğretmenlere göre daha olumlu görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir.

Demirtaş (2008), Kulaz (2013), Özkan (2010), Uzunöz, Akbaş ve Gençtürk (2012), Eyecisoy (2014) ve Şen (2011) yaptıkları çalışmalarda hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerin eğitim düzeylerine göre farklılaşmadıklarını tespit etmişlerdir. Bu bulgular ile araştırmanın eğitim düzeyi değişkenine ait bulgular birbiriyle örtüşmektedir.

4.11. On Birinci Alt Problemlerle İlgili Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on birinci alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları hizmet süresine göre değişmekte midir?*” olarak ifade edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 19’ da gösterilmiştir. Bu değerlerin analiz edilmesi için Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır.

Tablo 19. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Öğretmenlerin Hizmet Süresi Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Hizmet Süresi	N	Sıra Ortalaması	X ²	df	P
Gereklilik	1 – 5 yıl	137	134,22	,099	2	,952
	6 – 10 yıl	78	136,03			
	10 yıl (+)	55	137,95			
Etkinlik	1 – 5 yıl	137	136,46	,835	2	,659
	6 – 10 yıl	78	129,46			
	10 yıl (+)	55	141,67			
İsteklilik	1 – 5 yıl	137	143,20	3,030	2	,220
	6 – 10 yıl	78	124,48			
	10 yıl (+)	55	131,94			
Yeterlilik	1 – 5 yıl	137	134,99	,038	2	,981
	6 – 10 yıl	78	136,94			
	10 yıl (+)	55	134,73			
Beklenti	1 – 5 yıl	137	127,32	3,921	2	,141
	6 – 10 yıl	78	138,81			
	10 yıl (+)	55	151,18			
Sorun	1 – 5 yıl	137	142,38	2,244	2	,326
	6 – 10 yıl	78	129,94			
	10 yıl (+)	55	126,24			
Genel	1 – 5 yıl	137	138,79	,818	2	,664
	6 – 10 yıl	78	128,87			
	10 yıl (+)	55	136,71			

Hizmet süresi değişkeni açısından sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerini tespit etmek için Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Tablo 19’ da verilen istatistiksel değerler incelendiğinde öğretmenlerin hizmet süresi değişkenine göre hizmetiçi eğitim programlarının gerekliliği, etkinliği, istekliliği, yeterliliği, beklenti ve sorunlarıyla ilgili görüşlerinde istatistiksel olarak bir farklılaşma tespit edilememiştir ($p>0,05$). Bir başka ifadeyle öğretmenlerin hizmet sürelerinin değişmesi hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerine yansımadağı söylenebilir.

Çelikkilek (2012) yaptığı araştırmada çalışma yılı 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin, çalışma yılı 6-10, 11-15, 16 ve üstü yıl olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerinin daha yüksek puanlı olduğunu tespit etmiştir. Büyükcan (2008), yaptığı araştırmada çalışma yılı 16 ve üzeri olan öğretmenlerin, çalışma yılı 0-7 ve 8-15 yıl arasında olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine daha fazla duyarlı olduklarını tespit etmiştir. Sezer (2006), yaptığı araştırmada çalışma yılı 11-20 yıl arasında olan öğretmenlerin, çalışma yılı 1-10 yıl arasında olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak daha fazla olumlu görüşe sahip olduklarını tespit etmiştir. Aydınalp (2008), yaptığı araştırmada mesleki olarak çalışılan zaman değişkeninin artmasıyla hizmetiçi eğitim etkinliklerine olan tutumların da olumlu bir şekilde değiştiğini tespit etmiştir. Eyecisoy (2014), yaptığı araştırmasında hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak beklenti boyutunda çalışma yılı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. Bu farklılığa göre çalışma yılı 5-6 yıl arasında olan öğretmenler, çalışma yılı 15 ve üzeri yıl olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine daha olumlu bir düzeyde yaklaşmaktadırlar. Korkmaz ve Demir'in (2012) yaptıkları araştırmada ise MEB hizmetiçi eğitimleri ile ilgili bilgi ve iletişim teknolojileriyle ilgili tutumlarında 1-10 yıl arasında çalışmış olan öğretmenlerin 21 ve üstü yıl çalışmış öğretmenlere göre daha olumlu görüşlere sahip olduklarını tespit etmiştir. Gültekin, Çubukçu ve Dal (2010), yaptıkları araştırmada çalışma yılı süresi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin, çalışma yılı 6-10 yıl arasında olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine daha fazla gereksinim duyduklarını tespit etmişlerdir. Yıldız, Sarıtepeci ve Seferoğlu (2013), yaptıkları araştırmada çalışma yılı 11-15 yıl arasında olan öğretmenlerin, çalışma yılı 26 ve üstü yıl olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinliklerini mesleki gelişimlerini arttırmak için daha fazla önemsediklerini tespit etmişlerdir. Sarıgöz (2011), yaptığı araştırmada hizmet süresi 1-10 yıl arasında olan öğretmenlerin, hizmet süresi 11-20 yıl arasında olan öğretmenlere; hizmet süresi 21-30 yıl arasında olan öğretmenlerin, hizmet süresi 11-20 yıl arasında olan öğretmenlere göre; hizmet süresi 31 yıl üstü olan öğretmenlerin, hizmet süresi 11-20 ve 21-30 yıl arasında olan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak daha olumlu görüşlere sahip olduğunu tespit etmiştir. Çiftçi (2008), yaptığı araştırmada 26 yıl üstü hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerinin, 1-5 yıl ve 6-10 yıl hizmet süresi bulunan sınıf öğretmenlerine göre mesleki gelişmişlikle ilgili olan hizmetiçi eğitim etkinliklerine daha az ihtiyaç duyduklarını tespit etmiştir.

Şen (2011), Karaca (2010), Ulus (2009), Özkan (2010), Karasolak, Tanrıseven ve Konokman (2013), Kulaz (2013), Uzunöz, Akbaş ve Gençtürk (2012), Demirtaş (2008), Gültekin ve Çubukçu (2008), Kızılarıslan (2012) yaptıkları çalışmalarda hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerde hizmet süresi değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit etmemişler ve bu araştırmayla benzer bulgulara ulaşmışlardır. Bu bulgulara dayalı olarak hizmetiçi eğitim programlarının değişen zaman içerisinde güncellenmediği, hem mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin hem de meslekte hizmet süresi açısından deneyim kazanmış öğretmenlerin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerinin birbirine yakın olduğu söylenebilir. Hizmetiçi eğitim programlarının mesleğe yeni başlayan öğretmenlerle; meslekte hizmet süresini arttırmış öğretmenler nezdinde hiçbir şekilde değiştirilmediğini, bir öğretmenin tüm meslek yaşantısı boyunca her zaman birbirinin aynısı hizmetiçi eğitim programlarına muhatap kaldıkları söylenebilir.

4.12. On İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on ikinci alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları hizmetiçi eğitim programlarına katılma sayısına göre değişmekte midir?*” olarak ifade edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 20’ de gösterilmiştir. Bu değerlerin analiz edilmesi için Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır.

Tablo 20. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılma Sayısı Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Katılım Sayısı	N	Sıra Ortalaması	X ²	df	P	Anlamlı Farklılık
Gereklilik	0-4 kez	110	143,45	2,203	2	,332	-
	5-9 kez	94	132,32				
	10 (+) kez	66	126,79				
Etkinlik	0-4 kez	110	151,20	8,244	2	,016*	0-4 / 5-9 0-4 / 10 (+)
	5-9 kez	94	129,05				
	10 (+) kez	66	118,51				
İsteklilik	0-4 kez	110	158,96	16,963	2	,000*	0-4 / 5-9 0-4 / 10 (+)
	5-9 kez	94	118,29				
	10 (+) kez	66	120,90				
Yeterlilik	0-4 kez	110	149,20	6,938	2	,031*	0-4 / 10 (+)
	5-9 kez	94	131,67				
	10 (+) kez	66	118,12				
Beklenti	0-4 kez	110	122,18	5,500	2	,064	-
	5-9 kez	94	143,93				
	10 (+) kez	66	145,70				
Sorun	0-4 kez	110	136,62	,610	2	,737	-
	5-9 kez	94	130,83				
	10 (+) kez	66	140,29				
Genel	0-4 kez	110	150,97	7,486	2	,024*	0-4 / 5-9 0-4 / 10 (+)
	5-9 kez	94	127,19				
	10 (+) kez	66	121,55				

(*= $p<0,05$)

Tablo 20’de verilen Kruskal Wallis H testi sonuçlarına göre hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili gereklilik, beklenti ve sorun alt boyutlarının hizmetiçi eğitim programlarına katılım sayısı değişkenine göre istatistiksel bir farklılaşma göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$). Buna karşın hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili etkinlik, isteklilik ve yeterlilik alt boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0,05$). Bu farklılaşmanın hangi iki grup arasında olduğunu tespit etmek için ikili olarak Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Tablo 20.1 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılma Sayılarının Mann Whitney U Testi ile Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Katılım Sayısı	N	Sıra Ortalaması	Z	P	Mann Whitney U
Etkinlik	0 – 4 kez	110	110,35	-2,060	,039*	4306,0
	5 – 9 kez	94	93,31			
İsteklilik	0 – 4 kez	110	116,31	-3,629	,000*	3651,0
	5 – 9 kez	94	86,34			
Yeterlilik	0 – 4 kez	110	108,48	-1,571	,116	4512,5
	5 – 9 kez	94	95,51			
Genel	0 – 4 kez	110	110,78	-2,168	,030*	4259,0
	5 – 9 kez	94	92,81			

(*= $p<0,05$)

Tablo 20.1’ de hizmetiçi eğitim programlarına 0-4 kez ve 5-9 kez katılmış öğretmenlerin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerindeki farklılaşmayı tespit etmek için Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Tablodaki verileri incelediğimizde öğretmenlerin hizmetiçi eğitim programlarına katılma sayısının hizmetiçi eğitim programlarının yeterliliği ile ilgili alt boyutundaki görüşlerinin 0-4 kez ve 5- 9 kez hizmetiçi eğitim programlarına katılanlar arasında istatistiksel olarak farklılaşmadığı görülür ($p>0,05$). Buna karşın hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili etkinlik ve isteklilik boyutunda istatistiksel anlamda bir farklılaşma belirlenmiştir ($p<0,05$). Alt boyutların genel ortalamasında da bu farklılık görülmüştür. İstatistiksel olarak tespit edilen bu farklılaşmalar sıra ortalamalarına bakıldığında hizmetiçi eğitim programlarına 0 – 4 kez katılanların lehine olarak belirlenmiştir. Bir başka ifadeyle sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katılma sayısının artması hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili etkinlik ve isteklilik alt boyutuyla ilgili olumsuz fikir geliştirmelerine sebep olmuştur denilebilir. Genel ortalamaya baktığımızda ise sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katıldıkça hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili olumsuz görüşlere sahip oldukları söylenebilir. Uygulanan hizmetiçi eğitim programlarının zamanın gereklerini karşılayamadığı veya öğretmenlerin mesleki ilgi ve ihtiyaçlarına göre hazırlanmadığı söylenebilir.

Tablo 20.2 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılma Sayılarının Mann Whitney U Testi ile Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Katılım Sayısı	N	Sıra Ortalaması	Z	P	Mann Whitney U
Etkinlik	5 – 9 kez	94	83,24	-,896	,370	2844,0
	10 (+) kez	66	76,59			
İsteklilik	5 – 9 kez	94	79,45	-,343	,731	3003,5
	10 (+) kez	66	81,99			
Yeterlilik	5 – 9 kez	94	83,66	-1,035	,301	2804,5
	10 (+) kez	66	75,99			
Genel	5 – 9 kez	94	81,88	-,451	,652	2972,0
	10 (+) kez	66	78,53			

Tablo 20.2’ de hizmetiçi eğitim programlarına 5 – 9 kez katılmış öğretmenlerle 10 ve daha fazla katılmış öğretmenlerin görüşleri arasındaki ilişki incelenmiştir. İkili olarak yapılan karşılaştırmalara göre 5 – 9 kez katılan ve 10 (+) kez katılan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim programlarının etkinlik, isteklilik ve yeterlilik alt boyutlarıyla ilgili görüşlerinde istatistiksel olarak bir farklılık tespit edilememiştir ($p>0,05$). Genel ortalamaya bakıldığında da hizmetiçi eğitim programlarına 5 – 9 kez katılan sınıf öğretmenleriyle 10 ve daha fazla sayıda katılan sınıf öğretmenleri arasında istatistiksel olarak herhangi bir farklılaşma görülmemiştir. Birbirine yakın sayıda katılım gösterilen hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili sınıf öğretmenlerinin benzer görüşlere sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 20.3 Hizmet İçi Eğitim Programlarına Katılma Sayılarının Mann Whitney U Testi ile Karşılaştırılması

Alt Boyutlar	Katılım Sayısı	N	Sıra Ortalaması	Z	P	Mann Whitney U
Etkinlik	0 – 4 kez	110	96,35	-2,645	,008	2766,5
	10 (+) kez	66	75,42			
İsteklilik	0 – 4 kez	110	98,15	-3,264	,001	2568,0
	10 (+) kez	66	72,41			
Yeterlilik	0 – 4 kez	110	96,22	-2,609	,009	2780,5
	10 (+) kez	66	75,63			
Genel	0 – 4 kez	110	95,69	-2,416	,016	2839,5
	10 (+) kez	66	76,52			

(*= $p<0,05$)

Tablo 20.3'te de gösterildiği üzere hizmetiçi eğitim programlarına 0 - 4 kez ve 10 (+) kez katılan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim programlarının etkinlik, isteklilik ve yeterlilik alt boyutlarıyla ilgili görüşlerinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma vardır ($p<0,05$). Genel ortalamaya ait sonuçlara bakıldığında bu farklılaşmanın hizmetiçi eğitim programlarına 0 – 4 kez katılan sınıf öğretmenlerinin lehine olduğu görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katıldıkça hizmetiçi eğitim ile ilgili etkinlik, isteklilik ve yeterlilik alt boyutlarıyla ilgili olumsuz görüşlere sahip oldukları söylenebilir. Genel ortalamaya bakıldığında; sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katılım sayısının arttıkça hizmetiçi eğitim programlarından memnun kalmadıkları söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına katılım sayısı arttıkça hizmetiçi eğitim programlarının öğretmenlerin mesleki ilgi ve ihtiyaçlarına göre hazırlanmadığı, mesleki veya kişisel bilgi – birikimini geliştirmediği, güncellenme ihtiyacını karşılamadığı, katılmayanlara göre bir farklılık oluşturmadığı, eğitimi veren eğitici kadronun alanına yeterince hâkim olmadığı, uygun materyallerin kullanılmadığı, modern öğretim yöntem ve tekniklerin uygulanmadığı söylenebilir.

Şahin (2013), yaptığı araştırmada hizmetiçi eğitim etkinliklerine 1-5 kez katılan öğretmenlerin, hizmetiçi eğitim etkinliklerine 6-10 kez katılan öğretmenlere göre daha olumlu görüş geliştirdiklerini tespit etmiştir. Karaca (2010) yaptığı araştırmada hizmetiçi eğitim etkinliklerinin gerekliliği alt boyutunda görüş bildiren öğretmenlerden, hizmetiçi eğitim etkinliklerine 1-3 kez katılan öğretmenlerin, hizmetiçi eğitim etkinliklerine 4-7 kez, 8-12 kez, 12 üstü kez katılan öğretmenlere göre daha olumlu görüş bildirdiklerini belirlemiştir. Gül (2008), yaptığı araştırmada hizmetiçi eğitim etkinliklerine 3-5 kez katılan öğretmenlerin, hizmetiçi eğitime 5 üstü kez katılan öğretmenlere göre hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olarak daha fazla olumlu görüş belirttiklerini tespit etmiştir. Aydınalp (2008), yaptığı araştırmada hizmetiçi eğitim etkinliklerinin alınma sayısının artmasıyla hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerin olumlu bir şekilde artması arasında istatistiksel anlamda farklılıklar tespit etmiştir. Buna göre hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılım sayısı arttıkça hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerin düzeyi de olumlu bir şekilde artacaktır.

Kızıllarslan (2012), Kulaz (2013), Özkan (2010), Eyecisoy (2014), Şen (2011), Sezer (2006) ve Çelikkilek (2012) yaptıkları araştırmalarda öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşlerinin katıldıkları hizmetiçi eğitim sayısına göre istatistiksel olarak herhangi bir anlamlılık göstermediğini tespit etmişlerdir. Bu araştırmada etkinlik, isteklilik ve yeterlilik boyutları hariç diğer alt boyutlarla benzer bulguların elde edildiği söylenebilir.

4.13. On Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on üçüncü alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları öğretmenlik mesleğindeki kadro durumuna göre değişmekte midir?*” olarak ifade edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 21’ de gösterilmiştir. Bu değerlerin analiz edilmesi için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 21. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Öğretmenlerin Meslekteki Kadro Durumu Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Kadro Durumu	N	Sıra Ortalaması	Z	P	Mann Whitney U
Gereklilik	Kadrolu	193	137,86	-,803	,422	6974,5
	Sözleşmeli	77	129,58			
Etkinlik	Kadrolu	193	134,97	-,178	,859	7327,5
	Sözleşmeli	77	136,84			
İsteklilik	Kadrolu	193	131,99	-1,176	,240	6752,5
	Sözleşmeli	77	144,31			
Yeterlilik	Kadrolu	193	137,24	-,582	,560	7094,5
	Sözleşmeli	77	131,14			
Beklenti	Kadrolu	193	141,04	-1,858	,063	6362,0
	Sözleşmeli	77	121,62			
Sorun	Kadrolu	193	131,51	-1,332	,183	6660,5
	Sözleşmeli	77	145,50			
Genel	Kadrolu	193	135,35	-,048	,961	7402,5
	Sözleşmeli	77	135,86			

Tablo 21’ de verilen istatistiksel değerler incelendiğinde hizmetiçi eğitim programlarının alt boyutlarıyla ilgili görüşlerin öğretmenlikteki kadro durumuna göre farklılaşmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Sınıf öğretmenlerinin kadrolu veya sözleşmeli olmasının hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerini değiştirmedeği söylenebilir.

4.14. On Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın on dördüncü alt problemi “*Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinin puan ortalamaları çalışılan okulun bulunduğu yere göre değişmekte midir?*” olarak ifade edilmiştir. Bu alt problemle ilgili veriler Tablo 22’ de gösterilmiştir. Bu değerlerin analiz edilmesi için Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 22. Hizmet İçi Eğitim Programlarıyla İlgili Puan Ortalamalarının Çalışılan Okulun Bulunduğu Yer Değişkenine İlişkin Bulguları

Alt Boyutlar	Çalışılan Okulun Bulunduğu Yer	N	Sıra Ortalaması	Z	P	Mann Whitney U
Gereklilik	Köy Okulu	97	129,24	-1,007	,314	7783,0
	İlçe Merkez Okulu	173	139,01			
Etkinlik	Köy Okulu	97	132,92	-,407	,684	8140,5
	İlçe Merkez Okulu	173	136,95			
İsteklilik	Köy Okulu	97	131,75	-,593	,553	8027,0
	İlçe Merkez Okulu	173	137,60			
Yeterlilik	Köy Okulu	97	125,85	-1,528	,127	7454,0
	İlçe Merkez Okulu	173	140,91			
Beklenti	Köy Okulu	97	139,12	-,574	,566	8039,5
	İlçe Merkez Okulu	173	133,47			
Sorun	Köy Okulu	97	148,53	-2,058	,040*	7126,5
	İlçe Merkez Okulu	173	128,19			
Genel	Köy Okulu	97	133,78	-,270	,787	8224,0
	İlçe Merkez Okulu	173	136,46			

***(P<0,05)**

Tablo 22’ de verilen istatistiksel değerler incelendiğinde hizmetiçi eğitim programlarının alt boyutlarıyla ilgili görüşlerin gereklilik, etkinlik, isteklilik, yeterlilik ve beklenti alt boyutlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür ($p>0,05$). Buna karşın hizmetiçi eğitim programlarının sorunları alt boyutunda istatistiksel bir farklılaşma görülmüştür

($p<0,05$). Sıra ortalamalarına bakıldığında bu farklılaşmanın köy okulunda çalışan sınıf öğretmenlerinin lehine olduğu görülmektedir. Bu bulgular ışığında köy okullarında çalışan sınıf öğretmenlerinin ulaşım veya iletişim ile ilgili yaşadıkları problemlerden dolayı hizmetiçi eğitim programlarının sorun alt boyutuyla ilgili olarak ilçe merkezde çalışan sınıf öğretmenlerine göre daha duyarlı oldukları söylenebilir.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle ulaşılan sonuçlar ve bu sonuçlara getirilen öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenleri genel olarak hizmetiçi eğitim etkinliklerinin sürekli olarak değişen ve gelişen hem eğitim anlayışları hem de bilimsel-teknolojik değişimler hakkında bilgi verdiğini belirtmişlerdir. Bu açıdan hizmetiçi eğitim etkinliklerinin gerekli olduğunu vurgulamışlardır. Ancak hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yeterince etkin olmadığını belirterek programlara katılan öğretmenlerin ödüllendirilmesini veya katılım için öğretmenlere teşvik verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma konusunda istekli oldukları ancak hizmetiçi eğitim programlarının yeterliliği konusunda kararsız kaldıkları tespit edilmiştir. Bunun nedeni olarak mevcut hizmetiçi eğitim etkinliklerinin yeterince cazip bir şekilde verilememesi, uygun ortamların kullanılamaması, modern yöntem ve tekniklerin süreç içerisinde hayata geçirilememesi, hizmetiçi eğitim etkinliklerini veren görevli personellerin alanlarına hâkim olmaması gibi durumlar sıralanabilir. Araştırmada en yüksek katılım oranının tespit edildiği alt boyut olan hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklenti düzeyinin “kesinlikle katılıyorum” olması, öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerinin mevcut sıkıntılar giderilince gerçekçi bir şekilde amacına ulaşacağına inandığını göstermektedir. Öğretmenlerin ihtiyaç duyduğu konuların tespit edilerek bu alanlarla ilgili hizmetiçi eğitim etkinliklerinin hazırlanması, hizmetiçi eğitim etkinliklerini veren görevli personellerin alanına hâkim olması, hizmetiçi eğitim etkinliklerinin uygun ortamlarda yapılması gibi beklentilerin giderilmesi öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklentileriyle ilgili düşünceleri arasında sayılmaktadır.

1. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili puan ortalamaları cinsiyetlerine göre farklılaşmamıştır ($p>0,05$). Kadın ve erkek öğretmenlerin puan ortalamaları birbirine yakın bulunmuştur.
2. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili puan ortalamaları medeni durum değişkenine göre bazı farklılaşmalara sebep olmuştur. Buna göre hizmet içi eğitim programlarının gereklilik, etkinlik ve isteklilik alt

boyutlarıyla ilgili istatistiksel bir farklılaşma görülmemiştir ($p>0,05$). Buna karşın hizmetiçi eğitim programlarının yeterlilik, beklenti ve sorun alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur ($p<0,05$). Bu farklılaşma yeterlilik ve sorun alt boyutlarında bekâr öğretmenlerin lehine iken; beklenti alt boyutunda evli öğretmenlerin lehine olduğu belirlenmiştir. Evli öğretmenlerin mesleki gelişmeleri veya değişimleri takip edecek zaman bulamamalarının bu farklılığı meydana getirdiği söylenebilir. Evli öğretmenler mesleki olarak oluşan bu boşluğu hizmetiçi eğitim programlarının doldurmasını beklemektedirler. Bekâr öğretmenlerin zaman probleminin olmamasından dolayı mevcut hizmetiçi eğitim programlarının uygulanışı ile ilgili daha dikkatli oldukları söylenebilir. Bu bağlamda hizmetiçi eğitim programlarının yeterliliğini veya sorunlarını daha hassas bir şekilde gözleyip değerlendirdikleri söylenebilir.

3. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili puan ortalamaları yaş değişkenine göre sadece hizmetiçi eğitim etkinliklerinden beklentiler alt boyutunda istatistiksel olarak farklılaşmıştır ($p<0,05$). 31 yaş ve üzerindeki sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarından beklenti puan ortalamaları 30 yaş ve altı sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır.
4. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili puan ortalamaları; lisans, yüksek lisans veya doktora mezunu olma değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığa sebep olmamıştır ($p>0,05$)
5. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili puan ortalamaları hizmet süresi değişkenine göre istatistiksel olarak herhangi bir farklılaşmaya sebep olmamıştır ($p>0,05$).
6. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili puan ortalamaları hizmetiçi eğitim programlarına katılma sayısı değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşmaya sebep olmuştur ($p<0,05$). Bu farklılık hizmetiçi eğitim programlarının etkinliği, istekliliği ve yeterliliği alt boyutlarında hizmetiçi eğitim etkinliklerine 0-4 kez katılım sağlayanların lehine olmuştur. Hizmetiçi eğitim programlarına katılım sayısı arttıkça etkinlik, isteklilik ve yeterlilik alt boyutlarıyla ilgili puan ortalamaları düşmüştür. Buna göre hizmetiçi eğitim programlarının içeriğinin değiştirilmemesi, sürekli olarak aynı konuların tekrar edilmesi, öğretmenlerin

ihtiyaçlarına veya beklentilerine uygun içeriklerin üretilmemesi, hizmetiçi eğitim programlarını uygulayan eğitici kadroların alanında uzman olmaması, aynı kişilerin eğitim vermesi, hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin çeşitli yollarla ödüllendirilmemesi gibi nedenler bu farklılığın oluşmasına sebep olmuştur denebilir. Bu bağlamda ise öğretmenlerin lisans mezunu oldukları dönemin bilgi-birikimleriyle mesleki yaşantılarını devam ettirmek zorunda kaldıkları söylenebilir.

7. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili puan ortalamaları sınıf öğretmenlerinin meslekteki kadro durumu değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşmamıştır ($p>0,05$).
8. Sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili puan ortalamaları çalıştıkları okulun bulunduğu yer değişkenine göre istatistiksel olarak farklılaşma oluşturmuştur ($p<0,05$). Bu farklılaşma hizmetiçi eğitim etkinliklerinin sorunları alt boyutunda köy okulları lehine bulunmuştur. Köy okullarında çalışan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamaları ilçe merkez okulunda çalışan sınıf öğretmenlerinin puan ortalamalarından daha yüksek çıkmıştır. Buna bağlı olarak köydeki okullarda çalışan sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının merkez bölgelerde çalışan sınıf öğretmenlerinden farklı olduğu söylenebilir. Bu farklılığın dezavantajlı yerlerde bulunan okullarda görev yapan öğretmenlerin eğitim-öğretimle ilgili yaşadıkları sıkıntılardan kaynaklandığı söylenebilir.

5.2. Araştırmadan Elde Edilen Sonuçlara Göre Öneriler

- I. Sınıf öğretmenleri hizmetiçi eğitim programlarından beklentiler alt boyutuna “kesinlikle katılıyorum” cevabını verdikleri için hizmetiçi eğitim programları öğretmenlerin eğitim-öğretim ihtiyaçları göz önüne alınarak hazırlanmalıdır, hizmetiçi eğitimleri veren eğitici kadro alanında uzman olmalıdır, hizmetiçi eğitim etkinlikleri uygun zaman ve yerlerde yapılmalıdır, hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılım sağlayan öğretmenler ödüllendirilerek teşvik edilmelidir.
- II. Evli sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili beklenti boyutunu; bekâr sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının yeterlilik ve sorun alt boyutunu farklılaştırdıkları göz önüne alınarak medeni duruma göre hizmetiçi eğitim programlarında değişikliklere gidilmelidir.
- III. 31 yaş ve üzerindeki sınıf öğretmenlerinin mesleğe yeni atanan genç öğretmenlerle arasındaki farklılığın artmaması için hizmetiçi eğitim programları günün gerektirdiği eğitim-öğretim donanımlarıyla sunulmalıdır.
- IV. Hizmetiçi eğitim programlarına katılım sayısı artarken sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili görüşlerinin puan ortalamaları düştüğü için hizmetiçi eğitim etkinlikleri öğretmenlerin isteyerek katıldıkları programlar hâline getirilmelidir. Teorik bilgilendirme toplantıları yerine uygulamalı etkinliklerle hazırlanmış bir program olarak düzenlenmelidir.
- V. Köy okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarıyla ilgili yaşadıkları sorunlar tespit edilerek köyde ve ilçe merkezde görev yapan öğretmenler için ayrı ayrı hizmetiçi eğitim programları düzenlenmelidir.

5.3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- I. Bu araştırmada Mardin ili Midyat ilçesi örnek alınarak sınıf öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili görüşleri bazı değişkenler ve boyutlar üzerinden tespit edilmeye çalışılmıştır. Farklı bölgelerde veya farklı branşlarda benzer çalışmalar yapılabilir.
- II. Araştırmanın sonucunda ilde edilen istatistiksel veriler değerlendirilerek tarama ve ilişkisel tarama yöntemi ile bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Benzer şekilde nitel araştırmalar da yapılabilir.
- III. Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle ilgili olan görüşlerinin ihtiyaç analizleri kullanılarak yeni bir program belirme aşamasında sürekli olarak kullanılarak farklı araştırmalar hazırlanabilir.
- IV. Köy okullarında görevde bulunan öğretmenlerin hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarıyla ilgili benzer araştırmalar yapılabilir.
- V. Mesleğe yeni atanan öğretmenlerle meslekteki deneyim sahibi öğretmenlerin hizmetiçi eğitim ihtiyaçlarının tespitiyle ilgili öneri niteliğinde araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akbaş, Y. ve Uzunöz, A. (2012). Trabzon'da Görev Yapmakta Olan Coğrafya Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Yeterliliği İle İlgili Düşünceleri . *Karadeniz İncelemeleri Dergisi* , ISSN: 2146-4642, 189 - 202.
- Altınışık, D. S. (1996). Hizmet İçi Eğitim ve Türkiye'deki Uygulama . *Eğitim Yönetimi Yıl:2 Sayı:3* , 329-348.
- Arslantaş, H. İ. ve Özkan, M. (2013). Eğitim Müfettişlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları . *NWSA-Education Sciences*, 179-192.
- Aydın, D. D. (1987). Bir Hizmet İçi Eğitim Olarak Denetim . *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:2 , 241 - 249.
- Aydın, İ. (2014). *Kamu ve Özel Sektörde Hizmet İçi Eğitim El Kitabı* . Ankara: Pegem Akademi .
- Aydınalp, B. (2008). *Ortaöğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşleri*. İstanbul: T.C. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- Azar, A. ve Karaali, Ş. (2004). Fizik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları . *Milli Eğitim Dergisi Sayı:162*.
- Başaran, İ. E. (1966). *Hizmetiçi Eğitim Araştırması*. Ankara : Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim Birimi Müdürlüğü.
- Baştürk, R. (2012). İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime Yönelik Algı ve Beklentilerinin İncelenmesi . *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 42, 96-107.
- Bucak, B., Yabanova, E. ve Yabanova, U. (2016). Hizmet İçi Eğitimde Teknoloji Uygulamaları Alanının Gelişimi . *Yönetim Bilimleri Dergisi / Journal of Administrative Sciences Cilt/Volume:14 Sayı/N: 27* , 557 - 581.
- Bucak, T. (2011). *İşletmelerde Hizmet İçi Eğitim* . İzmir: İlya İzmir Yayınevi Ticari Yönetim Dizisi: 245 .

- Budak, Y. D. ve Demirel, P. (2003). Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Sayı:33 Kış*, 62 - 81 .
- Büyükcan, Y. (2008). *İlköğretim Okullarındaki Hizmet İçi Eğitim Seminerlerinin Öğretmenlere Yararlılığı*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak , E., Akgün , Ö., Kradeniz , Ş. ve Demirel , F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi .
- Camuzcu, S. ve Duruhan , K. (2011). İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretme-Öğrenme Süreci İle İlgili Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15-29 .
- Can, A. (2016). *Spss ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi* . Ankara: Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti. .
- Canman, D. D. (1979). *Türk Kamu Kesiminde Hizmet İçi Eğitim Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara : Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları No:181.
- Çelen, Ü., Kösterelioğlu, İ. ve Kösterelioğlu, M. (2016). Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime Katılmaya Yönelik Tutum ve Beklentilerine İlişkin Durum Değerlendirmesi. *Journal of Human Science, ISSN:2458-9489 volume:13, Issue:3*, 3696-3710.
- Çeliklelek, E. (2012). *Ticaret Meslek Liselerinde Görev Yapan Meslek Dersi Öğretmenlerinin Katıldığı Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Değerlendirmeleri* . İstanbul : T.C. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi Ve Denetimi A.B.D. Yüksek Lisans Tezi.
- Çevikbaş, Y. R. (2002). *Hizmet İçi Eğitim ve Türk Merkezi Yönetimindeki Uygulaması*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Çiftçi, E. (2008). *Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı Tarafından Müzik Öğretmenlerine Verilen Hizmet İçi Eğitimin İncelenmesi Ve Müzik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi* . Ankara: T.C. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Doktora Tezi.
- Demirtaş, T. Z. (2008). *İlköğretim Okulları Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim İle Kurum İçi İletişim Algıları Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi* . İstanbul: T.C. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.
- DİE, Devlet İstatistik Enstitüsü, T. D. (1997). *Kamu Kurum ve Kuruluşları Hizmet Öncesi ve Hizmetiçi Eğitim İstatistikleri 1995*. Ankara : Devlet İstatistik Enstitüsü Matbaası.
- Doğan, O. (2009). *Hizmetiçi Eğitime Katılımın Eğitim Öğretim Sürecine Etkisi İle İlgili Yönetici Ve Öğretmen Görüşleri* . İstanbul: T.C. Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi .
- EARGED, T. M. (2008). *Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacının Belirlenmesi*. Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Ekdemir, Ş. (1972). *Türkiye'nin Eğitim Sorunu Işığında Kurumlar İçin Hizmet İçi Eğitim Sistematiği*. Ankara: Cihan Matbaası (İller Bankası Eğitim Merkezi Kütüphanesi 7/17/41).
- Ekinci, Ö. ve Yıldırım, A. (2009). İl Eğitim Denetmenleri ve İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Yönelik Beklentileri. *Ege Eğitim Dergisi* 10 (1), 70-91.
- Eraslan, Y. D. (2009). Finlandiya'nın PISA'daki Başarısının Nedenleri: Türkiye İçin Alınacak Dersler. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED) Cilt:3 Sayı:2 Aralık*, 238 - 248.
- Ergin, İ., Akseki , B. ve Deniz, E. (2012). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 11, Sayı:42 , 55 - 66* .

- Ersoy, Y. (1996). Hizmet İçi Eğitim ve Yetiştirme Kursunu Geliştirme Amaçlar ve Matematik Öğretmenlerinin Görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:16*, 151 - 160 .
- Eyecisoy, H. O. (2014). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin, Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri (Denizli İli Örneği). *T.C. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*. Denizli .
- Go, M. F., Monachello, L. ve Baum , T. (1996). *Human Resource Management in the Hospitality Industry* . USA: John Wiley ve Sons Inc .
- Goldhammer, K. ve Taylor, R. (1972). *Career Education Perspective and Promise* . Columbus, Ohio : Charles E. Merril Publishing Company.
- Gönen, Y. D. ve Kocakaya , A. (2006). Fizik Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitimler Üzerine Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37-44.
- Gül, T. (2008). *Küreselleşme Sürecinde Sınıf Öğretmenlerinin Toplumsal Gelişmelere Uyum Sağlaması Açısından Hizmet İçi Eğitimin Önemine İlişkin Algıları*. İzmir: T.C Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Güleç, İ., Çelik, S. ve Demirhan, B. (2012). Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2/3 (Aralık /December 2012) , 34-48.
- Gültekin, M., Çubukçu, Z. ve Dal, S. (2010). İlköğretim Öğretmenlerinin Eğitim-Öğretimle İlgili Hizmetiçi Eğitim Gereksinimleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:29* , 131-152.
- Gültekin, Y. D. ve Çubukçu , Y. (2008). İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşleri. *Sosyal Bilimler Dergisi Sayı:19* , 187-201.
- Güngör, S. K. ve Yıldırım, Y. (2016). Views of School Administrators Related to In-service Training Activities . *Universal Journal of Educational Research* 4(3): , 516 - 523 .

- Gürel, T. (2009). Hizmet İçi Eğitimlerin Kurum İçi İletişim Aracı Olarak Kullanımına Yönelik Bir Öneri. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi Cilt: 23 Sayı: 3* , 19 - 34.
- Kalkandelen, A. H. (1979). *İşletmeler, Kit'ler ve Kamu Kuruluşları İçin Hizmet İçi Eğitim El Kitabı*. Ankara: Ajans - Türk Gazetecilik ve Matbaacılık Sanayii.
- Kanlı, U. ve Yağbasan, R. (2001). Fizik Öğretmenleri için Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Yaz Kursları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:21 Sayı:3* , 39 - 46 .
- Karaca, A. (2010). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri (Mudurnu Örneği)*. Bolu: T.C. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. .
- Karasolak, K., Tanrıseven, I. ve Konokman, G. (2013). Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi Cilt:21 No:3* , 997-1010.
- Karasu, N., Aykut, Ç. ve Yılmaz, B. (2014). Zihin Engelliler Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi 15 (1)*, 41-53.
- Kavas, A. B. ve Bugay, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Hizmet Öncesi Eğitimlerinde Gördükleri Eksiklikler ve Çözüm Önerileri . *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:25*, 13-21.
- Kaya, A., Çepni , S. ve Küçük , M. (2004). Fizik Öğretmenleri İçin Üniversite Destekli Bir Hizmet İçi Eğitim Model Önerisi. *The Turkish Online Journal Of Educational Technology ISSN: 1303-6521 volume 3 issue 1 article 15* .
- Kaya, O. (2011). *Eğitim Yöneticilerinin Hizmet İçi Eğitimi*. Ordu: Serüven Yayınları Eğitim Dizisi:1.

- Kıldan, A. ve Temel, Z. (2008). Yapılandırmacı Yaklaşım Dayalı Oluşturulan Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Öğretmenlikle İlgili Bazı Görüşlerine Etkisi . *Kastamonu Eğitim Dergisi Cilt:16 No:1* , 25-36.
- Kıranlı, S. ve Yıldırım , Y. (2014). Okul Yöneticileri ile Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine İlişkin Görüşlerinin Karşılaştırılması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi Sayı:23* , 219 - 251 .
- Kızılarıslan, S. (2012). *Almanca Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşleri ve Bir Araştırma*. İstanbul : Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı.
- Korkmaz, Ö. ve Demir, B. (2012). Meb Hizmet İçi Eğitimlerinin Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojilerine İlişkin Tutumlarına ve Bilgisayar Öz-Yeterliklerine Etkisi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Cilt:2 Sayı:1* , 1-18.
- Kulaz, E. (2013). *İlkokul Öğretmenlerinin Kendilerine Yönelik Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarının Koşulları ve Verimliliği Hakkındaki Görüşleri (İstanbul İli Tuzla İlçesi Örneği)*. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Küçükahmet, A. L. (1972). Hizmet İçi Eğitim Programlarında Öğretimin Etkinliği (Uygulamalı Bir İnceleme), Sayı:1 Cilt:5. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* , 125 - 143.
- Küçükahmet, P. L. (1992). *Hizmet İçi Eğitim Teori ve Uygulamaları*. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Matbaası.
- Nemli, S. (2017). *İlkokul Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkililiğine Yönelik Görüşleri* . Sakarya: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı .
- Önen, F., Mertoğlu , H., Saka , M. ve Gürdal, A. (2009). Hizmet İçi Eğitimin Öğretmenlerin Öğretim Yöntem ve Tekniklerine İlişkin Bilgilerine Etkisi: Öpyep Örneği . *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:10 Sayı:3* , 9 - 23 .

- Özan, M. B. ve Dikici, A. (2001). Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkililiğinin Değerlendirilmesi (Fırat, Marmara Üniversitesi ve TÜBİTAK Örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi cilt: 11 Sayı: 2*, 225 - 240.
- Özdemir, S. M. (2010). İlköğretim Öğretmenlerinin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Araçlarına İlişkin Yeterlikleri ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları . *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 787-816.
- Özkan, M. (2010). *Hizmet İçi Eğitim Programlarının Oluşturulmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri* . Konya: T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programı Ve Öğretimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Özkul, O. (2006). J. Ortega y Gasset'e Göre Üniversite, Bilim ve Kültür. *Akademik İncelemeler, Sayı:1, Cilt:1*, 87 - 94.
- Öztürk, M. ve Sancak, S. (2007). Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarının Çalışma Hayatına Etkileri. *Journal Of Yaşar University, Sayı:2, Cilt:7*, 761 - 794.
- Özyürek, D. D. (1981). *Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği* . Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No: 102 .
- Peker, Ö. (1991). Kamu Kuruluşlarında Hizmet İçi Eğitimin Yapısı ve İşleyişi. *Amme İdaresi Dergisi, Sayı:24 / 4* , 73 - 87.
- Sağlam, D. D. (1982). *Organizasyonlarda Alt Kademe Yöneticilerinin Hizmet İçi Eğitimi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Sarıgöz, O. (2011). İlköğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri İle İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (s. 1021-1030). Antalya: Sayısal Kitabevi.
- Selimoğlu, E., ve Yılmaz, H. (2009). Hizmet İçi Eğitimin Kurum ve Çalışanlar Üzerine Etkileri. *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi (e-dergi) ISSN: 1305-7979 Yıl:5 Sayı:1*, 1 - 12 .
- Senemoğlu, P. N. (2012). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya* (22 b.). Ankara: Pegem Akademi.

- Sezer, E. (2006). *Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Devlet Okullarında Çalışan Psikolojik Danışman ve Rehber Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi (İstanbul İli Örneği)*. İstanbul: Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı.
- Sims, R. R. (1990). *An Experiential Learning Approach To Employee Training Systems*. New York : Quorum Books.
- Süngü, D. (2012). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Adıyaman İli Örneği)* . Konya: T.C. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans Tezi .
- Şahin, M. (1999). Milli Eğitim Bakanlığı Hizmetiçi Eğitim Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Yönelik Öneriler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Sayı:18, , 221 - 227.
- Şahin, Ü. (2013). *Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi Ve Bir Model Önerisi*. Aydın: Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı .
- Şen, B. (2011). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleki Doyumları Ve Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçları Üzerine Bir Araştırma (Uşak İli Örneği)* . Konya: T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çocuk Gelişimi Ve Ev Yönetimi Eğitimi Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi A.B.D. Yüksek Lisans Tezi.
- Taymaz, D. H. (1978). *Hizmet İçi Eğitim Ders Notları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi 1978.
- Tekin, S., ve Yaman, S. (2008). Hizmet İçi Eğitim Programlarını Değerlendirme Ölçeği: Öğretmen Formunun Geliştirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, Cilt: 9, Sayı:3 , 15 - 26 .
- Uçar, R. ve İpek, C. (2006). İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yönetici ve Öğretmenlerin MEB Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Haziran Cilt:III Sayı:I*, 34 - 53 .

- Ulus, O. (2009). *Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Konya İli Uygulaması)* . Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Büro Yönetimi Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi .
- Uşun, S. ve Cömert, D. (2003). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:23 Sayı:2*, 125 - 138 .
- Ülker, A. (2009). *Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşleri (Konya/Karapınar İlçesi Örneği)* . Konya: T.C. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.
- Varış, P. D. ve Küçükahmet, D. (1984). Uludağ Üniversitesi İdari Personelinin Hizmet İçi Eğitim Programları "Uygulama İlkeleri". *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Sayı:1, Cilt: 17, 1301-3718*, 223 - 236.
- Yağcı, E. (1993). Kamu Kurum ve Kuruluşlarındaki Hizmet İçi Eğitim Etkinlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı:9*, 249 - 256.
- Yetişen, M. (1981). *Kamu Kuruluşlarında Yapılan Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Genel Durumu*. Ankara: Başbakanlık Devlet Personel Dairesi Yayın No: 45.
- Yıldız, H., Sarıtepeci, M. ve Seferoğlu, S. (2013). FATİH Projesi Kapsamında Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Öğretmenlerin Mesleki Gelişimine Katkılarının İSTE Öğretmen Standartları Açısından İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayı:1* , 375-392.
- Yılmaz, H. (2010). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (8 b.)*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- Yılmaz, H. ve Düğenci , M. (2010). Hizmet İçi Eğitime Farklı Bir Yaklaşım: E-Hizmet İçi Eğitim . *Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 10-12 Şubat*, (s. 67 - 74). Muğla.
- Yılmaz, H. ve Kocasaraç, H. (2010). Hizmet İçi Öğretmen Eğitiminde Yeni Bir Yaklaşım: Yenilikçi Öğretmenler Programı ve Değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: 11, Sayı: 3, Aralık*, 51 - 64 .

EKLER**EK 1. Hizmetçi Eğitim Ölçek Formu İzin E-Mail**Tez için izin Gelen Kutusu x

 Hülya OTURAK EYECİSOY <keremesk@hotmail.com> 7.05.2015 ☆

Alıcı: bana ▾

Merhaba hocam, tezimde kullandığım Ölçeği kaynak gösterilmek şartıyla tezinizde kullanmanıza izin veriyorum.HİE Sorunları bölümündeki cümleleri olumlu cümle haline getirip kullanırsanız SPSS de kolaylık oluyor.Başarılar

iPhone'umdan gönderildi

 bayram güney <bayramguney02@gmail.com> 7.05.2015 ☆

Alıcı: Hülya ▾

Paylaşımınız için çok teşekkür ederim hocam,

7 Mayıs 2015 11:14 tarihinde Hülya OTURAK EYECİSOY <keremesk@hotmail.com> yazdı:

EK 2. Resmi Yazışmalar (1)

T.C.
MARDİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 39896782-355.01-E.1268404
Konu : Uygulama İzni

17.01.2018

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 10.01.2018 tarih ve 100 sayılı yazısı.

İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi **Bayram GÜNEY** ve Prof. Dr. Nevzat **BATTAL** danışmanlığında yürütmekte olduğu "2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılında Mahalli olarak Düzenlenen Hizmetçi Eğitimi Programlarıyla ilgili Sınıf Öğretmenlerinin Görüşü " konulu tez çalışmasını, İlimiz Midyat İlçesine bağlı İlkokullarda yapması ile ilgili yazı ve tez programı ekte sunulmuştur.

Söz konusu anketin Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitimin genel amaçlarına uygun olarak ilgi yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlarına aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili Okul, İlçe Millî Eğitim Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması kaydıyla gönüllülük esas çerçevesinde tez çalışmasını mühürlü anket örnekleriyle yapılması, Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Olurlarınıza arz ederim.

Hüseyin AKDAĞ
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

O L U R
17.01.2018
Yakup SARI
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Adres : Vali Ozan Caddesi Hükümet Konagi /MARDİN
Elektronik Ağ: www.mardinmem.meb.gov.tr
e-posta: ortaoretim47@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: :Z. ÖZTÜRK (Şef) I. PAMUKCU (VHKİ)
Tel : (0 482) 212 12 58 Dahili (1130)
Faks : (0 482) 212 12 36

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 2841-1f4c-372c-a040-3d66 kodu ile teyit edilebilir.

EK 3. Resmi Yazışmalar (2)

T.C.
MARDİN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 39896782-355.01-E.1358081
Konu : Uygulama İzni

18.01.2018

MİDYAT KAYMAKAMLIĞINA
(İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü)

İlgi : a) İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 10.01.2018 tarih ve 100 sayılı yazısı.
B) Valilik Makamının 17.01.2018 tarih ve 1268404 sayılı Onayı.

İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Bayram GÜNEY ve Prof. Dr. Nevzat BATTAL danışmanlığında yürütmekte olduğu "2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılında Mahalli olarak Düzenlenen Hizmetçi Eğitimi Programlarıyla İlgili Sınıf Öğretmenlerinin Görüşü " konulu tez çalışmasını, İlçenize bağlı İlkokullarda yapması ile ilgili Valilik Onayı ekte gönderilmiştir.

Adı geçen Yüksek Lisans Öğrencisi Bayram GÜNEY ve Prof. Dr. Nevzat BATTAL danışmanlığında yürütmekte olduğu "2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılında Mahalli olarak Düzenlenen Hizmetçi Eğitimi Programlarıyla İlgili Sınıf Öğretmenlerinin Görüşü " konulu tez çalışmasını, İlçenize bağlı İlkokullarda derslerin aksatılmaması kaydıyla gönüllülük esası çerçevesinde tez çalışmasını mühürlü anket örnekleriyle yapmasını rica ederim.

Hüseyin AKDAĞ
Vali a.
Müdür Yardımcısı

Ek : 1 Adet Onay ve Tez Çalışması

Adres : Vali Ozan Caddesi Hükümet Konağı /MARDİN
Elektronik Ağ: www.mardinmem.meb.gov.tr
e-posta: ortaogretim47@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Z. ÖZTÜRK (Şef) İ. PAMUKÇU (VHKİ)
Tel : (0482) 212 12 58 Dahili (1130)
Faks : (0482) 212 12 36

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evrnksorgu.meb.gov.tr> adresinden 6828-5a35-3d74-b57e-b528 kodu ile teyit edilebilir.

EK 4. Resmi Yazışmalar (3)

T.C.
MİDYAT KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 58110450/44/1998275
Konu : Uygulama İzni

29.01.2018

DAĞITIM YERLERİNE

İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'nün Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi **Bayram GÜNEY** ve **Prof. Dr. Nevzat BATTAL** danışmanlığında yürütmekte olduğu "2017-2018 Eğitim-Öğretim Yılında Mahalli olarak Düzenlenen Hizmetçi Eğitimi Programlarıyla ilgili Sınıf Öğretmenlerinin Görüşü " konulu tez çalışması ile ilgili valilik onayı ve tez çalışması ekte gönderilmiştir.

Söz konusu çalışmanın okulunuz sınıf öğretmenlerine duyurulması hususunda; Gereğini rica ederim.

Mehmet Salih ASLAN
Müdür a.
İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü

Ek : 1 Adet Onay ve Tez Çalışması

DAĞITIM:
Tüm İlkokul Okul Müdürlüklerine

Hükümet Konağı 1.Kat 47500 Midyat/MARDİN
Tel: (0482) 462 27 61 Fax: (0482) 462 14 41
e-posta: midyat47@mcb.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat: B.DİLBER-V.H.K.İ
Tel: (0482) 462 27 61

EK 5. Resmi Yazışmalar (4)

T.C.
MİDYAT KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 95349139-903.99-E.3170239
Konu : Sınıf Öğretmeni Sayıları

14.02.2018

ÇALPINAR İLKOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Müdürlüğünüzün 14/02/2017 tarih ve 3103328 sayılı yazısı.

Müdürlüğünüzün ilgi yazısına istinaden yapılan araştırma neticesinde Müdürlüğümüze bağlı okullarda 413 Sınıf Öğretmeninin görev yaptığı tespit edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Mehmet Selim ŞAHİN
Müdür a.
İlçe Milli Eğitim Şube Müdürü

Hükümet Konağı 1.Kat 47500 Midyat/MARDİN
Tel: (0482) 462 27 61 Fax: (0482) 462 14 41
e-posta: midyat47@meb.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat : Şef: M.ETİ
Tel: (0482) 462 27 61

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 9d61-4a12-3dfd-e651-b643 kodu ile teyit edilebilir.

EK 6. Hizmetçi Eğitim Ölçek Formu

ÖLÇEK FORMU

Değerli Öğretmenim,

Bu ölçek “ Sınıf Öğretmenlerinin Hizmetçi Eğitim Programlarıyla İlgili Görüşleri (Mardin ili Midyat ilçesi Örneği)” ni belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Araştırmayla ilgili olarak ölçekte vereceğiniz cevaplar, bilimsel bir yaklaşımla ele alınıp veri olarak kullanılacağı için soruların tümünü büyük bir hassasiyetle cevaplamanızı bekler, ilginiz ve yardımınız için teşekkür ederim.

Bayram GÜNEY¹

İnönü Üniversitesi

Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı

Bu bölümde kişisel durumunuza ilişkin sorular bulunmaktadır. Her soruda durumunuza uyan seçeneği lütfen işaretleyiniz.

1.Cinsiyetiniz

Bay Bayan

2.Medeni Durumunuz

Evli Bekâr

3.Yaşınız

30 yaş ve altı 31 yaş ve üzeri

4.Eğitim düzeyiniz

Lisans Yüksek Lisans Doktora

5.Öğretmenlik mesleğinde geçen hizmet süreniz

1 – 5 yıl 6 – 10 yıl Diğer

7.Öğretmenlik yaptığınız sürede kaç Hizmet İçi Eğitim Programına katıldınız?

0 – 4 kez 5 – 9 kez 10 ve üzeri

8. Öğretmenlik mesleğindeki kadro durumunuz

Kadrolu Sözleşmeli Ücretli

9. Çalıştığınız okulun bulunduğu yer

Köy okulu İlçe merkez okulu

¹ Ölçekle ilgili soru ve önerileriniz için; bayramguney02@gmail.com

Hizmetiçi Eğitim Programlarının Gerekliliği;	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor
1.Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin mesleki yeterliliğinin gelişimini sağlar.					
2.Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin hızla gelişen bilimsel ve teknolojik değişime uyumunu sağlar.					
3.Hizmetiçi eğitim, öğretmenlere değişen ve gelişen eğitim anlayışı hakkında bilgi verir.					
4.Hizmetiçi eğitim, öğretmenlerin meslek hayatında yeteneklerini tanınmasını, geliştirmesini ve değerlendirmesini yapar.					
5.Hizmetiçi eğitim, hizmet öncesi aldığı eğitimi geliştirir, eksiklikleri giderir.					
Hizmetiçi Eğitim Programlarının Etkinliği;	Kesinlikle Katılıyor	Katılıyor	Kararsız	Katılmıyor	Kesinlikle Katılmıyor
1.Hizmetiçi eğitim programlarında konular öğretmenlerin ihtiyaçlarına ve beklentilerine uygun olarak belirlenmektedir.					
2.Hizmetiçi eğitim programları sonrasında öğretmenler yeni bilgileri ve becerileri kullanma imkânı bulabilmektedir.					
3.Hizmetiçi eğitim programlarında sadece teorik bilgilere değil, aynı zamanda uygulamalara da yer verilmektedir.					
4. Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin ödüllendirilmesi (meslekte ilerleme, maaş farkı gibi) katılımı artırır.					
5.Hizmetiçi eğitim programının daha etkili olabilmesi için katılımcıların görüşleri alınmaktadır.					
6.Hizmetiçi eğitim programları sayesinde, öğretmenler öğrendikleri yeni bilgi, beceri, tutum ve davranışları kullanabilme imkânı bulabilmektedir.					
7. Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenler, katılmayanlara göre eğitim ve öğretimde fark yaratmaktadır.					

Hizmetiçi Eğitime Katılan Öğretmenlerin İstekliliği;	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.Hizmetiçi eğitim programlarına, gerek mesleki gerekse kişisel bilgimi geliştirebileceği için katılıyorum.					
2.Hizmetiçi eğitim programlarına katılan öğretmenlerin istekliliğinin, programın amacına ulaşmasını sağladığını düşünüyorum.					
3.Hizmetiçi eğitim programlarına, hizmet öncesi dönemdeki eksikliklerimi tamamlayıp kendimi yenileyebileceğime inandığım için katılıyorum.					
4. Hizmetiçi eğitim programlarına, beni diğer öğretmen arkadaşlarımdan daha donanımlı kılacağı için katılıyorum.					
5.Hizmetiçi eğitim programları sonunda aldığım sertifikaların, maddi katkısının olacağını düşündüğüm için katılıyorum.					
6.Hizmetiçi eğitim programlarına, bir üst göreve atanmamda etkili olacağını düşündüğüm için katılıyorum.					
Hizmetiçi Eğitimin Yeterliliği;	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.Hizmetiçi eğitimi verenler, konusuna hâkimdir.					
2.Hizmetiçi eğitimin konusuna uygun araç ve gereçler kullanılmaktadır.					
3.Hizmetiçi eğitimi veren görevliler, modern öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaktadır.					
4.Hizmetiçi eğitim uygun ortamlarda yapılmaktadır.					
5.Hizmetiçi eğitim programı, ulaşım sorunu düşünülerek merkezi bir yerde yapılmaktadır.					

Hizmetiçi eğitim programından beklentiler;	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.Hizmetiçi eğitim programları ihtiyaç duyduğum konularda olmalıdır.					
2.Hizmetiçi eğitimi veren eğitici kadro, alanında uzman olmalıdır.					
3.Hizmetiçi eğitim programları uygun zamanlarda yapılmalıdır.					
4.Hizmetiçi eğitim programları sonunda kazandığım bilgi ve becerileri uygulama fırsatı bulmalıyım.					
5.Hizmetiçi eğitim programlarına katıldığım için ödüllendirilmeliyim.					
6.Hizmetiçi eğitim programları, değişen ve gelişen eğitim sistemine uyumunu sağlamalıdır.					
Hizmetiçi eğitim programlarının sorunları;	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1.Hizmetiçi eğitim programı, ihtiyaçlarımı karşılamadı.					
2.Hizmetiçi eğitim programı, meslek hayatıma bir katkı sağlamadı.					
3.Hizmetiçi eğitimi veren eğitici kadro, alanına hakim değildi.					
4.Hizmetiçi eğitim programları, uygun zamanlarda yapılmadığı için çok istememe rağmen katılamadım.					
5. Hizmetiçi eğitim programı, uygun yerlerde yapılmadığı için çok istememe rağmen katılamadım.					
6.Hizmetiçi eğitim programına zorunlu katıldığım için verimli olmadı.					
7.Hizmetiçi eğitim programının yapıldığı fiziki ortam (sınıf, bina, ısınma, soğutma vb.) yeterli değildi.					